

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
BİLİM DALI

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL AĞ (FACEBOOK)
KULLANIMLARININ İNCELENMESİ

İSMAİL ÇELİK
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
DOÇ.DR. İSMAİL ŞAHİN

KONYA-2012

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	İsmail ÇELİK		
	Numarası	095203001004		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı/ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora	☐
	Tezin Adı	Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ (Facebook) Kullanımlarının İncelenmesi		

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

İsmail ÇELİK

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	İsmail ÇELİK	
	Numarası	095203001004	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Bilg. ve Öğr. Tekn. Eğitimi A.B.D./ Bilg. ve Öğr. Tekn. Eğitimi B.D.	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç.Dr. İsmail ŞAHİN	
Tezin Adı	Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ (Facebook) Kullanımlarının İncelenmesi		

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan ...Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ (Facebook) Kullanımlarının İncelenmesi... başlıklı bu çalışma ..21../.06../.2012.. tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Doç.Dr. Erdal HAMARTA	Üye (Asil)	
Yrd.Doç.Dr. Şemseddin GÜNDÜZ	Üye (Asil)	
Doç.Dr. İsmail ŞAHİN	Danışman	

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Çalışmanın ortaya çıkmasından bitimine kadar desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, bilgi ve deneyimleriyle vizyonumu genişleten, üzerimdeki emeğinin hakkını hayat boyu ödeyemeyeceğimi düşündüğüm ve kendisinden çok şey öğrendiğim değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. İsmail ŞAHİN'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmadaki değerlendirmeleriyle bana fikir veren Sayın Yrd. Doç. Dr. A. Oğuz AKTÜRK, Dr. Gökhan ÖZARSLAN ve dostluğuyla her zaman yanımda olan Arş. Gör. Niyazi GÜNDOĞMUŞ'a teşekkür ederim.

Çalışmadaki verilerin analizinde bana yardımcı olan değerli çalışma arkadaşlarım Arş. Gör. Eyüp YURT ve Arş. Gör. Mustafa AYDIN'a, verilerin toplanma aşamasında emeği geçen Arş. Gör. Veysel DEMİRER ve Arş. Gör. Selahattin ALAN'a teşekkür ederim.

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan eğitim fakültesi öğrencilerine, katkı ve değerli görüşlerinden dolayı minnettarım.

Beni bugünlere getiren, maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen hayatım boyunca yanımda olan anneme (Nurten ÇELİK), babama (Ekrem ÇELİK), kardeşlerime (Fatih, Ahmet ve Tayfur ÇELİK) ve anneanneme (**Ayten KOÇ**) teşekkürü bir borç bilirim.

İSMAİL ÇELİK

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	İsmail ÇELİK	Numarası 095203001004
	Anabilim / Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi A.B.D./ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi B.D.	
	Danışmanı	Doç. Dr. İsmail ŞAHİN	
Tezin Adı		Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağ (Facebook) Kullanımlarının İncelenmesi	

ÖZET

Bu araştırmada öğretmen adaylarının Facebook (FB) kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi, FB eğitsel kullanım amaçları ve sosyal ağları kullanımına yönelik görüşleri incelenmiştir. Ayrıca, geliştirilen modellerle 1) FB kullanım yoğunluğu ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı ve FB arkadaş sayısı 2) FB eğitsel kullanım amacı ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı, FB arkadaş sayısı ve genel not ortalaması arasındaki ilişkiler ortaya konmuştur. Araştırmaya katılanlar, bir eğitim fakültesinde farklı branşlarda öğrenim gören, FB'ye üyeliği olan 1066 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada, öğretmen adaylarının, FB kullanım amaçları ve FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi, FB eğitsel kullanım amaçları kullanıcı profillerine göre incelenmiş ve gruplar arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Bu araştırmada, FB kullanım yoğunluğu modelini test etmek için; FB arkadaş sayısı, FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi ve FB genel kullanım amacı ile FB yoğun kullanımı arasındaki yordayıcı ilişkiler yapısal eşitlik modellemesi ortaya konulmuştur. Geliştirilen modelde, FB yoğun kullanımı yaklaşık %50 oranında yordandığı görülmüştür. Bu sonuç göstermektedir ki, FB kullanım sıklığı, FB kullanım

süresi, FB arkadaş sayısı ve FB genel kullanım amaçları hakkında bilgi sahibi olduğunda bireylerin yoğun FB kullanımı büyük ölçüde anlaşılabilir.

Ayrıca, FB eğitsel kullanım amacı ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı, FB arkadaş sayısı ve genel not ortalaması arasındaki ilişkiler, yapısal eşitlik modelleriyle incelenmiştir. Geliştirilen eğitsel FB kullanım modelinde, genel not ortalaması ile FB kullanım sıklığı arasında pozitif anlamlı bir ilişkinin olduğu, genel not ortalaması ile FB’de geçirilen süre ve FB’deki arkadaş sayısı arasında anlamlı olmasa da negatif bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu bulgular, daha başarılı öğrencilerin FB’yi daha sık kullandıklarını, FB’de daha az süre geçirdiklerini ve FB’de daha az arkadaşlarının olduğunu göstermektedir. Araştırmada ortaya konan model, FB arkadaş sayısının FB genel kullanım amacı ile pozitif yönlü bir ilişkisinin olduğunu göstermektedir. Bu ilişki FB’deki arkadaş sayısının artması ile FB genel kullanımının (günlük, sosyal, çalışmalara ilişkin kullanım) arttığını göstermektedir. Ayrıca, FB arkadaş sayısının FB eğitsel kullanımına dolaylı etkisi vardır.

Öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanımlarına yönelik sorulara verilen yanıtlardan ise kullanım amaçlarının, iletişim, gündem takibi, vakit geçirmek /eğlence, bilgi paylaşımı ve sosyalleşmek olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarına göre, sosyal ağları eğitsel kullanımları onlara iletişim, alanla ilgili bilgi paylaşımı, alanla ilgili yenilik takibi ve öğrencileri tanıma konularında fayda sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Facebook, sosyal ağlar, öğretmen adayı, Facebook eğitsel kullanımları, web 2.0 teknolojileri.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	İsmail ÇELİK	Numarası 095203001004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi A.B.D./ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi B.D.	
	Danışmanı	Doç. Dr. İsmail ŞAHİN	
Tezin Adı		Analysis of Social Network (Facebook) Uses of Preservice Teachers	

SUMMARY

The purpose of this study is to investigate preservice teachers' Facebook (FB) general usage, their perceptions of educational FB use, their intensive usage of FB, the academic effect of FB usage, educational purposes of FB and use their views on the use of social networks. In this study, two structural equation models have been tested to investigate educational usage of FB and intensity of FB use.

In the first model, educational usage of FB (communication, collaboration and resource/material sharing) is explained by general use of FB (social relations, work-related, daily usage), GPA, frequency of FB use, time on FB and number of FB friends. In the second model, intensity of FB usage is explained by general use of FB (social relations, work-related, daily usage), frequency of FB use, time on FB and number of FB friends. Data have been collected from the preservice teachers have FB membership. The participants are 1066 teacher candidates from different undergraduate program.

In the second model, the variance in the intensive of FB usage is predicted approximately by 50%. This result shows that the frequency of FB use, FB usage time, number of friends and general purposes of FB helps to understand about the intensive use of FB. In the model, educational usage of FB there is a significant relationship between GPA and frequency of FB use. Although there is not statistically significant there is a relationship with number of friends on FB. There is

a negative correlation among these variables. and time in FB. These findings show that more successful students use FB more often, spend less time on FB and have less friends.

Keywords: Educational usage of Facebook, general usage of Facebook, social networking, structural equation model

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
TABLolar DİZİNİ	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlar	3
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Tanımlar	4
BÖLÜM II.....	5
KURAMSAL ÇERÇEVE	5
2.1. Sosyal Ağların Kullanımıyla İlgili Öğrenme İlke ve Yaklaşımları.....	5
2.1.1. İşbirlikçi Öğrenme.....	5
2.1.1.1. İşbirlikçi Öğrenme İlkeleri	5
2.1.2. Karma Öğrenme	6
2.1.3. Uzaktan Eğitim.....	8

2.1.3.1. Uzaktan Eğitim Modelleri	8
2.1.4. Aktif Öğrenme.....	9
2.1.5. İnfomal Öğrenme	11
2.2. Web 2.0 Teknolojisi	12
2.3. Sosyal Ağlar	14
2.3.1. Facebook	19
2.4. Eğitimde Sosyal Ağlar ve Facebook	21
2.5. Eğitimde Sosyal Ağlar ve Facebook Kullanımıyla İlgili Çalışmalar	24
BÖLÜM III.....	27
YÖNTEM.....	27
3.1. Araştırma Modeli	27
3.2. Veri Analizi	28
3.2.1. Yapısal Eşitlik Modeli.....	28
3.2.1.1. Yapısal Eşitlik Kavramları	29
3.3. Veri Toplama Araçları.....	33
3.3.1. Facebook'un Kullanım Amacı Ölçeği.....	33
3.3.2. Facebook'un Eğitsel Bağlamda Kullanılması Ölçeği	33
3.3.3. Facebook Kullanım Yoğunluğu Ölçeği.....	34
3.3.4. Facebook'un Akademik Sürece Etki Ölçeği	34
3.3.5. Yüksek Öğretim Öğrencilerinin Facebook'un Eğitsel Kullanımına İlişkin Algıları Ölçeği	34

3.4. Katılımcılar	35
BÖLÜM IV	40
BULGULAR	40
4.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	40
4.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	59
4.2.1. Facebook Kullanım Yoğunluğu Modeli.....	59
4.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular	62
4.3.1. Eğitsel Facebook Kullanım Modeli.....	62
4.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular	65
BÖLÜM V.....	69
5. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER.....	69
5.1. Tartışma ve Sonuçlar	69
5.2. Öneriler.....	79
KAYNAKÇA	82

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI): Ayarlanabilir İyilik Uyum İndeksi

Comparative Fit Index (CFI): Karşılaştırmalı Uyum İndeksi

δ : Delta katsayısı. Gizil bağımsız değişkenlerin yordadığı göstergelerin hatalarına ilişkin kovaryans matrisi.

Goodness of Fit Index (GFI): İyilik Uyum İndeksi

GPA: Genel Not Ortalaması

FB : Facebook

Incremental Fit Index (IFI): Artırımlı Uyum İndeksi

λx : Lambda x katsayısı. Gizil bağımsız değişkenlerin yordadığı göstergelere ilişkin katsayıların matrisi.

χ^2 : Ki Kare

Non-normed Fit Index (NNFI): Normlaştırılmış Uyum İndeksi

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA): Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü

sd: Serbestlik Derecesi

Standardized Root Mean Square Residual (S-RMR): Standardize Edilmiş Hataların Ortalama Karelerinin Karekökü

TABLolar DİZİNİ

Tablo 4. 1. Ölçek Boyutlarına Göre Cinsiyet Karşılaştırılması

Tablo 4. 2. Ölçek Boyutlarına Göre Bilgisayar Sahipliğinin Karşılaştırılması

Tablo 4. 3. Ölçek Boyutlarına Göre İnternet Sahipliğinin Karşılaştırılması

Tablo 4. 4. Ölçek Boyutlarına Göre FB'deki Arkadaş Sayısının Karşılaştırılması

Tablo 4. 5. Ölçek Boyutlarına Göre Öğretim Üyeleri ile FB'de Arkadaş Olma Durumunun Karşılaştırılması

Tablo 4. 6. Ölçek Boyutlarına Göre Kampüs Yaşamına Katılma Durumunun Karşılaştırılması

Tablo 4. 7. Yapısal Eşitlik Modeline İlişkin Uyum İndeksi Değerleri

Tablo 4. 8. FB Kullanım Yoğunluğu Modelinde Yer Alan Değişkenlere İlişkin Doğrudan ve Dolaylı Etki Değerleri

Tablo 4. 9. Eğitsel FB Kullanım Modeline İlişkin Uyum İndeksi Değerleri

Tablo 4. 10. Eğitsel FB Kullanımına Yönelik Doğrudan ve Dolaylı Etkiler

Tablo 4. 11. Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağları Kullanım Amaçları

Tablo 4. 12. Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağları Kullanmalarının Faydaları

Tablo 4. 13. Öğrencilerin Sosyal Ağları Kullanmalarının Faydaları

Tablo 4. 14. Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitim-Öğretim Sürecine Etkileri

Tablo 4. 15. Sosyal Ağ Sitelerinin Öğrenme Ortamına Katkıları

Tablo 4. 16. Sosyal Ağlar Kullanılarak Öğretilbileceği İfade Edilen Konular

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2. 1. Çevrimiçi ve Yüz-yüze Öğrenme Ortamının Güçlü Yönleri

Şekil 2. 2. Geleneksel Sosyal Ağ ve Bilgisayar Aracılı Sosyal Paylaşım Ağının Genel Yapısı

Şekil 2. 3. Eğitimcilerin Sosyal Ağları Eğitsel Kullanma Amaçları

Şekil 2. 4. Eğitimcilerin Sosyal Ağlara Üye Olma Oranları

Şekil 2. 5. Türkiye'de FB Kullanıcılarının Yaş Dağılımı

Şekil 2. 6. Türkiye'de FB Kullanımının Cinsiyete Göre Dağılımı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sayıtları ve sınırlılıklarına yer verilmiştir. Ayrıca tezde yer alan önemli kavramların tanımları da açıklanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Bilgi ve iletişim teknolojileri içinde bulunduğumuz çağda çok hızlı gelişmektedir. Bu teknolojilerin sağladığı olanaklar ve internet, yaşamımızı etkilemekte ve kullanıcılarına birçok fayda sunmaktadır (Beard & Wolf, 2001; Büyükaslan, 2002; Kuzu, Çuhadar & Akbulut, 2007). İnternet, aynı zamanda insanların sosyal etkileşimde bulunduğu bir iletişim aracıdır. Yani sadece bilgi toplama, e-posta kullanma ve alış-veriş yapmada değil, internet aynı zamanda sosyal iletişim kurmada da önemli bir yere sahiptir (Lavano ve ark., 2008).

Eğitimde geleneksel yaklaşımların, günümüzde beklenen niteliklere sahip bireyleri yetiştirmede yetersiz kaldığı düşünülürse, çözüme yönelik en etkili yollardan biri, teknolojinin sağladığı tüm olanaklardan özelde internetten etkili bir şekilde yararlanmaktır (Altun ve ark., 1999; Yigit & Akdeniz, 2000; akt. Atam, 2006). Özellikle Web 2.0 teknolojileriyle internetin, eğitim-öğretim süreci için kullanılması kaçınılmazdır. Web 2.0'in en temel özelliği, kullanıcıların kendileri tarafından üretilen ve iyileştirilen içerikler ve bu içeriklerin özgür ve kolay bir şekilde paylaşımı olarak ifade edilebilir. Web 2.0 teknolojileri kullanıcılara bir topluma içerik ve fikir sunmayı amaç edinen ortamlara katkıda bulunmayı kolaylaştırır. Son zamanlarda giderek artan ilgiye sahip olan ve bloglar, wikiler, etiketleme ve folksonomik araçlar, Flickr ve del.icio.us gibi fotoğraf ve sosyal ağ siteleri gibi birçok Web 2.0 uygulamalarının popüler örnekleri mevcuttur. (Karaman ve ark., 2008).

Özellikle, insanların iletişim biçimini farklı boyutlara taşıyan sosyal ağ sitelerinde, milyonlarca kullanıcı gerçek kimlikleri ile yer almakta ve her türlü bilgiyi özgürce paylaşabilmektedir. Bu denli yaygınlaşan sosyal ağ sitelerinin, eğitim süreçlerinde de çok farklı amaçlarla etkin bir şekilde kullanımı büyük önem taşımaktadır (Gülbahar ve ark., 2010). Çoğunlukla ergenler ve yetişkinler tarafından kullanılan Facebook (FB), Myspace, youtube, weblogs ve wiki gibi sosyal ağların, bireyler tarafından araştırma ya da bilgi edinme amaçlı değil, daha çok günlük yaşamlarıyla ilgili, arkadaşlarına kendi hayatlarını açmak, kendilerini diğerlerine tanıtmak için kullanıldığına; diğer yandan, sosyal ağ kullanıcılarının sayılarının yoğunluğu nedeniyle eğitimcilerin de bu araçları öğrencileri ile iletişimin farklı bir biçimi olarak kullanma yoluna gitmesi gerektiğine ve öğrencilerin sosyal ağ siteleri üzerinden katılımlarının sağlanmasına dikkat çekilmektedir (Grant, 2008).

En çok ziyaret edilen sosyal ağ sitesi olan FB, içerdiği Web 2.0 teknolojileriyle eğitimciler için teknolojik bir araç olarak düşünülebilir. Öğretmen adayları tarafından da sıkça kullanılan FB'nin eğitsel bir araç olarak değerlendirilebilmesi için, öğretmen adaylarının FB'yi hangi amaçla kullandıkları, FB'ye ilişkin eğitsel algıları, FB kullanım yoğunluğu ve bunlar arası değişkenlerin bilinmesi önemlidir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada öğretmen adaylarının FB kullanımının daha detaylı incelenmesi ve anlaşılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

1. Kullanıcı profiline (cinsiyet, bilgisayar ve internet sahipliği, FB'deki arkadaş sayısı, öğretim elemanlarıyla FB'de arkadaş olma ve kampüs yaşamına katılma durumuna) göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık göstermekte midir?
2. FB kullanım yoğunluğu ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı ve FB arkadaş sayısı arasında nasıl bir ilişki vardır?

3. FB eğitsel kullanım amacı ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı, FB arkadaş sayısı ve genel not ortalaması arasında nasıl bir ilişki vardır?
4. Öğretmen adaylarının sosyal ağların kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

21.yy'de bilgi ve teknolojiye bağlı gelişmeler insanların sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamını etkilediği kadar iletişim şekillerini de değiştirmiştir. Söz konusu olan bu değişimler eğitim-öğretim sürecini de etkilemiş uzaktan ve web temelli eğitime yönelim artmıştır. Online öğrenme topluluklarıyla insanlar, zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde internet aracılığıyla etkileşime girerek aktif ve informal öğrenmelerini artırabilirler. Ergen ve yetişkinlerin en çok ziyaret ettiği sosyal ağ siteleri, bu sitelere üye olanların kullandığı temel amaç öğrenme olmasa bile, informal öğrenme ortamları olarak düşünülebilir.

Ülkemiz sosyal ağlardan en popüler olan FB'yi dünyada en çok kullanan 4. ülke olmasına rağmen (Facebook, 2012), FB'nin eğitsel bağlamda önemini ve bu kullanım yoğunluğunun sebebinin inceleyen araştırma sayısı çok azdır (Mazman, 2009; Öztürk, 2011). Özellikle üniversite öğrencileri için sosyal ağların vazgeçilmez olduğu düşünülürse, bu sitelerin eğitime nasıl ve ne şekilde entegre edileceğini ortaya koymak önemlidir. Öğretmen adaylarının FB'nin eğitsel kullanımına ilişkin algılarını bilmek, FB genel kullanım amaçlarını ve FB yoğun kullanım nedenlerini ortaya koymak, FB'den en iyi şekilde nasıl yararlanabileceğini açıklayabilir.

1.4. Sayıtlar

Yapılan araştırmanın dayandığı temel sayıtlar;

1. Katılımcılar, ölçme araçlarındaki soru ve ifadelerle içtenlikle yanıt vermiştir.
2. Araştırmada veriler web üzerinden yayınlanan bir anket ile toplandığından, ankete giren kişilerin bilgisayarının IP adresi kayıt edilerek bir kişinin birden fazla ankete cevap vermesi durumunda yanıtlarının iptal edilmesi sağlanmıştır. Katılımcıların her biri anketi bir kez cevaplamıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. Veri kaynağı olarak, 2011–2012 öğretim yılı bahar döneminde bir eğitim fakültesinde öğrenim gören 1066 öğretmen adayı ile,
2. Yöntemi tarama modeli uygulaması ile,
3. Veri toplama aracı olarak; “Facebook’un Kullanım Amacı Ölçeği”, “Facebook’un Eğitsel Bağlamda Kullanılması Ölçeği”, “Facebook Kullanım Yoğunluğu Ölçeği”, “Facebook’un Akademik Sürece Etki Ölçeği” ve “Yüksek Öğretim Öğrencilerinin Facebook’un Eğitsel Kullanımına İlişkin Algıları Ölçeği” ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Sosyal Ağ Sitesi: Sınırları belli bir sistem içerisinde kullanıcı bilgilerinin diğer kullanıcılara açık veya kısmen açık olduğu, sistem içerisinde bağlantılı bulunan kullanıcıların listelendiği ve bunlar arasında paylaşımın olduğu web tabanlı hizmetler olarak tanımlanmaktadır (Boyd & Ellison, 2007).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

İlgili çalışmalar incelendiğinde, sosyal ağların kullanılmasında işbirlikçi öğrenme, karma öğrenme, informal öğrenme, aktif öğrenme ve uzaktan eğitim ilke ve yaklaşımları kuramsal çerçeve olarak kullanılmıştır. Bu bölümde belirtilen ilke ve yaklaşımlar açıklanmıştır. Daha sonra Web 2.0 teknolojileri ve sosyal ağlardan bahsedilmiştir. Bu bölümde, sosyal ağların en yaygın olarak kullanılanı FB, eğitsel yönü ve bununla ilgili çalışmalar verilmiştir.

2.1. Sosyal Ağların Kullanımıyla İlgili Öğrenme İlke ve Yaklaşımları

2.1.1. İşbirlikçi Öğrenme

Slavin'e (1991) göre; işbirlikçi öğrenme, öğretmen tarafından sunulan bilgilerin veya alıştırmaya yapma becerilerinin tartışılmasına bir fırsat vererek, öğretmenin öğretimini destekler. İşbirlikçi öğrenmede de yapılandırmacı yaklaşımda olduğu gibi bilgi öğrenciler tarafından yapılandırılır. Anlama ulaşmada, öğrenciler etkin rol alır. Zengin bağlamda gerçek hayatı yansıtan ortamlarda öğrenme (öğretme değil) gerçekleşir. Anlam diğer üyelerle etkileşime geçerek ve çoklu bakış açıları sağlanarak oluşturulur. Mümkün oldukça gerçek hayatta olabilecek olaylar bağlamında öğrenme sağlanırsa kalıcılık artar (Kirschner, 2001).

2.1.1.1. İşbirlikçi Öğrenme İlkeleri

Morris'e (1977) göre işbirlikçi gruplarda, problem çözme davranışlarını geliştirmek için öğrenciler şunları yapmayı öğrenmelidir (Cohen, 1986):

- Kendi düşüncelerini söyleyebilmelidirler.
- Başkalarını dinleyip, herkese konuşması için şans verebilmelidirler.
- Başkalarının fikirlerini sorabilmelidirler.
- Düşüncelerini nedenleri ile ortaya koyabilmeli ve diğer düşünceleri

de nedenleri ile tartışabilmelidirler.

Öğretmen öğrencilere ne yapmaları gerektiğini bildirmeli, başarı ya da başarısızlıklarının bireylerden çok gruplara ait olduğunu benimsetmelidir.

(Büyükkaragöz & Çivi, 1996). Özellikle sosyal ağların kişilerin işbirlikçi bir öğrenme için yeni ağlara katılmasına olanak sağladığı ifade edilmektedir (Selwyn, 2007). Sosyal ağ ortamında bireyler kendi içeriklerini yayımlayarak bunu paylaşabildikleri gibi, ortak ilgi ve beklentiler çerçevesinde de bir araya gelerek zengin iletişim ve etkileşimli bir süreçte işbirlikçi bir şekilde içeriği oluşturabilir, paylaşabilir ya da tartışabilirler (Bartlett-Bragg, 2006; Mason & Renine, 2007). McLoughlin ve Lee (2007), sosyal ağların kullanıcıya işbirlikçi bir biçimde içeriği değiştirme, birleştirme, kaynaştırma fırsatı sağlarken aynı zamanda tüm dünyadan herkesin düzeltme ve yorum yapmasına izin vererek, dijital ürün ve ortak zeka olgularını desteklediğini ileri sürmüştür.

2.1.2. Karma Öğrenme

Karma (Hybrid) kelimesi, Oxford English Dictionary’de “iki şeyin olumlu yönlerini alıp, iyi ve dengeli bir karışım oluşturmak” şeklinde tanımlanmaktadır (Osguthorpe ve Graham, 2003: 229). Karma öğrenme ile ilgili yapılan en yaygın tanımlar Graham, Allen ve Ure (2003) tarafından aşağıdaki üç başlık altında toplanmıştır.

1. Eğitimsel bilgi aktarım biçimleri veya araçlarının bir araya getirilmesi,
2. Eğitimsel yöntemlerin bir araya getirilmesi,
3. Çevrim içi ve yüz yüze öğrenmenin bir araya getirilmesi (Graham, 2006).

Horton (2000) karma öğrenmeyi, web tabanlı öğrenme ile sınıfta gerçekleşen yüz-yüze öğrenmenin, her birinin güçlü ve avantajlı yönlerinin birleştirilmesi şeklinde açıklamıştır. Singh ve Reed (2001) karma öğrenmeyi, öğrenme süreci sonucunda ortaya çıkan en iyi sonucu elde etmek ve program maliyetlerini en aza indirmek amacıyla birden fazla bilgi aktarım yönteminin birlikte kullanılması olarak tanımlamışlardır. Yine bu araştırmacılar, karma öğrenmenin oluşturulmasında kullanılan farklı yöntemlerin birbirleriyle karışması ya da birbirlerine göre uyum sağlanmasının söz konusu olmadığını, önemli olanın öğrenme ve yapılan işin verimliliği olduğunu vurgulamaktadırlar. Bir başka görüşe göre, karma öğrenme kavramı yazılım işbirliği, web tabanlı dersler, bilgi yönetim uygulamaları gibi birkaç

farklı iletişim yönteminin bir araya gelmesidir. Ayrıca yüz-yüze eğitim, çevrim içi eğitim ve bireysel öğrenme gibi etkinlikleri içeren çeşitli olay tabanlı etkinliklerin bir araya getirilmesi olarak tanımlanabilir (Valiathan, 2002).

Driscoll (2002) karma öğrenmeyi tanımlamak için 4 farklı kavram üzerinde durmuştur. Bunlar:

1. Farklı Web tabanlı teknolojilerin (canlı sanal sınıflar, bireysel öğrenme, işbirlikçi öğrenme, video, ses ve metin aktarımları vs.) eğitsel hedeflere ulaşmak için bir araya getirilmesi,
2. Farklı pedagojik yaklaşımların (yapısalcı, davranışçı, bilişsel yaklaşımlar vs.) eğitsel teknoloji kullanılarak veya kullanılmadan en iyi öğrenme çıktısını elde etmek için bir araya getirilmesi,
3. Herhangi bir eğitim teknolojisi ile (videoteyp, CD-ROM, internet tabanlı öğrenme, film vs.) öğretmen kontrollü yüz yüze öğrenme ortamının bir araya getirilmesi,
4. Öğrenme ve çalışma uyumlu bir etki oluşturmak için eğitsel teknoloji ile gerçek iş görevlerinin birleştirilmesidir.

Karma öğrenme, sohbet sayfaları, tartışma grupları, podcast ve öz değerlendirme araçları gibi farklı internet tabanlı araçların kullanılarak geleneksel (yüz-yüze) öğrenme ortamının desteklenmesidir (Allan, 2007). Şekil 2.1 karma öğrenme ortamlarını oluşturabilecek çeşitli versiyonları göstermektedir (Osguthorpe & Graham, 2003). Şekilde görülen temel husus, iki ortamında tamamen eşit olamayacağıdır.

E-öğrenme sayesinde zaman ve mekandan bağımsızlık sağlandığı gibi, herhangi bir zaman ve mekanda sanal bir öğrenme ortamında öğretmenle iletişim kurulabilmektedir (Altun, Gülbahar, & Madran, 2008). Çevrim içi veya web destekli öğrenme ortamları esneklik ve verimliliği sağlarken yüz yüze eğitim ortamı öğrencilerin öğrenmeleri için gerekli olan rehberliği ve sosyal etkileşimi sağlar (Abate, 2004; Akkoyunlu & Yılmaz, 2006).

Şekil 2.1. Çevrim içi ve Yüz-yüze Öğrenme Ortamının Güçlü Yönleri

2.1.3. Uzaktan Eğitim

Özellikle son yıllarda kullanılan teknoloji, araç ve sunu sistemleri, uzaktan eğitim tanımının yapılmasını güçleştirse de, değişik tanımlar yapıldığı görülmektedir. Uzaktan eğitim, farklı mekânlarda bulunan öğrenci ve öğretmenlerin öğrenme-öğretme faaliyetlerini iletişim teknolojileri ve geleneksel posta hizmetleri ile gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modelidir (İşman, 2008). ABD Uzaktan Eğitim Kurumu' na (USDLA) göre, uzaktan eğitim en genel anlamıyla öğrencileri ve öğretimi zamandan ve mekândan ayıran bir eğitim şeklidir (Carliner, 2004). USDLA Uzaktan Eğitimi şöyle tanımlamaktadır: Uydu, video, ses, grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi gibi teknolojik araçların yardımıyla, eğitimin uzak mesafelerdeki öğrencilere ulaştırılmasıdır (İçten, 2006).

2.1.3.1. Uzaktan Eğitim Modelleri

Uzaktan eğitim modellerinde üç koşul söz konusudur. Bunlar; kullanılan modelin yapısı, teknolojik boyutu ve ekonomik özelliğidir. Modeller arasındaki temel fark, öğretim materyalinin hedef kitleye sunum şekli ve öğrenenin zaman ve mekâna bağlılık durumudur. Bu farklardan dolayı modeller üç şekilde sınıflanmıştır (İşman, 2011):

- a) Eş zamanlı olmayan (asenكرون)
- b) Eş zamanlı (senكرون)
- c) Karma (blended)

a) Eş zamanlı Olmayan Eğitim

Asenkron eğitimde, öğrenci istediği zaman istediği yerden web üzerindeki derslere girebilir, test yapabilir ve aktivitelere katılabilir. İsteddiği dersi istediği kadar tekrar edebilir. Bu öğretim modelinde katılımcılar istedikleri zaman istedikleri yerden eğitimlerini alabilirler (Toker Gökçe, 2008).

b) Eş Zamanlı Eğitim

Senkron eğitimde, sınıf ortamında canlı bağlantı yoluyla (internet, uydu vb.), eş zamanlı olarak, kullanıcılar ve sunucu (öğrenciler ve eğitimci) etkileşimli olarak uygulama içindedirler. Bu uygulamada öğrenciler soru sorabilir, birbirleri ile tartışabilir veya test çözebilirler (Toker Gökçe, 2008).

c) Karma Eğitim

Yaygın olarak kullanılan tanımlamalardan birisi karma eğitimi; çevrimiçi eğitimin geleneksel eğitim yöntemiyle birleştirildiği bir eğitsel sunum modeli olarak tanımlamaktadır (Colis & Moonen, 2001). Yine benzer şekilde Rasmussen (2003) karma eğitimi “teknolojiyi (televizyon, internet gibi yüksek teknolojinin ya da sesli e-posta, konferanslar gibi düşük teknolojinin) geleneksel eğitim ve öğretimle birleştirerek kullanan bir uzaktan eğitim metodu” şeklinde tanımlamaktadır.

2.1.4. Aktif Öğrenme

Açıkgöz (2006) aktif öğrenmeyi; “öğrenenin, öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıdığı, karmaşık öğretimsel işlerle zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı; öğrenene, öğrenme sürecinin çeşitli yönlerine ilişkin kararlar alma ve öz düzenleme yapma fırsatının verildiği bir öğrenme süreci” (s.17) olarak tanımlamaktadır. Öğrenme, içsel ve dışsal olmak üzere çok yönlü etkileşimler

sonucu olmaktadır. Bu nedenle bu etkileşimleri doğru yapılandırmak, öğrencinin bilgiye ilişkin zihinsel yapılandırmalarını kolaylaştırmakta ve artırmaktadır. Öğrencilerin yaparak ve gözlemleyerek deneyim kazanmalarını, kendi kendilerine ve başkalarıyla diyaloglar oluşturarak deneyimleri zihinsel olarak yapılandırmalarını sağlayan ortamların oluşturulması etkili öğrenme açısından önem taşımaktadır (Koç, 2007).

Öğrenmeyi niteleyen başlıca özellikler şunlardır:

- Davranışta kalıcı bir değişikliğin meydana gelmesi
- Bu değişikliğin (öğrenmenin) başka alanlara transfer edilebilmesi
- Performans olarak gözlenebilmesi
- Bireyin daha sonra karşılaşılabileceği durumlarda farklı tepki ve yaklaşımlar olarak geri dönmesi (Akyıldız, 1994, s.11)

En önemli öğrenme, öğrenmeyi öğrenmektir. Bireylerin neyi, nasıl öğreneceğini bilmesidir. Her şeyden önce kendisini tanıması bilişsel süreçlerinin farkında olması ve öğrenmeyi yönlendirmesi gerekmektedir (Saban, 2000).

Öğrenme aktif bir süreç olmasına karşın, bazı öğretim biçimleri öğrenmenin daha aktif gerçekleşmesini sağlamaktadır. Aktif öğrenmenin en temel özellikleri; öğrenmeyle ilgili karar verme sürecini öğretmek ve düşünceleri aktif hale getirmektir. Öğrenciler kendi çalışma planlarını yapar, öğrenme hedeflerini ve etkinliklerini seçer, ilerlemelerini test eder, öğrendikleri ve anladıklarına dikkat eder, hatalarını ve başarılarını paylaşırlar. Öğrenenler aktif öğrenme sürecindeki hazırlık, uygulama, yönetmelik yapma, kontrol ve geri dönütü kendileri gerçekleştirirler. Aynı zamanda öğrenme aktivitelerinin nasıl gerçekleştirileceğine de kendileri karar verirler (Stern & Huber, 1997). Aktif öğrenme esas olarak öğrencilere öğrenme etkinlikleri üzerinde belli bir dereceye kadar sahiplik ve kontrolün verildiği, öğrenme etkinliklerinin önceden belirlenmesinden ziyade açık uçlu olduğu ve öğrencilerin öğrenme deneyimine aktif olarak katılarak şekillendirebildiği öğrenme aktivitelerinin kullanılması olarak tanımlanabilir. (Kyriacou & Sutcliffe, 1977).

Sivan ve ark. (2000)'ne göre aktif öğrenme; eleştirel düşünme ve problem çözme gibi niteliklerin gelişmesine yardım etmektedir. Aktif öğrenme sayesinde öğrenciler, kendi başlarına bilgiyi keşfederler ve öz denetimli olurlar. Aktif öğrenmenin önem görmesinin nedenleri şu şekilde sıralanabilir:

- Aktif öğrenmenin beynin çalışmasına uygunluğu
- Yaşam boyu öğrenen bireylere duyulan gereksinim
- Geleneksel öğretimin çağın gereksinimlerini karşılayamaması
- Öğrenme-öğretme anlayışındaki gelişmeler
- Aktif öğrenmenin etkililiği
- Aktif öğrenmenin avantajları (Açıkgöz, 2006, s. 2).

2.1.5. İnfomal Öğrenme

Cross (2007), infomal öğrenmelerin formal öğrenmelerin tersi olmadığını belirterek formal, infomal ve formal olmayan öğrenmeler arasındaki sınırların belirli olmadığını, birçok öğrenmenin belirli oranlarda formal öğrenmelerin yanında infomal öğrenmeleri de içerdiğini ifade etmiştir. İnfomal öğrenmeler evde, işte ve boş zamanlar gibi günlük süreçte yaşam boyu öğrenilen öğrenmeleri kapsar ve formal derslerde öğretilen kesin bilgileri dayatmanın dışında da öğrenme biçimleri olduğunu göstererek daha çok örtük bilgi kazanımı sağlar (Mason & Rennie, 2007). Schugurensky (2000), formal eğitimin, infomal eğitimin aksine kurumsallaşmış olup, belirli eğitim periyotlarında oluşarak her bir dönemin bir değerine hazırlık niteliğinde olduğunu ve sonunda bir sertifika belgesi verildiğini belirtmiş ve infomal öğrenmeleri kasıtlılık ve farkındalık kapsamında kendi kendine yönlendirilen, tesadüfi ve sosyalleştiren olmak üzere üç grupta sınıflandırmıştır:

- **Öz Denetimli / Kendi kendine yönlendirilen:** Kişilerin bireysel olarak ya da grubun bir parçası olarak herhangi bir öğretici ya da eğitimci yardımı olmadan ama bazen herhangi bir danışman kişinin bulunduğu ortamlarda gerçekleştirdiği öğrenme planlarıdır. Hem kasıtlı hem de bilinçli gerçekleşir.
- **Tesadüfi Öğrenme:** Bireyin daha öncen öğrenme için herhangi bir planı ve deneyimi olmadan fakat deneyim yaşadıkdan sonra bir şeylerinin

öğrenildiğinin farkına varılmasıyla gerçekleşen öğrenmedir. Kasıtlı fakat örtük bir öğrenme gerçekleşir.

- **Sosyalleşiren Öğrenme:** Günlük yaşamdaki değer, tutum, davranış, beceri vb. içselleştirilmesi ile gerçekleşen öğrenme, yani örtük öğrenmedir. Kasıtsız ve bilinçsiz gerçekleşir.

Sosyal ağların paylaşılan amaçlar ve ortak bir ağ kurmak için kişiler arasındaki informal etkileşimi desteklemekte olduğu ve bu etkileşimlerin internet nesli üzerindeki etkisinin çok büyük olup sadece onları meşgul tutmakla kalmayıp, düşünce biçimlerini şekillendirip, farkındalıklarını arttırarak, bilgilerini zenginleştirdiği de ileri sürülmektedir (Gillet ve ark., 2008).

2.2. Web 2.0 Teknolojisi

Web 2.0, web’de insan etkileşimi olarak nitelendirilebilir. D’Souza (2006)’a göre “ikinci nesil web araçları ya da sosyal yazılımlar” olarak da isimlendirilen web 2.0 araçları en kısa biçimde “okunabilir ve yazılabilir web” (D’Souza, 2006) olarak tanımlanmaktadır. Petter, Reich ve Scheuermann (2005)’a göre “Birinci nesil web araçlarında genellikle yukarıdan aşağıya bir yapının hakim olmasıyla kullanıcıların pasif konumda bulunmaları söz konusu iken, Web 2.0 araçları ile aşağıdan yukarı bir yapı hakim olmuş ve bu yapıda da kullanıcı, teknik engellerle karşılaşmadan içeriğini yayımlayabildiği gibi sosyal etkileşim ve işbirliği sağlayan servis ve uygulamalardan yararlandığı bir ortam elde etmiştir” (s. 3).

Web 2.0 uygulamalarının sahip olduğu "yazılabilme" özelliği ile bireyler sürece etkin olarak katılıp; ulaştıkları bilgileri yayınlama ve saklama imkanı elde etmişlerdir. Bu içeriğin yayınlanmasını ise kimi zaman bireysel (bloglarla), kimi zaman birlikte (vikilerle), kimi zaman ses kaydı (podcastlerle) kimi zaman video materyali şeklinde (Vidcastlerle) gerçekleştirmek mümkündür (McLoughlin & Lee, 2007).

Web 2.0’ın yeni uygulama ve hizmetlerinin temel amacı, kullanıcıların teknik engellerle karşı karşıya kalmadan içerik paylaşımlarını ve aynı zamanda internetin sosyal etkileşim ve işbirliği potansiyellerinden yararlanmasını sağlamaktır. Web 2.0 araçları sosyal yazılımlar olarak adlandırılır ve web okurluğundan web okuryazarlığına dönüşümü beraberinde getirir. İnternet, bilginin hazırlanıp iletildiği ve hazır bilginin tüketildiği bir ortam olmaktan çıkıp, içeriğin katılımcılarla birlikte üretildiği, paylaşıldığı, birleştirildiği ve transfer edildiği bir platforma dönüşür (Horzum, 2010, s. 605).

Ajjan ve Hartshorne (2008) “son yıllarda yeni internet teknolojisi akımı olarak kabul edilen bu araçların (Web 2.0), yüksek öğrenimdeki öğrenme/öğretme ortamlarını daha fazla geliştirme potansiyeli ile ortaya çıktığını ayrıca okullarda ve eğitimde teknoloji kullanımı ile ilgili yapılan bir çok çalışma olmasına rağmen bunların çoğunun sadece içerik iletimi ve ders konusu öğretimi amacı taşımakla sınırlı olduğunu, öğrencilerin günlük yaşamlarına giren web 2.0 teknolojilerinin üniversiteler tarafından yüksek eğitimde öğrenim ve öğretimi desteklemek amacıyla kullanımlarının büyük önem taşıdığını” ifade etmişlerdir. Web 1.0 ve web 2.0 arasındaki farklar Tablo 2.1’de gösterilmiştir. (Garcia, Rey, Ferreira & Puerto, 2007).

Tablo 2.1. Web 1.0 ve Web 2.0 Arasındaki Farklar

<i>Web 1.0</i>	<i>Web 2.0</i>
Grupla kısıtlanır	Toplumla paylaşılır
Okuma	Yazma
Bireysel bilgiyi düzeltme	İşbirlikçi bilgiyi paylaşma
Ne öğrendin?	Nasıl öğrendin?
Tüketme	Üretme
Bilginin transferi	Bilginin yapılandırılması
Anlama bakma	Anlam oluşturma
Pasif	Etkin
Bire-bir	Çoktan-çoğa
Kişiler arası	Sosyal paylaşımlar
Gizlilik	Açıklık
Rekabetçi	İşbirlikçi
Yapılandırmacı	Sosyal yapılandırmacı
İçerik tabanlı	Araç tabanlı
Tek yönlü iletişim	Çok yönlü iletişim
Statik sayfalar	Dinamik sayfalar

2.3. Sosyal Ağlar

Çevrimiçi sosyal ağ, sosyal ağ teknolojileri sayesinde bir grup insan tarafından kullanılan etkinliklerin bütünü şeklinde tanımlanmaktadır (Hamid ve ark., 2009). Ayrıca, sosyal ağ siteleri sınırları belli bir sistem içerisinde kullanıcı bilgilerinin diğer kullanıcılara açık veya kısmen açık olduğu, sistem içerisinde bağlantılı bulunan kullanıcıların listelendiği ve bunlar arasında paylaşımın olduğu web tabanlı hizmetler olarak tanımlanmaktadır (Boyd & Ellison, 2007).

Sosyal yazılımlarda anahtar kelime “sosyal içerik”tir. Sosyal içerik olarak resimler, ses dosyaları, web adresleri, video klipler, sunular, etkinlik duyuruları veya diğer medya türleri örnek verilebilir. Bu gibi sosyal nesnelere, sosyal ağların sunduğu olanaklar doğrultusunda kullanılabilir, paylaşılabilir veya buralarda üretilebilir. Yeni teknolojilerin gelişimi ile birlikte, paylaşım için yeni uygulamalar (ör. Flickr, YouTube ve Slideshare), içerik üretimi, iletişim ve işbirliği için yeni hizmetler (ör. blog, wiki ve Twitter), ve insanları birbirine bağlayan, farklı araştırma topluluklarını destekleyen uygulamalar (ör. FB, Elgg ve Ning) ortaya çıkmıştır (Conole & Culver, 2010).

Dünya genelindeki yaygın internet kullanımının 2000’li yılların ortalarından itibaren sosyal ağ sitelerine yöneldiği söylenebilir. Sosyal ağ siteleri genel olarak çevrimiçi ortamda, bireylerin genel amaçlar çerçevesinde birbirleriyle etkileşim kurmasını ya da görüşlerini paylaşmasını kolaylaştıran topluluk biçimleri olarak tanımlanmaktadır (Mahajan, 2009). Hızla artan bu sanal topluluklar o kadar ilgi görmüştür ki günümüzde dünya üzerinde farklı dillerde oluşturulmuş aktif olarak 200’ün üzerinde sosyal ağ sitesi bulunmaktadır. Bu siteler varlıklarını kullanıcıları tarafından devam ettirmekte ve bu sitelerin içerikleri kullanıcıların eklediği içeriklerle her geçen gün zenginleşmektedir (Tredinnick, 2006).

Pettenati ve Ranieri (2006), sosyal ağların hedefinin bireysel ilgi, tartışma, özel başlıkların ele alınmasına dayanan ilişkileri ve bu ilişkilerdeki katılımcıların ilgi ve motivasyonlarında heterojen yapıları ve çok yönlülüğü sağlamak olduğunu ifade

etmiş ve bu ortamlarda süreç önceden tanımlanmadığından bireylerin bu ortamlara katılımlarında kendiliğinden ve özerk bir motivasyonlarının olduğunu, bu katılımın da temelinde değerlendirme ve paylaşım olduğunu ileri sürmüştür. Sosyal ağlarda kullanıcılar, profilleri ile birlikte kendi kişisel bilgilerini de paylaşabilir, tanıdıkları diğer kişilerin alanlarını ziyaret edebilir, çoklu ortam içerikleri yayımlayabilir, paylaşabilir ve bunları etiketleyebilir, diğerlerinin içeriklerine erişebilir, ortak ilgi ya da ihtiyaca bağlı olarak alt gruplara katılabilir ya da kendi gruplarını oluşturabilirler (Lockyer & Patterson, 2008). Özkan ve McKenzie (2008), sosyal ağların genel özelliklerini şöyle özetlemişlerdir:

- Sosyal ağların birçoğu kullanıcıya e-posta, Chat, anlık mesajlaşma, video, blogging, dosya paylaşımı, fotoğraf paylaşımı gibi çeşitli hizmet sağlayarak, kullanıcıların etkileşimini kolaylaştırır.
- Sosyal ağlar kullanıcıların bir veri tabanını tutar ve böylece kullanıcılar kolaylıkla arkadaşlarını bulabilir, topluluklar oluşturabilir ve kendileri ile ortak ilgiye sahip bireyler ile paylaşımında bulunabilirler.
- Sosyal ağlar kullanıcıya çevrimiçi olarak kendi profilini oluşturma imkanı verir ve kendi sosyal ağlarını ortaya koymalarını sağlar.
- Sosyal ağların büyük bir çoğunluğu ücretsizdir.
- Sosyal ağların birçoğu kullanıcıdan gelen dönüte göre yeni özellikler eklerle ve geliştirirler. Aynı şekilde açık kaynaklı versiyonları ise kullanıcının kendi uygulamalarını geliştirerek siteye entegre etmelerine olanak sağlar.
- Sosyal ağlar kullanıcının kendi erişim ve gizlilik kurallarını kendisinin düzenlemesini sağlar. Kullanıcılar hangi derecede, ne kadar ve ne paylaşmak istediklerine karar verebilirler.
- Sosyal ağlar içerik, konu ya da ilgi alanına dayalı ilk nesil çevrim içi topluluklara odaklanmaktan çok birey temelli kişisel çevrimiçi topluluklara odaklanır.

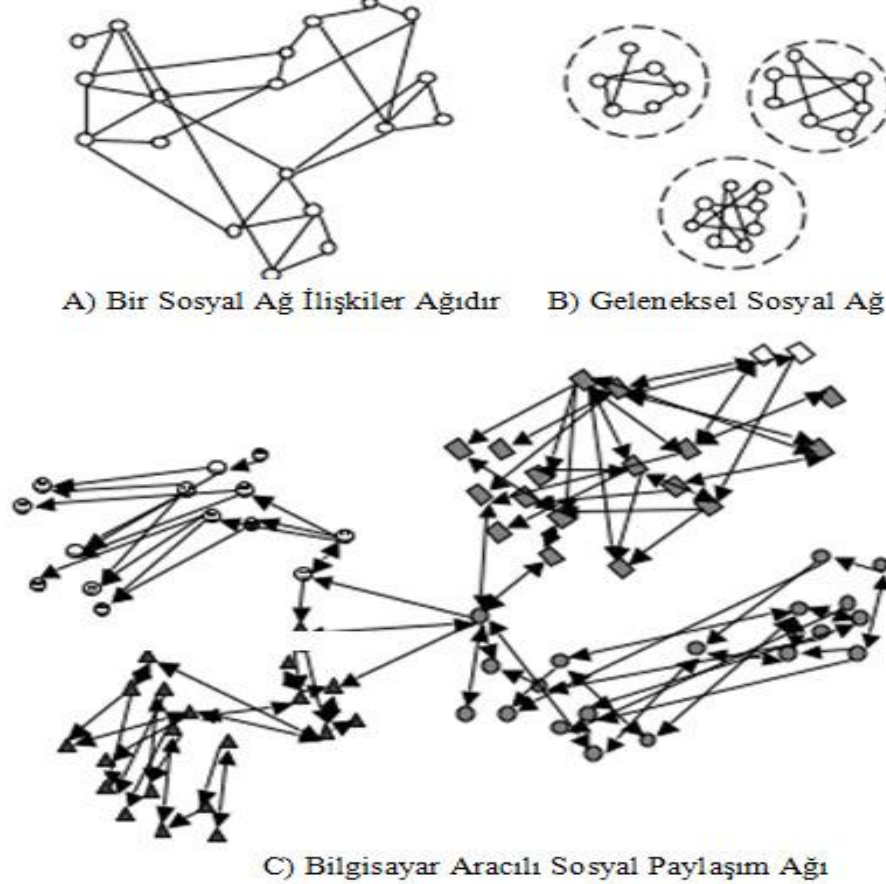
FB, Friendster ve Myspace gibi sosyal ağ siteleri, bireylerin görsel kimliklerini oluşturabilecekleri aileleri ve arkadaşlarıyla paylaşabilecekleri bir ortam sunarlar (Mazer, Murphy, & Simonds, 2009). Sosyal ağ siteleri, temelde bireyler arasındaki

ilişkilerin kuvvetlendirilmesine değil ama sürdürülmesine olanak sağlayan ortamlardır. Donath ve Boyd (2004), sosyal ağ sitelerinin; bireyler arasındaki güçlü bağların artışından ziyade zayıf bağların oluşturulmasına ve kullanıcıların sosyal kazanımlarının arttırılmasına yönelik servisler olduklarına vurgu yapmışlardır. Sosyal ağ sitelerinin geçmişleri e-posta sunucularının kullanımına ve çevrimiçi ilan panolarına kadar uzanmaktadır (Shelton, 2009).

Kullanıcı içerikleriyle bir Web geliştiricisinin güncelleme hızından çok daha hızlı bir biçimde güncellenen ortamlar sunan sosyal ağ siteleri, çekiciliklerini her geçen gün arttırmaktadırlar. Üyelik temelli olarak tasarlanan bu ortamlar, özel ya da genel olarak gruplanabilen mesajlar ve resimler ile yenilikçi bir iletişim biçimi sunmaktadırlar (Pempek, Yermolayeva, & Calvert, 2009). Gelişim hızlarına bakıldığında kısa bir sürede bu çevrimiçi ortamların günlük hayatımızda daha köklü bir biçimde yer aldıkları ve çok farklı yaş gruplarından bireyleri kullanıcıları arasına ekledikleri görülebilir (Waters, Burnett, Lamm, & Lucas, 2009). Günümüzde en yaygın olarak kullanılan sosyal ağ sitesi olarak bilinen FB, kullanıcıların arkadaş gruplarıyla kolay iletişim kurmak için tasarlanmıştır (West, Lewis, & Currie, 2009).

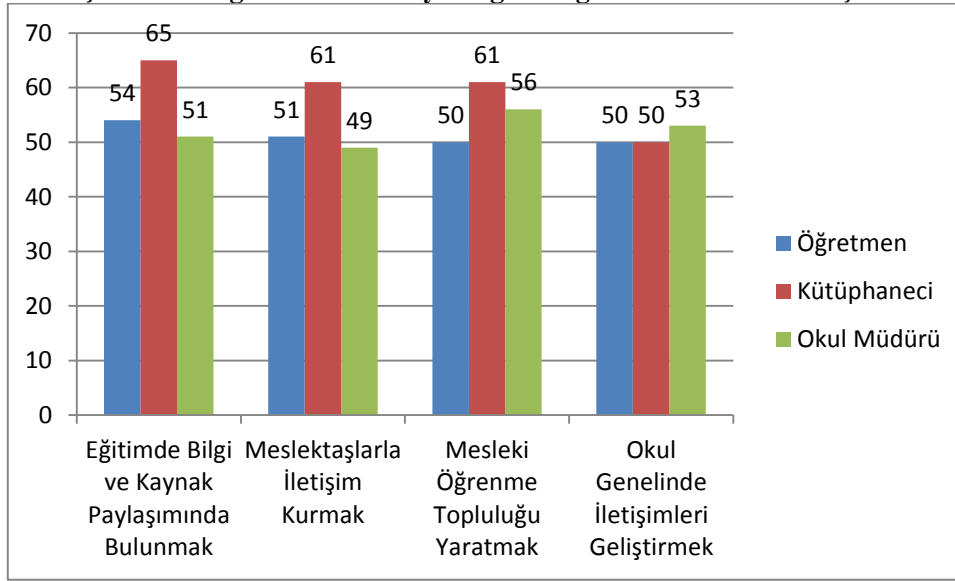
Boyd ve Ellison (2007), sosyal ağ sitelerini, temel niteliklerini üç ana madde altında özetleyerek; sınırlı bir sistem üzerinde açık ya da yarı açık bir profil oluşturmaya imkan sağlayan, paylaşımda bulunmak isteyen kullanıcıların açık bir biçimde listelendiği ve bireylerin bu listelerle diğerleri arasında eşleştirmeler yapabildiği web servisleri biçiminde açıklamışlardır. Göze çarpan bu etkileşim özellikleri sosyal ağ sitelerinin kullanımına yönelik kullanıcı profilinin analizini bu alanda yapılabilecek çalışmalar açısından gerekli kılmaktadır. Şekil 2.2' de online sosyal paylaşım sitelerinin ve geleneksel sosyal ağların yapıları yer almaktadır. (Akar, 2010).

Şekil 2.2. Geleneksel Sosyal Ağ ve Bilgisayar Aracılı Sosyal Paylaşım Ağın Genel Yapısı

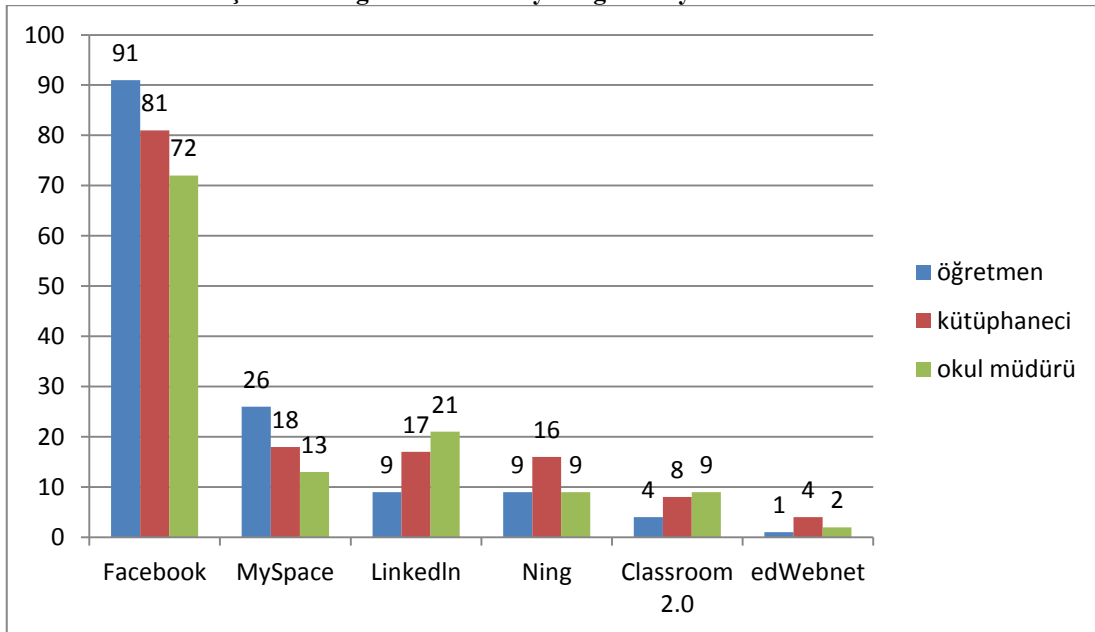
Bu ortamların en temel özellikleri bireylere çift yönlü bir iletişim sürecinde ve etkileşimli bir ortamda çeşitli paylaşımlarla birlikte çalışma, etkin katılma, dönüt alma-verme sürecine olanak sağlaması; bireylerin kendini rahat hissedebilecekleri bir ortamda alanlarını kişiselleştirebilme olanağı sunmasıdır (Lee & McLoughlin, 2007). Sahip olunan bu özellikler sosyal paylaşım sitelerinin farklı güdüleyici ürünlerin bulunduğu etkileşimli ortamlar olduğunu göstermekte olup; beraberinde yaratıcı düşünme davranışlarının ve informal öğrenmelerin gelişmesini de sağladığı gözlenmektedir (Lee & McLoughlin, 2008). Sosyal ağların eğitimciler arasında eğitimde kullanılma amacına ilişkin veriler de (Şekil 2.3), öğretmenler ve okul kütüphanecilerinin, sosyal ağları en çok eğitimcilerle bilgi ve kaynak paylaşımında bulunma amacıyla kullandıklarını; okul müdürlerinin ise daha çok mesleki öğrenme topluluğu yaratmak amacıyla kullandıklarını göstermektedir (Schmucki ve ark., 2010).

Şekil 2.3. Eğitimcilerin Sosyal Ağları Eğitsel Kullanma Amaçları

ABD’de “2010”da Eğitimde Sosyal Ağlar; Pratikler, Politikalar ve Gerçekler” adlı araştırmaya katılan eğitimcilerin (601 öğretmen, 381 okul müdürü ve 262 kütüphaneci) en çok kullandığı veya üye olduğu sosyal ağlara ilişkin veriler aşağıda Şekil 2.4’de verilmiştir (Schmucki ve ark., 2010).

Şekil 2.4. Eğitimcilerin Sosyal Ağlara Üye Olma Oranları

2.3.1. Facebook

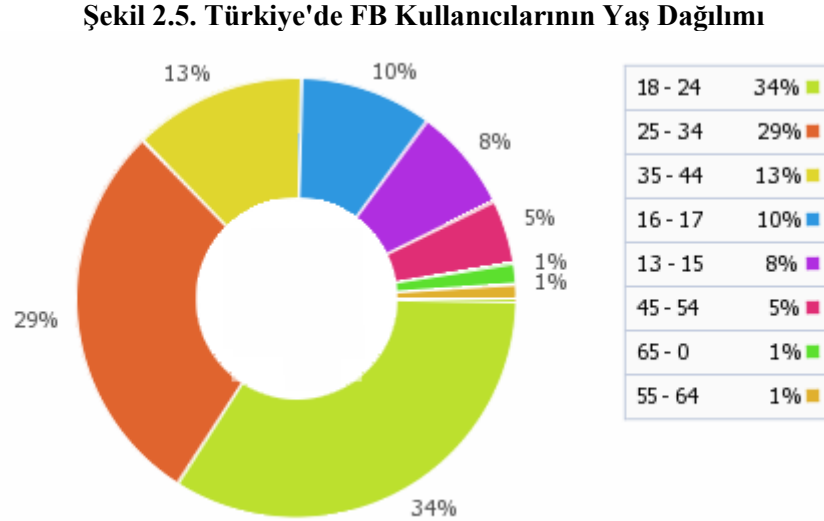
FB, “insanların arkadaşlarıyla iletişim kurmasını ve bilgi alış verişini amaçlayan bir sosyal web sitesi olarak tanımlanmaktadır. 2004 yılında Harvard Üniversitesi öğrencileri tarafından sadece bu üniversitenin öğrencileri için kurulmuştur. Daha sonra diğer üniversitelere de açılmış ve giderek herkesin katılabileceği bir alan olmuştur (Cassidy, 2006). Zafarmand (2010)’a göre “FB’de her kullanıcı kendi ilgi ve profesyonellik alanında 200’e kadar sanal sayfa oluşturabilmekte ve o sayfalarda diğerleri ile arkadaşlık kurup ve kendi ilgisini çeken resimler, bilgiler ve videoları onlar ile paylaşılabilmektedir.” (Zafarmand, 2010, s.26).

FB diğer sosyal ağ uygulamaları gibi kullanıcılara iletişim bilgileri, kişisel bilgileri, arkadaş listesi, albümler, sosyal ilgi grupları vs. içeren kişiselleştirilmiş bir profil alanı sağlar. Kullanıcılar FB’te birbirleri ile mesajlaşabilir, chat yapabilir, fotoğraf paylaşarak kişileri etiketleyebilir, fotoğraflara yorum yapabilir. arkadaşlarının duvarına yazı yazabilir, sosyal ilgi gruplarına katılabilir ya da kendilerine grup oluşturabilir, gruplarda fikir alışverişinde bulunabilir, çeşitli uygulamaları ekleyebilir, oyun oynayabilirler. FB sağladığı tüm bu teknolojik ve sosyal özellikler ile kısa sürede milyonlarca kullanıcıya ulaşmış ve bireylerin günlük yaşamlarının bir parçası haline gelmiş; çevrim içi ve çevrim dışı ilişkilerin yapısı, sosyal iletişim ağı teknolojik özellikleri, kültürel yapılar gibi farklı konularda araştırmacıların ilgi odağı olmuştur (Ellison, Steinfield & Lampe, 2007; Selwyn, 2007). Tablo 2.2’de Dünya genelinde kullanılan ilk 10 Web Sitesi ve arama trafiği yüzdeleri verilmiştir (Alexa, 2012).

Tablo 2.2. Dünya Genelinde Kullanılan ilk 10 Web Siteleri ve Arama Trafiği Yüzdeleri

Sıra No	Web Sitesi İsmi	Arama Trafiği Yüzdesi
1	Wikipedia	0.50
2	FB	0.24
3	Wikileaks	0.12
4	Wiki	0.10
5	Gmail	0.08
6	Youtube	0.08
7	Android	0.06
8	Mixi	0.04
9	Seo	0.04
10	Tron	0.04

Şekil 2. 5'te Türkiye'de FB kullanıcılarının yaşlarına göre dağılımı verilmiştir (socialbakers, 2012).

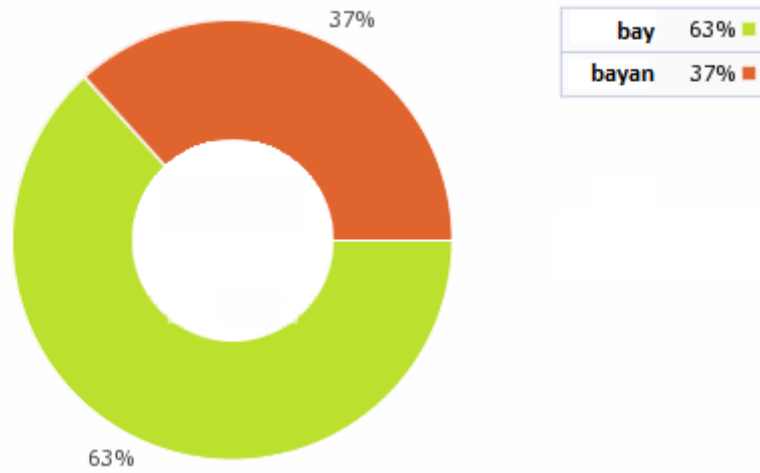
Şekildeki dağılıma göre, FB kullanımı farklı yaş gruplarına göre değişiklik göstermektedir. FB kullanımının en yoğun olduğu yaş grubu 18-24'tür. Tablo 2. 3.'te ise Dünya genelinde FB'yi kullanan bazı ülkelerin 6 aylık kullanıcı artışı görülmektedir (socialbakers, 2012).

Tablo 2. 3. Dünya Genelinde FB'ü Kullanan Ülkelerin 6 aylık Kullanıcı Artışı Sayıları ve Büyüme Yüzdeleri

Sıra No	Ülke	Kullanıcı Sayısı	Nüfusa Oranla Kullanıcı Yüzdesi
1	A.B.D.	176 668 040	% 56,95
2	Endonezya	43 523 740	% 17,91
3	İngiltere	30 485 180	% 48,89
4	Türkiye	31 526 840	% 40,52
5	Flipinler	27 720 300	% 27,75
6	Hindistan	45 019 840	% 3,84
7	Meksika	33 597 260	% 29,87
8	Fransa	2 410 4320	% 37,22
9	İtalya	21 826 060	% 37,57
10	Kanada	17 292 920	% 51,22
11	Almanya	23 251 200	% 28,26
12	Brezilya	42 199 880	% 20,98
13	Arjantin	18 204 120	% 44,03
14	İspanya	15 945 660	% 34,29
15	Kolombiya	16 258 980	% 36,78

Tabloya göre, FB kullanıcı sayısı en fazla olan ülke Amerika Birleşik Devletleridir. Tablodan görüldüğü gibi, Türkiye ise, FB kullanıcı sayısında dünyada 4. iken, FB kullanımı büyüme yüzdesinde ise 3. sıradadır. Bu veriler, ülkemizde FB kullanımının yüksek ve artan oranlarda olduğunu göstermektedir. Şekil 2.6'da Türkiye'de FB kullanıcılarının cinsiyetlerine göre dağılımı verilmiştir (socialbakers, 2012).

Şekil 2. 6. Türkiye'de FB Kullanımının Cinsiyete Göre Dağılımı

Şekilden görüldüğü gibi, erkeklerin FB kullanımı kadınlara göre daha fazladır. FB kullananların yaklaşık 3'te 2'si erkeklerden oluşmaktadır.

2.4. Eğitimde Sosyal Ağlar ve Facebook

Çevrimiçi ortam üzerindeki karakteristik özellikleri incelendiğinde, sosyal ağ siteleri; bireyler arası iletişimi, çoklu ortam paylaşımını, işbirliğini desteklemektedir. Bu kavramlar özellikle sosyal bilişsel kuram ve oluşturmacı öğrenme kuramının öğrenme sürecine yönelik önermeleriyle örtüşmektedir. Oluşturmacı yaklaşım, bilginin karşılıklı etkileşim ve yansımalar sonucunda zihinde oluşturulduğunu savunmaktadır (Vygotsky, 1994).

Sosyal ağ sitelerinin bir öğrenme destek sistemi olarak kullanılabilme nitelikleri, sosyal bilişsel kuram açısından da analiz edilebilir. Sosyal bilişsel kuram;

davranışların oluşmasında çevresel ve bilişsel faktörlerin nasıl etkileşime girdikleri üzerine odaklanmakta ve öğrenmenin sosyal bir çevrede oluşumu üzerinde durmaktadır (Ormrod, 1999). Bu kuramsal çerçeve içerisinde, insan davranışları; bilişsel, davranışsal ve çevresel faktörler arasındaki sürekli etkileşim ile açıklanmaktadır (Bandura, 1995).

Blackey ve Chew (2009) sosyal ağların öğrenme ve öğretim deneyimlerini zenginleştirmek için yükseköğretimdeki öğrenciler, akademisyenler ve kurumlar açısından faydalarından bahsetmiştir. Araştırmacılara göre, sosyal ağlar iletişim becerilerini geliştirir, katılımı ve sosyal bağlılığı genişletir, akran desteğini güçlendirir ve işbirliğine dayalı öğrenmenin gerçekleşmesini sağlar. Ayrıca sosyal ağ siteleri, üniversitelerin fazla desteği olmadan kolay ve ucuz bir şekilde kullanılabilen, öğrenciler için eğitim süreçlerine kolaylıkla entegre edilebilmekte ve bu türdeki kullanımlar hızla yaygınlaşmaktadır. Sosyal ağların öğrenci, öğretmen ve akademisyen açısından faydaları şu şekilde listelenebilir:

Sosyal ağlar (öğrenci açısından);

- Öğretim ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek,
- İletişim becerilerini geliştirmek,
- Katılımı ve sosyal bağlılığı genişletmek,
- Akran desteğini güçlendirmek,
- İşbirliğine dayalı öğrenmeyi mümkün kılmak,
- Mezuniyet sonrası öğrenme sürecine devam edebilmek.

Sosyal ağlar (akademisyen açısından);

- Kullanım kolaylığı,
- Basit işlem adımları,
- Hızlı bilgi paylaşımı,
- Harmanlanmış öğretime uygunluk.

Sosyal ağlar (kurum açısından);

- Öğretim kurumlarına düşük maliyetli bir altyapı,
- Mevcut sistemlere kolay bir şekilde entegre edilebilme.

Birçok klasik web uygulamaları içeriğin iletilmesi üzerine odaklanmışken blog, wiki, podcast, sosyal ağlar gibi Web 2.0 araçlarının daha çok sosyal sağlanabilirliğin üzerine yoğunlaştığı ve bu araçların kullanıcı katılımı ve etkileşimleri ile yönetildiğinden, sosyal ve aktif öğrenme için gerekli bilgi paylaşımı ve işbirliğini oldukça iyi desteklediği ileri sürülmüştür (Ajjan & Hartshorne, 2008). Öğrencilerin öğrenme süreçlerinde sosyal ağları kullanmaları ve anlamaları, çevrimiçi topluluklarda kendi akademik kimliklerini geliştirmeleri ve bu tür ağların sosyal boyutunu sorgulamaları ve eleştirmelerinin önemli olduğu ifade edilmekte ve özellikle K12 öğrencilerinin bilgi okuryazarlığı becerilerinde bu ortamların etkisi vurgulanmaktadır (Özkan & McKenzie, 2008).

Sosyal paylaşım siteleri sadece sosyalleşmek ve eğlenmek amacıyla değil, bilgiye erişmek, öğrenmek ve profesyonel iş yapmak amacıyla da kullanılmaktadır. Sosyal paylaşım sitelerinin sağladığı işbirliği, kişiselleştirme, kullanıcı destekli içerik ekleme ve üst veri gibi özellikler kullanıcı deneyimini zenginleştirmekte ve bu web sitelerini daha çekici kılmaktadır. Bu özellikler de sosyal paylaşım sitelerinin eğitsel bağlamda kullanımının önemini arttırmaktadır (Tonta, 2009). Selwyn (2007), çoğunluğunu genç bireyler ve öğrencilerin oluşturduğu, milyonlarca sosyal paylaşım sitesi kullanıcısı bulunduğundan, bu uygulamaların akademik bağlamda da ele alınmasının dijital çağdaki sosyal ve kültürel öneminin anlaşılması bakımından büyük önem taşımakta olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca sosyal ağların eğitim sürecine entegre edilmesinin önemli olacağı da vurgulanmaktadır.

Albion (2007)'e göre “yeni teknolojiler hızla geliştikçe ve yayıldıkça sosyal paylaşım sitelerinin eğitim bağlamında kullanımının önemi vurgulanırken eğitimcileri de bu gelişim sürecinin dışına bırakmanın söz konusu olmadığını ve özellikle öğretmen eğitiminde öğretmenlerin yetiştirilmesini zenginleştirme ve öğretmen adaylarını sınıflarında bu uygulamaları etkili kullanma fırsatlarını sağlama ve onları bu sürece hazırlamada ayrı önem taşıdığını” ifade etmiştir. Özellikle sosyal paylaşım sitelerinin işbirlikçi öğrenmeyi, araştırmayı, sorgulamayı, tartışma becerilerini, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini desteklemek için etkili bir şekilde materyalleri (kelime işlemci, ses dosyaları, video dosyaları, resimler,

tablolama, sunu, veri tabanı ve diğer türdeki belgeleri içeren web siteleri) paylaşmak, gündelik olaylardan haberlere, kişileri veya grupları takip etmekten, tartışma ortamlarına dâhil olmak için eğitim bağlamında yararlanılabilir (Albion, 2007).

2.5. Eğitimde Sosyal Ağlar ve Facebook Kullanımıyla İlgili Çalışmalar

Her ne kadar eğitimciler öğretim sürecinde kullanmak üzere popüler, fonksiyonel ve ilgi çekici eğitim teknolojileri geliştirmede zorlansalar da, genç bireyler tamamen eğitsel amaç kaygısı taşımadan oluşturulmuş olan MySpace ve FB gibi binlerce sosyal ağ sitelerine üye olmakta, bloglar oluşturup, yazmakta, Flickr gibi sitelerde fotoğraflarını paylaşmakta, Second Life gibi üç boyutlu dünyalara katılmakta ve tüm bunların dışında MSN gibi farklı çevrimiçi mesajlaşma sistemlerini kullanarak sosyal topluluklar oluşturmaktadırlar (Attwell, 2006). Bu yüzden, eğitimcilerin etkili araç ve ortam arayışlarında zaten birçok fonksiyonu ile uygun olan ve öğrencilerin ilgisini çekmiş olan sosyal ağ ortamlarının eğitimciler tarafından da kullanılması önemlidir (Mazman, 2009).

Saunders (2008), FB ve Myspace gibi sosyal ağların öğretmen eğitimindeki rolünü ortaya koymak için, öğretmen adayları ile FB kullanımlarına ilişkin görüşme yapmıştır. Bu kişilerin FB sayfalarını analiz ederek araştırmasını yürütmüştür. Çalışma sonunda FB'nin öğretmen adaylarının kişisel kimlikleri ve mesleki kimliklerini ilişkilendirdikleri bir ortam olduğunu, ayrıca öğretmen adaylarının FB gruplarını kullanarak bir öğretmen ağı oluşturma ve işbirliği yapma yoluna gittiklerini ortaya koymuştur.

Junco (2012), araştırmasını 1839 lisans öğrencisi üzerinde yapmıştır. Araştırmada FB kullanım sıklığı arttıkça, öğrencilerin not ortalamalarının düştüğünü belirtmiştir. Ayrıca derse hazırlık aşamasında FB'de bilgi paylaşımı ve bilgi toplama akademik süreci olumlu etkilerken, sosyalleşme amacıyla FB kullanımının akademik sürece olumsuz etkisi olduğu bulgularına ulaşmıştır.

Kabilan ve ark. (2010), İngilizce öğretiminde FB'nin çevrimiçi bir öğrenme ortamı olarak düşünülebileceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin FB'yi öğrenmelerini

kolaylaştırıcı ve öğrenme sürecinde onlara destek sağlayan bir öğrenme ortamı olarak algıladıklarını belirtmiştir. Örnekleme 300 lisans öğrencisinin oluşturduğu araştırmada ayrıca İngilizce öğretmenlerinin ve yabancı dil eğitimcilerinin FB'yi eğitsel araç olarak kullanmaları gerektiğini belirtmiştir.

Wodzicki ve ark. (2011), FB'nin Almanya'daki eşdeğer sosyal ağ sitesi StudiVZ'in eğitsel bağlamda önemini araştırmıştır. Almanya'da 6 milyon üyesinin 2 milyonunu genç bireylerin oluşturduğu bu sitenin informal öğrenme ve çalışmalara ilişkin bilgi paylaşımı konusunda eğitsel olarak düşünülebileceğini belirtmiştir. Yapılan araştırmada bu sitenin bilgi paylaşımı, iletişim ve üniversiteyi yeni kazanan bireylerin okula oryantasyonunda olumlu etkileri olduğu sonucuna varılmıştır.

Jones ve ark. (2011), bir öğretim üyesinin gözünden öğrenci-öğretim elemanı iletişimi için sosyal ağ kullanımı konusunda yaptığı araştırmada, öğrenci-öğretim elemanı ilişkisinin doğası, öğrencilerin öğrenme alanlarını sahiplenme konusundaki tutumları, öğretim üyesinin sosyal ağlarda kendini açması, resmi ve etik konular çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırmasını nitel yöntemle göre tasarlamış ve örneklem olarak 23 öğretim üyesini çalışma kapsamına almıştır. Topladığı verilere göre oluşan temalar, yükseköğretim kurumlarının rolü, sosyal ağların doğası, öğrenci-öğretim üyesi ilişkisi ve çeşitli endişeler şeklindedir.

Cohen (2011), üniversite öğrencilerinin FB'nin eğitim sürecine katılmasına yönelik algılarını araştırmıştır. Öğrencilerin FB kullanımlarının cinsiyetlerine, öğretim üyeleriyle iletişim durumuna, not ortalaması ve bölümlerine göre değerlendirmiştir. Yaptığı araştırmada öğrenciler, FB'yi akademik süreçleri için faydalı görmedikleri, sosyal ağlarda öğretim elemanı ile iletişime geçileceğini düşünmediği, sosyal ağların eğitsel sürece entegre edilmesi gerektiğine inanmadığı, FB kullanımı ve not ortalaması arasında zayıf negatif bir ilişkinin olduğu ve erkeklerin kızlara göre FB'yi daha çok eğitsel kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

O'Brien (2011), araştırmasında lisans öğrencilerinin sosyal ağ kullanımının akademik başarılarına etkisini araştırmıştır. FB kullanımlarıyla not ortalamaları arasında negatif bir ilişki bulunmadığını belirtmiştir. Ayrıca, FB'yi okul işleriyle

ilgili kullanan öğrencilerin akademik sürece daha çok vakit ayırdığı sonucuna varmıştır.

Lawson ve ark. (2011), araştırmasında öğrenci, öğretim elemanı ve mezunların iletişimi için FB kullanımını incelemiştir. Mezun öğrencilerden öğretim programının gelişiminde ve bölüm planlamasında sosyal ağlardan faydalı geri bildirim alınmasının mümkün olabileceğini belirtmiştir. Araştırmaya göre öğrenimine devam eden öğrenciler, mezun öğrencilere göre sosyal ağların eğitsel anlamda daha faydalı olduğunu düşünmektedirler.

Grosbeck ve ark. (2011), yaptığı araştırmanın konusu, öğrencilerin FB'nin akademik kullanımlarını nasıl algılandığı ve FB'nin kullanımını akademik sürece nasıl entegre edileceğidir. Çoğu öğrencilerin FB'ye aile ve arkadaşlarıyla iletişime geçmek, sosyal aktivitelerle meşgul olmak amaçlı kullandığını belirtmiştir. Öğrencilerin küçük bir kısmının FB'yi ödevleri hakkında tartışma ve kaynak araştırması gibi akademik amaçlı kullandığı bulgularına ulaşmıştır.

Forkosh-Baruch (2011), yaptığı çalışmada yüksek öğretim kurumlarının sosyal ağlarda bilgi paylaşımlarını bir durum çalışması olarak açıklamaya çalışmıştır. Araştırmada içerik desenleri, faaliyet şekilleri ve bu enstitülerin FB ve Twitter hesapları içinde ilgili sorulara yanıt aranmıştır. 47 FB ve 26 Twitter hesabının örnekleme oluşturduğu çalışmada, betimsel istatistiklerin yanı sıra kurumların yazdığı mesaj ve tweetler değişik kategorilerde sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucunda sosyal ağların informal öğrenmeleri kolaylaştırdığı ve toplum içinde rolün güçlendirilmesine olumlu katkılarının olduğu belirtilmiştir.

Mazer ve ark. (2009), araştırmasında öğretim üyelerinin kendileri hakkında biyografik bilgiler vermesi ve fotoğraf paylaşmasını sosyal ağlarda kendini açma olarak tanımlamıştır. Araştırmada çalışma grubunu 129 lisans öğrencisi oluşturmuştur. Öğretim üyelerinin FB'de kendini açmasının etkilerini incelediği çalışmada, FB'de kendini açan öğretim üyelerinin öğrenciler tarafından daha güvenilir algılandıkları sonucuna varmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada öğretmen adaylarının FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi, FB eğitsel kullanım amaçları ve sosyal ağları kullanımına yönelik görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Ayrıca, geliştirilen modellerle 1) FB kullanım yoğunluğu ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı ve FB arkadaş sayısı 2) FB eğitsel kullanım amacı ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı, FB arkadaş sayısı ve genel not ortalaması arasındaki ilişkiler belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu amaçlar doğrultusunda karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntemli araştırmalar, veri toplama ve analizinde bir veya daha çok nitel ve nicel tekniğin araştırma ve soruşturma amacıyla kullanıldığı araştırma yöntemleridir (Vitale, Armenakis, & Feild, 2008). Karma araştırmada; (görüşme, odak grupları, katılımlı gözlem, açık uçlu anket gibi) nitel veri toplama yöntemleri vasıtasıyla yeni başlıkları keşfetme, yeni kuram inşa etmeye yardım etme ve nicel veri toplama için içerik sağlamak amacıyla büyük bir potansiyel sağlamaktadır. Karma araştırma ile kastedilen, nitel araştırmalar ile daha çok örgütsel araştırmalarda bir deneyimi paylaşmak veya konu hakkında bilgi toplamak, toplanan verileri açıklamak ve nicel bulguları netleştirmek ve katılımcılardan elde edilmiş olan verilerin farklı boyutlarını keşfetmek amacıyla her iki yöntemin birlikte kullanılmasıdır. Açık uçlu sorular araştırmayı keşfetme, açıklama ve bilgileri doğrulama amacıyla kullanılırken; nicel yöntemler çalışmanın en güçlü değişkenlerini ayırmaya çalışmak ve değişkenler arasındaki ilişkiyi göstermek için kullanılır. Nitel veri toplama teknikleri ile olaylar gözlenen değişim kadar yol alır ve bilgi elde etme süreçlerine ilişkin özellikleri

etkilidir (Jackson & Trochim, 2002; Vitale, Armenakis, & Feild, 2008). Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Ayrıca araştırma grubunun verdiği cevaplar, onların demografik özelliklerine göre değişip değişmediği de incelenmiştir. Bu yönüyle araştırma ilişkisel tarama modeli olarak da adlandırılabilir (Büyüköztürk ve ark., 2010).

Ayrıca nitel araştırma yönteminden yararlanılmış ve nitel veriler yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular aşağıdaki gibidir:

- Facebook, Twitter gibi sosyal ağ sitelerini kullanım amacınız nedir?
- Bir öğretmen (ya da öğretmen adayı) olarak sosyal ağ sitelerini kullanmanın size nasıl yardımcı olacağını düşünüyorsunuz?
- Sosyal ağ sitelerini kullanmanızın öğrencilerinize ne gibi yararları olabilir?
- Bir öğretmenin eğitim-öğretim sürecini sosyal ağ siteleri nasıl değiştirebilir?
- Ders işlerken online sosyal ağları kullanmak isteyen yeni bir öğretmene bu sitelerin faydalarıyla ilgili ne söylemek isterdiniz?
- Ders işlerken sosyal ağ sitelerini kullanmak isteyen yeni bir öğretmene bu sitelerin zararlarından hangileri hakkında uyararak isterdiniz?
- Sosyal ağ siteleri kullanılarak hangi konuların öğretilmesini istersiniz?

3.2. Veri Analizi

3.2.1. Yapısal Eşitlik Modeli

Yapısal eşitlik modellemesi, çoklu regresyon analizi, yol analizi, açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi ve ekonometrideki Eşanlı Denklem Modellerinden hareketle ortaya çıkmıştır (Hayashi ve ark.,2008). Faktör analizi ve çoklu regresyon analizlerinin bir kombinasyonu olarak da ele alınabilir. Yapısal eşitlik modellemesi yapısal bir teorinin analizinde doğrulayıcı yaklaşımı (yani, hipotez testini) temel alan istatistiksel bir tekniktir. Tipik olarak bu teori nedensel bir

süreci analiz eder (Byrne, 2010). Bu nedenle nedensel modelleme, kovaryans yapı modellemesi veya kovaryans yapısının analizi olarak da bilinmektedir (Kline, 2005). Yapısal eşitlik modellemesi, gözlenen gizil değişkenleri ele alır ve gizil değişkenler arasındaki ilişkilerin yapısal modelini sunar (Harrington, 2009). Bu çalışmada eğitsel FB kullanımını ve FB yoğun kullanımını açıklayan iki model geliştirilmiştir.

Yapısal eşitlik modellemesinde kullanılan temel istatistik kovaryanstır. Bunun yanı sıra yapısal eşitlik modellerinde ortalamalar da dikkate alınarak işlemler yapılabilir. Diğer bir ifade ile YEM kovaryans yapı matrisi (bazen ortalama yapı vektörü de ele alınabilir) ile ele alan çok değişkenli istatistiksel bir tekniktir (Kline, 2005).

3.2.1.1. Yapısal Eşitlik Kavramları

Gizil Değişken (Latent): Doğrudan gözlenemeyen ya da ölçülemeyen ancak onu temsil eden bazı göstergeler aracılığıyla (gözlenen değişken) ölçülebilen kuramsal olarak var olduğu düşünülen yapılardır (Byrne, 1998). Geliştirilen FB yoğun kullanımı ve eğitsel FB kullanımı modellerinde gizil değişkenler günlük , çalışmalara ilişkin ve sosyal amaçlı FB kullanımıdır.

Gözlenen Değişken (observed): Gözlenen değişkenler ise araştırmacının doğrudan ölçebildiği ve gizil değişkenleri temsil eden yapılar olup, yapısal eşitlik modellerinde göstergeler (indicator) olarak da ifade edilirler. Gözlenen değişkenler genellikle ölçme aracında kullanılan maddelerden oluşmaktadırlar (Şimşek, 2007). Geliştirilen eğitsel FB kullanımı modelinde gözlenen değişkenler, genel not ortalaması, FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi FB arkadaş sayısı, işbirliği, iletişim ve kaynak/materyal paylaşımı değişkenleridir. FB yoğun kullanım modelinde ise, FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi FB arkadaş sayısı ve FB yoğun kullanımı gözlenen değişkenlerdir.

İçsel Gizil Değişken (Endogenous): İçsel gizil değişkenler ise modeldeki bağımlı gizil değişkenler olup modeldeki bağımsız gizil değişkenden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenmektedirler. Bağımlı gizil değişkenin değerindeki değişimlerin

model tarafından açıklandığı ifade edilmektedir (Byrne, 2006). Bağımlı gizil değişkenler “eta” (η) ile bağımlı gizil değişkenin göstergeleri ise “Y” ile gösterilmektedir (Sümer, 2000). Bu araştırmada geliştirilen eğitsel FB kullanım modelinde eğitsel FB kullanımı ve FB genel kullanım amacı içsel gizil değişkenlerdir. FB yoğun kullanım modelinde ise FB genel kullanım amacı içsel gizil değişkendir.

Dışsal Gizil Değişken (Exogenous): Dışsal gizil değişkenler modeldeki bağımsız gizil değişkenler olup, modeldeki diğer gizil değişkenlerin değerinde değişime neden olurlar. Dışsal gizil değişkenlerdeki değişim model ile açıklanmayıp, harici faktörlerden (cinsiyet, yaş, sosyo-ekonomik durum vb.) etkilendiği ifade edilmektedir (Byrne, 2006). Bağımsız gizil değişkenler “ksi” (ξ) ile, bağımsız gizil değişkenin göstergeleri ise “X” ile gösterilir (Sümer, 2000). Geliştirilen eğitsel FB kullanım modelinde genel not ortalaması, FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi ve FB arkadaş sayısı dışsal gizil değişkenlerdir. FB yoğun kullanım modelinde ise FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi ve FB arkadaş sayısı dışsal gizil değişkenlerdir.

Ölçüm Modeli: Gizil Değişkenlerin tanımlandığı ve bütün değişkenler arasındaki yönü tanımlanmamış ilişkilerin hesaplandığı modeldir ve bütün parametreler serbest bırakılmıştır (Sümer, 2000).

Yapısal Model: Gizil değişkenler ve bir gizil değişkenin göstergesi olamayan değişkenler arasındaki ilişkilerin yönün betimlendiği ve bazı parametrelerin sabitlendiği modeldir (Sümer, 2000).

İyilik Uyumu: Yapısal eşitlik modellerinde örtük modelin kovaryans matrisi ile gözlenen kovaryans matrisin eşdeğer olduğu durumlardaki eldeki verilerin modele uygunluğudur. Eldeki veri için doğru modeli tanımlayan tek bir anlamlılık testi olmadığından farklı birçok ölçütü göz önünde bulundurmamak ve eş zamanlı birçok farklı ölçüme dayalı olarak modelin uyum iyiliğini değerlendirmek gerektiği ifade edilmektedir (Schermelleh-Engel & Moosbrugger, 2003). Araştırmada geliştirilen FB yoğun kullanım ve eğitsel FB kullanım modelleri mükemmel uyum aralığındadır.

Bir modelin iyilik uyumunun değerlendirilmesinde en yaygın olarak kullanılanlar Ki Kare (χ^2) anlamlılık testi, iyilik uyum indeksleri (Goodness of Fit Indexes) ve karşılaştırmalı uyum indeksleri'dir (Comparative Fit Indexes). Tablo 'da yapısal eşitlik modelleri ve doğrulayıcı faktör analizlerini değerlendirirken ölçüt alınabilecek uyum iyiliği değerleri gösterilmektedir.

Model Değerlendirmede Önerilen Uyum İyiliği Değerleri (Schermelleh- Engel ve Moosbrugger, 2003; Sümer, 2000).

Uyum Ölçütleri	Mükemmel uyum	Kabul Edilebilir Uyum
χ^2	$\chi^2/d < 3$	$3 < \chi^2/d < 5$
RMSEA	$0 < RMSEA < 0,05$	$0,05 < RMSEA < 0,08$
S-RMR	$0 < S-RMR < .05$	$.05 < S-RMR < .1$
NFI	$0,95 < NFI < 1$	$0,90 < NFI < 0,95$
NNFI	$0,97 < NNFI < 1$	$0,95 < NNFI < 0,97$
CFI	$0,97 < CFI < 1$	$0,95 < CFI < 0,97$
GFI	$0,95 < GFI < 1$	$0,90 < GFI < 0,95$
AGFI	$0,90 < AGFI < 1$	$0,85 < AGFI < 0,90$
IFI	$0,95 < IFI < 1$	$0,90 < IFI < 0,95$

Nitel araştırmalarda kullanılan yapılandırılmış görüşmede amaç, görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralelliği ve farklılığı saptamak ve buna göre karşılaştırmalar yapmaktır (Brannigan, 1985). Bu tür görüşmeler, “dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur” (Patton, 1987, s. 112). Bahsedilen bu tür görüşme formlarıyla bazı insanlardan daha yoğun ve çok, bazı insanlardan ise daha sistematik ve yüzeysel bilgi edinilmesine yol açabilecek olan “ görüşmeci yanlılığını

veya özneliğini” azaltır. Bu anlamda bu yaklaşım, bir araştırmada birden fazla görüşmecinin kullanılacağı durumlarda etkili bir biçimde kullanılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2005).

Nitel veri analizi programları, araştırmacılar tarafından çoğunlukla yanlış anlaşıldığı üzere sadece verileri organize etmeye yarayan bir araç değildir; kategorilerin hiyerarşik düzenlenişinden daha fazlasına olanak tanımaktadır (MacMillan & Koenig, 2004; Saillard, 2009). NVivo8 nitel araştırmalarda veri analizlerinde kullanılan araştırmacılara kolaylık sağlayan programdır. NVivo8 programı, yapılandırılmış görüşme formundan toplanan nitel verilerin analizinde kullanılmıştır.

İlişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi (One-Way ANOVA), ilişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde olup olmadığını test etmek üzere uygulanır (Büyüköztürk, 2010). Yapılan araştırmada öğretmen adaylarının kullanıcı profiline (FB’deki arkadaş sayısı, kampüs yaşamına katılma durumu) göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB’nin akademik sürece etkisi ve FB’nin eğitsel kullanım amacı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için tek faktörlü varyans analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır.

t testi (Independent Samples t-test) kullanılarak, bir değişkene ilişkin oluşan grupları, bir bağımlı değişkene ait ölçümlerinin (puanlarının) karşılaştırılmasına odaklanılır; gruplar arasında gözlenen farkların istatistiksel olarak manidar olup olmadıklarını ya da bu farkların şansa oluşup oluşmadığını, hipotez testleri kullanılarak test edilir (Büyüköztürk, 2010). Yapılan araştırmada öğretmen adaylarının kullanıcı profiline (cinsiyet, bilgisayar ve internet sahipliği, öğretim elemanlarıyla FB’de arkadaş olma durumu) göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB’nin akademik sürece etkisi ve FB’nin eğitsel kullanım amacının farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak için t-testi kullanılmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Öğretmen adaylarının FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi, FB eğitsel kullanım amaçları ve sosyal ağları kullanımına yönelik görüşlerini ortaya koymak amacıyla aşağıdaki ölçekler kullanılmıştır. (Ek-1. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları)

3.3.1. Facebook'un Kullanım Amacı Ölçeği

Mazman (2009), tarafından geliştirilen ölçek 11 maddeden oluşmaktadır ve ölçeğin üç alt faktörü bulunmaktadır. Güvenirlik analizi sonuçlarına göre ölçekteki 11 maddenin Cronbach alfa ile hesaplanan güvenirlilik katsayısı 0,793 olarak hesaplanmıştır. Bu faktörler ve iç tutarlık katsayıları Sosyal ilişkiler (0,681) (Faktör maddeleri 1,2,3,4,5,6,8), çalışmaya ilişkin (0,813) (Faktör maddeleri 7,9) ve günlük kullanıma ilişkin (0,871) (Faktör maddeleri 10,11)'dir. Bu faktörler altında yer alan maddelerin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları 0,131 ile 0,569 arasında değişmektedir. 5'li likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçeğe ilişkin seçenekler, ("Her zaman", "Çoğunlukla", "Bazen", "Nadiren", "Hiçbir") şeklindedir.

3.3.2. Facebook'un Eğitsel Bağlamda Kullanılması Ölçeği

Mazman (2009), tarafından geliştirilen ölçek 11 maddeden oluşmaktadır ve ölçeğin üç alt faktörü bulunmaktadır. Güvenirlilik katsayıları ve faktör maddeleri ile birlikte bu faktörler: İletişim (0,902) (Faktör maddeleri 1,2,3,4,5,6), işbirliği (0,848) (Faktör maddeleri 7,8,9) ve kaynak materyal paylaşımı (0,853) (Faktör maddeleri 11,12) şeklindedir. Bu faktörler altında yer alan maddelerin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları 0,58 ile 0,81 arasında değişmektedir. 10'lu likert tipi ölçek kullanılmıştır. Seçeneklerde 1-Hiç katılmıyorum 10-Tamamen katılıyorum anlamına gelmektedir.

3.3.3. Facebook Kullanım Yoğunluğu Ölçeği

Ellison ve ark. (2007) tarafından geliştirilen FB Kullanım Yoğunluğu Ölçeği (Cronbach's alpha = 0,83), 6 maddeden oluşmuştur ve tek boyutludur. FB Yoğun Kullanım Ölçeği, 5 seçenekli Likert tipi ölçektir. Seçenekler “Kesinlikle katılmıyorum”, “Katılmıyorum” , “Kararsızım” , “Katılıyorum” , “Kesinlikle katılıyorum” şeklindedir.

3.3.4. Facebook'un Akademik Sürece Etki Ölçeği

Ölçek, FB ve internet kullanım sıklığının akademik sürece etkilerini ortaya koymak amacıyla geliştirilmiştir. O'Brien (2011) tarafından geliştirilen ve 10 maddeden oluşan ölçeğin (Cronbach's alpha = 0,83), 5 alt boyutu vardır. Seçenekler “Kesinlikle katılmıyorum”, “Katılmıyorum” , “Kararsızım” , “Katılıyorum” , “Kesinlikle katılıyorum” şeklindedir. Ölçekte bulunan faktörler maddeleriyle birlikte, akademik çalışmalara olumsuz etki. (Faktör maddeleri 1,2,3,4,8), notlar (Faktör maddeleri 6,7), FB'den dolayı devamsızlık (Faktör maddesi 5), FB ile akademik iletişim (Faktör maddesi 10) ve FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi (Faktör maddesi 9) şeklindedir.

3.3.5. Yüksek Öğretim Öğrencilerinin Facebook'un Eğitsel Kullanımına İlişkin Algıları Ölçeği

Lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin FB kullanımlarıyla not ortalamaları arasında ilişkinin ortaya konulması için geliştirilen ölçekte, öğrencilerin FB'nin eğitsel kullanımlarına yönelik algıları saptanmaya çalışılmıştır. Cohen (2011) tarafından geliştirilen ölçek 12 maddeden oluşmakta ve 3 alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar güvenirlik katsayıları ve ölçek seçenekleri ile birlikte, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları (Faktör maddeleri 1,2,3) (Cronbach's alpha = 0,62) (“Hiç” “Ayda bir defa” “Ayda iki defa” “Haftada bir defa” ,” Haftada birkaç defa”,” Günde

bir defa”, ” Günde birkaç defa”), FB’nin eğitimdeki öneminin algılanması (Faktör maddeleri 5,6,7,8,10,11) (Cronbach’s alpha = 0,84) (“Kararsızım”, “Hiç önemli değil” ,“Biraz önemli”, “Oldukça önemli”, “Çok önemli”), FB’nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı (Faktör maddeleri 4,9,12) (Cronbach’s alpha = 0,77) (“Kesinlikle katılmıyorum”, “Katılmıyorum” , “Kararsızım” , “Katılıyorum” , “Kesinlikle katılıyorum” şeklindedir).

3.4.Katılımcılar

Araştırma katılımcıları, bir eğitim fakültesinde farklı branşlarda öğrenim gören ve FB’ye üyeliği olan öğretmen adaylarından oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından online ortama aktarılan anketin web adresi araştırmacının akademik personel web sayfasına konulmuş ve öğretmen adaylarının oluşturduğu FB gruplarında paylaşılarak yeterince katılımcıya ulaşılmaya çalışılmıştır. Web ortamındaki ankete 1111 öğretmen adayı katılmasına rağmen, 45 katılımcının anketi tamamlamaması nedeniyle araştırmacının veri analizi 1066 öğretmen adayından toplanan verilerle yapılmıştır. Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımları Tablo 3. 1’de gösterilmiştir.

Tablo 3. 1. Katılımcıların Cinsiyetine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kız	691	64,8
Erkek	375	35,2
Toplam	1066	100

Tablo 3. 1 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık %65’nin kız, %35’nin de erkek olduğu görülmektedir.

Katılımcıların yaşlarına göre dağılımları Tablo 3. 2’de gösterilmiştir.

Tablo 3. 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaş	Frekans (f)	Yüzde (%)
18	189	17,7
19	379	35,6
20	288	27,0
21	95	8,9
22	44	4,1
22+	71	6,7
Toplam	1066	100

Tablo 3. 2 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık %18'nin 18, %36'sının 19, %27'sinin 20, %9'nun 21, %4'nün 22 ve %7 'sinin de 22 ve üzeri yaşlarda olduğu görülmektedir.

Katılımcıların anne eğitim durumuna göre dağılımları göre dağılımları Tablo 3. 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. 3 Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

Anne Eğitim Durum	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlköğretim	771	72,3
Ortaöğretim	224	21,0
Lisans	71	6,7
Toplam	1066	100

Tablo 3. 3 incelendiğinde katılımcıların anne eğitim durumları, yaklaşık 771'nin ilköğretim, 224'nun ortaöğretim, 71'nin lisans olduğu görülmektedir. Katılımcıların baba eğitim durumlarına göre dağılımları göre dağılımları Tablo 3. 4'te gösterilmiştir.

Tablo 3. 4 Katılımcıların Baba Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

Baba Eğitim Durum	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlköğretim	454	42,6
Ortaöğretim	375	35,2
Lisans	237	22,2
Toplam	1066	100

Tablo 3. 4 incelendiğinde katılımcıların babalarının, 454'nün ilköğretim, 375'nin ortaöğretim, 237'nin lisans mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların not ortalamalarına göre dağılımları göre dağılımları Tablo 3. 5'te gösterilmiştir.

Tablo 3. 5 Katılımcıların Not Ortalamalarına Göre Dağılımları

Not Ortalaması	Frekans (f)	Yüzde (%)
2.00'den düşük	43	4,0
2.00-2,50	247	23,2
2,51-3,00	416	39,0
3,01-3,50	276	25,9
3,51 ve üzeri	84	7,9
Toplam	1066	100

Tablo 3. 5 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık 43'nün 2.00'den düşük, 247'sinin 2.00-2.50, 416'sının 2.51-3.00, 276'sının 3.01-3.50 arasında olduğu, 84'nün de 3.51 ve üzeri ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Katılımcıların internet sahipliğine göre dağılımları göre dağılımları Tablo 3. 6'da gösterilmiştir.

Tablo 3. 6. Katılımcıların İnternet Sahipliğine Göre Dağılımları

İnternet sahipliği	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evinde ya da yurdunda internete sahip	708	66,4
Evinde ya da yurdunda internete sahip değil	358	33,6
Toplam	1066	100

Tablo 3. 6 incelendiğinde katılımcıların 708'i evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti varken, 358'nin evinde ya da yurdunda internet olmadığı görülmektedir.

Katılımcıların kişisel bilgisayar sahipliğine göre dağılımları göre dağılımları Tablo 3. 7'de gösterilmiştir.

Tablo 3. 7 Katılımcıların Kişisel Bilgisayar Sahipliğine Göre Dağılımları

Bilgisayar sahipliği	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kişisel bilgisayara sahip	681	63,9
Kişisel bilgisayara sahip değil	385	36,1
Toplam	1066	100

Tablo 3. 7 incelendiğinde katılımcıların 681'nin kişisel bilgisayarı varken, 385'nin kişisel bilgisayarı olmadığı görülmektedir. Katılımcıların Facebook'a girme sıklığına göre dağılımları Tablo 3. 8'de gösterilmiştir.

Tablo 3. 8 Katılımcıların Facebook'a Girme Sıklığına Göre Dağılımları

FB Girme Sıklığı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Her gün	439	41,2
Haftada birkaç defa	380	35,6
Ayda birkaç defa	130	12,2
Yılda birkaç defa	117	11,0
Toplam	1066	100

Tablo 3. 8 incelendiğinde katılımcıların 439'nun her gün, 380'ninin haftada birkaç defa, 130'nun ayda birkaç defa, 117'sinin yılda birkaç defa, sıklıkla FB'ye girdiği görülmektedir. Katılımcıların Facebook'ta kalma sürelerine göre dağılımları Tablo 3. 9'da gösterilmiştir

Tablo 3. 9. Katılımcıların Facebook'ta Kalma Sürelerine Göre Dağılımları

FB'de Kalma Süresi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yaklaşık 15 dak. civarı	333	31,2
Yaklaşık yarım saat	303	28,4
Yaklaşık bir saat	274	25,7
1-3 saat	121	11,4
3 saatten fazla	35	3,3
Toplam	1066	100

Tablo 3. 9 incelendiğinde katılımcıların FB'de 333'nün yaklaşık 15 dak. civarı, 303'nün yaklaşık yarım saat, 274'nün yaklaşık bir saat, 117'sinin 1-3 saat ve 35'nin 3 saatten fazla kaldığı görülmektedir. Katılımcıların FB gruplarına üyelik durumlarına göre dağılımları Tablo 3. 10'da gösterilmiştir.

Tablo 3. 10. Katılımcıların FB Gruplarına Üyelik Durumları

FB Gruplarına Üye	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	848	79,5
Hayır	218	20,5
Toplam	1066	100

Tablo 3. 10 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık %80'nin FB gruplarında üyeliklerinin bulunduğu, %20'sinin ise herhangi bir FB grubuna üye olmadığı görülmektedir. Katılımcıların FB'de üyesi olduğu gruplara göre dağılımları Tablo 3. 11'de gösterilmiştir.

Tablo 3. 11. Katılımcıların FB'de Üyesi Olduğu Gruplara Göre Dağılımları

FB Grupları	Üye
Öğrenci Grupları	770
Ortak ilgi Grupları	562
İnternet ve Teknoloji Grupları	242
Organizasyon ve Kuruluş Grupları	310

Tablo 3. 11 incelendiğinde öğrenci gruplarına 770, ortak ilgi gruplarına 562, internet ve teknoloji gruplarına 242 ve organizasyon ve kuruluş gruplarına 310 katılımcını üye olduğu görülmektedir.

Katılımcıların öğretim üyeleriyle arkadaş olma durumlarına göre dağılımları Tablo 3. 12’de gösterilmiştir.

Tablo 3.12. Katılımcıların FB’de Öğretim Üyeleriyle Arkadaş Olma Durumlarına Göre Dağılımları

FB’de Öğretim Üyesi ile Arkadaş	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	433	40,6
Hayır	633	59,4
Toplam	1066	100

Tablo 3. 12 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık %41’nin FB’de en az bir öğretim üyesiyle arkadaş olduğu, %59’unun ise FB’de öğretim üyesi arkadaşının olmadığı görülmektedir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde öğretmen adaylarının kullanıcı profiline (cinsiyet, bilgisayar ve internet sahipliği, FB'deki arkadaş sayısı, öğretim elemanlarıyla FB'de arkadaş olma ve kampüs yaşamına katılma durumu) göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Ayrıca, FB kullanım yoğunluğu ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı ve FB arkadaş sayısı arasında nasıl bir ilişki olduğuna, FB eğitsel kullanım amacı ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı, FB arkadaş sayısı ve genel not ortalaması arasındaki ilişki ortaya konulmuştur. Son olarak, öğretmen adaylarının sosyal ağların kullanımına ilişkin görüşlerinin neler olduğuna ilişkin bulgular yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Birinci alt amaç altında, öğretmen adaylarının kullanıcı profiline (cinsiyet, bilgisayar ve internet sahipliği, FB'deki arkadaş sayısı, öğretim elemanlarıyla FB'de arkadaş olma ve kampüs yaşamına katılma durumu) göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacının farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular yer almıştır.

Öğretmen adaylarının cinsiyetine göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların cinsiyetine göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacının farklılık gösterip göstermediğini incelemek için t-testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4. 1'de gösterilmiştir.

Tablo 4. 1. Ölçek Boyutlarına Göre Cinsiyet Karşılaştırılması

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	p	
Eğitsel kullanım algıları	Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları	Kız	691	7,86	4,034	-3,457	0,001
		Erkek	375	8,77	4,247		
	FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması	Kız	691	16,42	4,012	0,018	0,986
		Erkek	375	16,41	4,562		
	FB'nin Tavsiye Edilen Kurumsal Kullanımı	Kız	691	7,82	2,784	-2,517	0,012
		Erkek	375	8,29	3,137		
FB kullanım yoğunluğu	Kız	691	15,58	5,679	-0,487	0,626	
	Erkek	375	15,76	5,496			
Kullanım amaçları	Sosyal ilişkiler için FB kullanımı	Kız	691	19,68	5,541	-2,998	0,003
		Erkek	375	20,77	5,942		
	Çalışmalara ilişkin FB kullanımı	Kız	691	4,86	2,041	-0,595	0,552
		Erkek	375	4,94	2,007		
	Günlük FB kullanımı	Kız	691	6,39	2,356	0,063	0,950
		Erkek	375	6,38	2,152		
Eğitsel kullanım amaçları	İletişim	Kız	691	30,57	14,493	-0,483	0,629
		Erkek	375	31,03	14,796		
	İşbirliği	Kız	691	16,88	8,365	0,846	0,398
		Erkek	375	16,43	8,102		
	Kaynak ve Materyal Paylaşımı	Kız	691	9,84	5,544	-0,456	0,648
		Erkek	375	10,00	5,501		
Akademik sürece etkisi	FB'den dolayı devamsızlık	Kız	691	1,65	0,881	-3,920	<0,001
		Erkek	375	1,88	0,991		
	FB'nin notlara olumsuz etkisi	Kız	691	3,68	1,825	-4,073	<0,001
		Erkek	375	4,18	2,083		
	FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi	Kız	691	12,56	3,670	-0,615	0,539
		Erkek	375	12,71	3,901		
	FB ile akademik iletişim	Kız	691	2,89	1,163	0,554	0,580
		Erkek	375	2,85	1,201		
	FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi	Kız	691	2,23	1,128	-0,940	0,348
		Erkek	375	2,30	1,155		

Tablo 4. 1 incelendiğinde, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları ($t=-3,457$, $p=0,001$), FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı ($t=-2,517$, $p=0,012$), sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($t=-2,998$, $p=0,003$), FB'den dolayı devamsızlık ($t=-3,920$, $p<0,001$), FB'nin notlara olumsuz etkisi ($t=-4,073$, $p<0,001$) değişkenlerinde anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları değişkeni için kız öğrencilerin toplam puan ortalaması 7,86 iken erkek öğrencilerin toplam puan ortalaması 8,77'dir. Bu sonuca göre, erkek öğrencilerin eğitimde FB kullanımlarının

kız öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir. FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı değişkeni için kız öğrencilerin toplam puan ortalaması 7,82 iken erkek öğrencilerin toplam puan ortalaması 8,29'dur. Bu sonuca göre erkek öğrenciler, kız öğrencilere göre FB'nin kurumsal kullanımının daha fazla olması gerektiğine inanmaktadır.

Öğrencilerin sosyal ilişkiler için FB kullanımı değişkenine göre kız öğrencilerin toplam puan ortalaması 19,68 iken erkek öğrencilerin toplam puan ortalaması 20,77'dir. Bu sonuca göre, erkek öğrencilerin sosyal ilişkiler için FB kullanımı kız öğrencilerden fazla olduğu görülmektedir. FB'den dolayı devamsızlık değişkeni için kız öğrencilerin toplam puan ortalaması 1,65 iken erkek öğrencilerin toplam puan ortalaması 1,88'dir. Bu sonuç erkek öğrencilerin kızlara göre daha çok FB yüzünden devamsızlık yaptığını göstermektedir. FB'nin notlara olumsuz etkisi değişkeni için kız öğrencilerin toplam puan ortalaması 3,68 iken erkek öğrencilerin toplam puan ortalaması 4,18'dir. Bu sonuç erkek öğrencilerin notlarının kızlara göre FB'den dolayı daha olumsuz etkilendiğini göstermektedir.

FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması ($t=-0,018$, $p=0,986$), FB kullanım yoğunluğu ($t=-0,487$, $p=0,626$), çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($t=-0,595$, $p=0,552$), günlük FB kullanımı ($t=0,063$, $p=0,950$), iletişim ($t=-0,483$, $p=0,629$), işbirliği ($t=0,846$, $p=0,398$), FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi ($t=-0,615$, $p=0,539$), FB ile akademik iletişim ($t=-0,554$, $p=0,580$), FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi ($t=-0,940$, $p=0,348$) değişkenlerinde ise kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının bilgisayar sahipliğine göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların bilgisayar sahipliliğine göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacının farklılık gösterip göstermediğini incelemek için t-testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4. 2'de gösterilmiştir.

Tablo 4. 2. Ölçek Boyutlarına Göre Bilgisayar Sahipliğinin Karşılaştırılması

Değişken	Bilgisayar sahipliği	N	\bar{X}	S	t	p	
Eğitsel kullanım algıları	Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları	Var	681	8,44	4,228	2,760	0,006
		Yok	385	7,71	3,917		
Eğitsel kullanım algıları	FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması	Var	681	16,58	4,160	1,718	0,086
		Yok	385	16,12	4,290		
Eğitsel kullanım algıları	FB'nin Tavsiye Edilen Kurumsal Kullanımı	Var	681	7,94	2,884	-0,710	0,478
		Yok	385	8,07	2,985		
FB kullanım yoğunluğu		Var	681	15,84	5,709	1,476	0,140
		Yok	385	15,31	5,430		
Kullanım amaçları	Sosyal ilişkiler için FB kullanımı	Var	681	20,32	5,779	1,935	0,053
		Yok	385	19,62	5,555		
Kullanım amaçları	Çalışmalara ilişkin FB kullanımı	Var	681	5,04	2,063	3,224	0,001
		Yok	385	4,63	1,941		
Kullanım amaçları	Günlük FB kullanımı	Var	681	6,54	2,245	2,914	0,004
		Yok	385	6,11	2,334		
Eğitsel kullanım amaçları	İletişim	Var	681	31,75	14,538	3,046	0,002
		Yok	385	28,93	14,540		
Eğitsel kullanım amaçları	İşbirliği	Var	681	17,33	8,176	3,238	0,001
		Yok	385	15,63	8,341		
Eğitsel kullanım amaçları	Kaynak ve Materyal Paylaşımı	Var	681	10,14	5,534	1,913	0,056
		Yok	385	9,47	5,495		
Akademik sürece etkisi	FB'den dolayı devamsızlık	Var	681	1,74	,958	0,549	0,583
		Yok	385	1,71	,871		
Akademik sürece etkisi	FB'nin notlara olumsuz etkisi	Var	681	3,93	2,036	1,805	0,071
		Yok	385	3,71	1,730		
Akademik sürece etkisi	FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi	Var	681	12,68	3,858	0,818	0,414
		Yok	385	12,49	3,557		
Akademik sürece etkisi	FB ile akademik iletişim	Var	681	2,82	1,173	-2,070	0,039
		Yok	385	2,97	1,176		
Akademik sürece etkisi	FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi	Var	681	2,27	1,144	0,553	0,580
		Yok	385	2,23	1,127		

Tablo 4. 2 incelendiğinde, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları ($t=2,760$, $p=0,006$), çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($t=3,224$, $p=0,001$), günlük FB kullanımı ($t=2,914$, $p=0,004$), iletişim ($t=3,046$, $p=0,002$), işbirliği ($t=3,238$, $p=0,001$), FB ile akademik iletişim ($t=-2,070$, $p=0,039$) değişkenlerinde anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları değişkeni için kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 8,44 iken bilgisayarı olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 7,71'dir. Bu sonuç kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin

olmayan öğrencilere göre eğitimde FB kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir.

Çalışmalara ilişkin FB kullanımı değişkeni için kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 5,04 iken bilgisayarı olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 4,63'tür. Bu sonuç, kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin olmayan öğrencilere göre FB'yi çalışmalar için daha çok kullandığını göstermektedir. Günlük FB kullanım değişkeni için kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 6,54 iken bilgisayarı olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 6,11'dir. Bu sonuç kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre günlük FB kullanımlarının fazla olduğunu göstermektedir.

İletişim değişkeni için kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 31,75 iken bilgisayarı olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 28,93'tür. Bu sonuç kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre eğitsel olarak FB'yi iletişim amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir. İşbirliği değişkeni için kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 17,33 iken bilgisayarı olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 15,63'tür. Bu sonuç kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre eğitsel olarak FB'yi işbirliği amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir. FB ile akademik iletişim değişkeni için kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 2,82 iken bilgisayarı olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 2,97'tür. Bu sonuç kişisel bilgisayarı olan öğrencilerin olmayan öğrencilere göre FB'yi akademik iletişim için kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir.

FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması ($t=1,718$, $p=0,086$), FB kullanım yoğunluğu ($t=-0,710$, $p=0,140$), sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($t=1,935$, $p=0,053$), kaynak ve materyal paylaşımı ($t=1,913$, $p=0,056$), FB'den dolayı devamsızlık ($t=0,549$, $p=0,583$), FB'nin notlara olumsuz etkisi ($t=1,805$, $p=0,071$), FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi ($t=0,818$, $p=0,414$), FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi ($t=0,553$, $p=0,580$) değişkenlerinde ise bilgisayar sahipliğine göre anlamlı fark bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının internet sahipliğine göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların internet sahipliğine göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacının farklılık gösterip göstermediğini incelemek için t-testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4. 3'te gösterilmiştir.

Tablo 4. 3. Ölçek Boyutlarına Göre İnternet Sahipliğinin Karşılaştırılması

Değişken	İnternet sahipliği	N	\bar{X}	S	t	p	
Eğitsel kullanım algıları	Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları	Var	708	8,45	4,233	3,065	0,002
		Yok	358	7,63	3,870		
	FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması	Var	708	16,71	4,169	3,219	0,001
		Yok	358	15,84	4,239		
	FB'nin Tavsiye Edilen Kurumsal Kullanımı	Var	708	8,13	2,872	2,313	0,021
		Yok	358	7,69	2,997		
FB kullanım yoğunluğu	Var	708	16,06	5,498	3,371	<0,001	
	Yok	358	14,84	5,756			
Kullanım amaçları	Sosyal ilişkiler için FB kullanımı	Var	708	20,27	5,613	1,685	0,092
		Yok	358	19,65	5,874		
	Çalışmalara ilişkin FB kullanımı	Var	708	4,99	2,057	2,244	0,025
		Yok	358	4,70	1,957		
	Günlük FB kullanımı	Var	708	6,56	2,264	3,615	<0,001
		Yok	358	6,03	2,289		
Eğitsel kullanım amaçları	İletişim	Var	708	31,77	14,422	3,275	<0,001
		Yok	358	28,68	14,737		
	İşbirliği	Var	708	17,34	8,200	3,490	<0,001
		Yok	358	15,48	8,288		
	Kaynak ve Materyal Paylaşımı	Var	708	10,27	5,550	3,079	0,002
		Yok	358	9,17	5,414		
Akademik sürece etkisi	FB'den dolayı devamsızlık	Var	708	1,70	0,901	-1,309	0,191
		Yok	358	1,78	0,977		
	FB'nin notlara olumsuz etkisi	Var	708	3,84	1,927	-0,214	0,830
		Yok	358	3,87	1,949		
	FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi	Var	708	12,59	3,800	-0,248	0,804
		Yok	358	12,65	3,659		
	FB ile akademik iletişim	Var	708	2,84	1,155	-1,306	0,192
		Yok	358	2,94	1,215		
	FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi	Var	708	2,25	1,123	-0,227	0,820
		Yok	358	2,27	1,167		

Tablo 4. 3 incelendiğinde, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları ($t=3,065$, $p=0,002$), FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması ($t=3,219$, $p=0,001$), FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı ($t=2,313$, $p=0,021$), FB kullanım yoğunluğu ($t=3,371$, $p<0,001$), çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($t=2,244$, $p=0,025$), günlük FB kullanımı ($t=3,615$, $p<0,001$), iletişim ($t=3,275$, $p<0,001$), işbirliği ($t=3,490$, $p<0,001$), kaynak ve materyal paylaşımı ($t=3,079$, $p=0,002$) değişkenlerinde internet sahipliğine göre anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 8,45 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 7,63'tür. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre eğitimde FB kullanımlarının daha çok olduğunu göstermektedir. FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 16,71 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 15,84'tür. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre FB'nin eğitimdeki öneminin algılanmasının daha fazla olduğunu göstermektedir.

FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 8,13 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 7,69'dur. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre FB'nin kurumsal olarak kullanılabilirliğine yönelik algısının daha fazla olduğunu göstermektedir. FB kullanım yoğunluğu değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 16,06 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 14,84'tür. Bu sonuç evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre FB'yi daha yoğun olarak kullandıklarını göstermektedir. Çalışmalara ilişkin FB kullanımı değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 4,99 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 4,70'dir. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere

göre FB'yi çalışmalara ilişkin daha çok kullandıklarını göstermektedir. Günlük FB kullanımı değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 6,56 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 6,03'tür. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre günlük FB kullanımlarının daha çok olduğunu göstermektedir. İletişim değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 31,77 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 28,68'dir. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin olmayan öğrencilere göre eğitsel olarak FB'yi iletişimde kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir.

İşbirliği değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 17,34 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 15,48'dir. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre eğitsel olarak FB'yi işbirliği için kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir. Kaynak ve materyal paylaşımı değişkeni için evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 10,27 iken interneti olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 9,17'dir. Bu sonuç, evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre FB'yi kaynak ve materyal paylaşımı için kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir. Sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($t=1,685$, $p=0,092$), FB'den dolayı devamsızlık ($t=-1,309$, $p=0,191$), FB'nin notlara olumsuz etkisi ($t=-0,214$, $p=0,830$), FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi ($t=-0,248$, $p=0,804$), FB ile akademik iletişim ($t=-1,306$, $p=0,192$), FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi ($t=-0,227$, $p=0,820$) değişkenlerinde ise internet sahipliğine göre anlamlı fark bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının FB'deki arkadaş sayısına göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların FB'deki arkadaş sayısına göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacının farklılık gösterip göstermediğini incelemek için one way ANOVA uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4. 4' te gösterilmiştir.

Tablo 4. 4. Ölçek Boyutlarına Göre FB'deki Arkadaş Sayısının Karşılaştırılması

Değişken	Grup	Anlamli Fark olan Gruplar	N	\bar{X}	S	F	p
Eğitsel kullanım algıları	Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları	1	112	4,62	2,886	46,231	<0,001
		2	203	7,12	3,764		
		3	369	8,17	3,923		
		4	313	9,62	3,858		
		5	69	10,58	4,513		
	FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması	1	112	13,21	3,389	27,681	<0,001
		2	203	15,68	3,771		
		3	369	16,59	4,025		
		4	313	17,63	4,162		
		5	69	17,33	4,838		
	FB'nin Tavsiye Edilen Kurumsal Kullanımı	1	112	5,80	2,550	22,361	<0,001
		2	203	7,90	2,835		
		3	369	7,99	2,807		
		4	313	8,67	2,785		
		5	69	8,58	3,233		
Kullanım amaçları	FB kullanım yoğunluğu	1	112	10,23	4,312	47,491	<0,001
		2	203	14,25	4,808		
		3	369	16,13	5,142		
		4	313	17,55	5,518		
		5	69	17,30	6,059		
	Sosyal ilişkiler için FB kullanımı	1	112	13,00	5,753	74,139	<0,001
		2	203	18,95	5,148		
		3	369	20,74	4,795		
		4	313	22,17	4,912		
		5	69	21,65	5,543		
	Çalışmalara ilişkin FB kullanımı	1	112	3,43	1,794	23,735	<0,001
		2	203	4,66	1,970		
		3	369	4,91	1,907		
		4	313	5,40	1,962		
		5	69	5,52	2,240		
Günlük FB kullanımı	1	112	3,77	1,995	60,887	<0,001	
	2	203	5,88	2,271			
	3	369	6,80	2,035			
	4	313	7,04	2,007			
	5	69	6,94	1,955			

Eğitsel kullanım algıları	İletişim	1	1-2,1-3,1-4,1-5	112	19,21	12,539	25,943	<0,001
		2	2-3	203	28,92	14,431		
		3		369	31,85	13,640		
		4		313	34,27	14,324		
		5		69	32,75	14,678		
Eğitsel kullanım algıları	İşbirliği	1	1-2,1-3,1-4,1-5	112	10,34	7,603	25,331	<0,001
		2	2-3	203	15,77	8,044		
		3		369	17,11	7,782		
		4		313	18,86	8,000		
		5		69	18,01	8,394		
Eğitsel kullanım algıları	Kaynak ve Materyal Paylaşımı	1	1-2,1-3,1-4,1-5	112	6,89	5,258	12,499	<0,001
		2		203	9,54	5,453		
		3		369	9,92	5,357		
		4		313	10,88	5,479		
		5		69	11,23	5,510		
Akademik süreç etkisi	FB'den dolayı devamsızlık	1	-	112	1,87	1,197	2,639	0,033
		2		203	1,67	,898		
		3		369	1,66	,806		
		4		313	1,75	,941		
		5		69	1,97	1,014		
Akademik süreç etkisi	FB'nin notlara olumsuz etkisi	1	-	112	3,92	2,390	5,532	<0,001
		2	2-5	203	3,58	1,658		
		3	3-5	369	3,72	1,681		
		4	4-5	313	3,96	2,047		
		5		69	4,75	2,310		
Akademik süreç etkisi	FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi	1	-	112	12,88	4,377	1,998	0,093
		2		203	12,08	3,495		
		3		369	12,58	3,718		
		4		313	12,73	3,550		
		5		69	13,39	4,312		
Akademik süreç etkisi	FB ile akademik iletişim	1	1-2,1-3,1-4,1-5	112	3,57	1,257	13,209	<0,001
		2		203	2,92	1,222		
		3		369	2,83	1,126		
		4		313	2,67	1,058		
		5		69	2,72	1,271		
Akademik süreç etkisi	FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi	1	-	112	2,22	1,306	1,481	0,206
		2		203	2,32	1,125		
		3		369	2,20	1,107		
		4		313	2,23	1,067		
		5		69	2,54	1,324		

1: 25 ya da daha az, 2: 26-100, 3: 101-200, 4: 201-400 5: 400'den fazla arkadaş sayısı

Tablo 4. 4'te belirtilen grup numaraları 1: 25 ya da daha az, 2: 26-100, 3: 101-200, 4: 201-400 5: 400'den fazla, FB'de sahip olunan arkadaş sayısını belirtmektedir. Tablo 4 .4. incelendiğinde, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları

($F=46,231$, $p<0,001$), FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması ($F=27,681$, $p<0,001$), FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı ($F=22,361$, $p<0,001$), FB kullanım yoğunluğu ($F=4,452$, $p<0,001$), sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($F=4,170$, $p<0,001$), çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($F=23,735$, $p<0,001$), günlük FB kullanımı ($F= 60,887$, $p<0,001$), iletişim ($F= 25,943$, $p<0,001$), işbirliği ($F= 25,331$, $p<0,001$), kaynak ve materyal paylaşımı ($F= 12,499$, $p<0,001$), FB'den dolayı devamsızlık ($F= 2,639$, $p=0,033$), FB'nin notlara olumsuz etkisi ($F= 5,532$, $p<0,001$), FB ile akademik iletişim ($13,209$, $p<0,001$) değişkenlerinde FB'deki arkadaş sayısına göre anlamlı fark bulunmuştur. Tablo 4. 4 incelendiğinde öğrencilerin eğitimde FB kullanımları arttıkça arkadaş sayısının da arttığı görülmektedir.

FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması değişkeninde, arkadaş sayısı 400'den fazla olanların ($\bar{X} = 17,33$) arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X} = 13,21$) olanlara göre FB 'nin eğitimdeki öneminin algılanmasının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Tablo incelendiğinde, arkadaş sayısı 201-400 arasında olan öğrencilerin ($\bar{X} = 17,63$) arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X} =16,59$) arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X} = 15,68$) ve arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X} = 13,21$) olan öğrencilere göre FB 'nin eğitimdeki öneminin algılanmasının daha fazla olduğu görülmektedir. Aynı şekilde arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X} =16,59$) olanların, arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X} = 13,21$) arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X} = 15,68$) olan öğretmen adaylarına göre FB 'nin eğitimdeki öneminin algılanmasının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Son olarak, FB'deki arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X} = 15,68$) olan öğretmen adaylarının, arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X} = 13,21$) olanlara göre FB 'nin eğitimdeki öneminin algılanmasının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı değişkeninde, arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}=8,58$) arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=8,67$), arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X} = 7,99$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X} =7,90$) olanların FB'de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X} = 5,80$) olanlara göre FB'nin kurumsal olarak daha fazla kullanılması gerektiğini düşünmektedirler. FB kullanım yoğunluğu değişkeninde, arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}=17,30$) arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=17,55$) arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=16,13$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=14,25$) olanların

FB’de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X}=10,23$) olanlara göre FB’nin kullanım yoğunluğunun fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, arkadaş sayısı 400’den fazla ($\bar{X}=17,30$) arkadaş sayısı 201-400 arasında ve arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=17,55$) olanların FB’de arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=14,25$) olanlara göre FB’nin kullanım yoğunluğunun fazla olduğu anlaşılmaktadır. Son olarak, arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=17,55$) olanların, arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=16,13$) olanlara göre FB’nin kullanım yoğunluğunun fazla olduğu görülmektedir.

Sosyal ilişkiler için FB kullanımını değişkeninde, arkadaş sayısı 400’den fazla ($\bar{X}=21,65$), arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=22,17$) arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=20,74$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=18,95$) olanların FB’de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X}=13,00$) olanlara göre sosyal ilişkiler için FB kullanımının daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, arkadaş sayısı 400’den fazla ($\bar{X}=21,65$), arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=22,17$) ve arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=20,74$) olanların FB’de arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=18,95$) olanlara göre sosyal ilişkiler için FB kullanımının daha fazla olduğu görülmektedir. Son olarak, arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=22,17$) olanların, arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=20,74$) olanlara göre sosyal ilişkiler için FB kullanımının daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışmalara ilişkin FB kullanımını değişkeninde arkadaş sayısı 400’den fazla ($\bar{X}=5,52$), arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=5,40$) arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=4,91$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=4,66$) olanların FB’de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X}=3,43$) olanlara göre çalışmalara ilişkin FB kullanımının fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, arkadaş sayısı 400’den fazla ($\bar{X}=5,52$) ve arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=5,40$) FB’de arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=4,66$) olanlara göre çalışmalara ilişkin FB kullanımının fazla olduğu anlaşılmaktadır. Son olarak, arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=4,91$) olanların, arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=4,91$) olanlara göre çalışmalara ilişkin FB kullanımının fazla olduğu görülmektedir.

Günlük FB kullanımını değişkeninde, arkadaş sayısı 400’den fazla ($\bar{X}=6,94$), arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=7,04$) arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=6,80$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=5,88$) olanların FB’de arkadaş sayısı 25 ya da daha az

($\bar{X}=3,77$) olanlara göre günlük FB kullanımının fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}= 6,94$), ve arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}= 7,04$) FB'de arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}= 5,88$) olanlara göre çalışmalara ilişkin FB kullanımının fazla olduğu anlaşılmaktadır.

İletişim değişkeninde, arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}= 32,75$) arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}= 34,27$) arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}= 31,85$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=28,92$) olanların FB'de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X}= 19,21$) olanlara göre eğitsel iletişim için FB kullanımının fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}= 31,85$) olanların FB'de arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}= 28,92$) olanlara göre eğitsel iletişim için FB kullanımının fazla olduğu anlaşılmaktadır.

İşbirliği değişkeninde, arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}=18,01$) arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=18,86$), arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=17,11$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=15,77$) olanların FB'de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X}=10,34$) olanlara göre eğitimde işbirliği için FB kullanımının fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=17,11$) olanların FB'de arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=15,77$) olanlara göre eğitimde işbirliği için FB kullanımının fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Kaynak ve materyal paylaşımı , arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}=11,23$) arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=10,88$), arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=9,92$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=9,54$) olanların FB'de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X}=6,89$) olanlara göre için FB kaynak materyal paylaşımı için FB kullanımının fazla olduğu görülmektedir.

FB'nin notlara olumsuz etkisi değişkeninde, arkadaş sayısı 400'den fazla olan öğretmen adaylarının ($\bar{X}=18,01$) arkadaş sayısı 201-400 ($\bar{X}=18,86$), arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=17,11$) ve arkadaş sayısı 26-100 ($\bar{X}=15,77$) olan öğretmen adaylarına göre FB kullanımının notlarına daha olumsuz yansıdığı görülmektedir.

FB ile akademik iletişim değişkenlerinde, FB'de arkadaş sayısı 25 ya da daha az ($\bar{X}=3,57$) olanların, arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}=2,72$) arkadaş sayısı 201-400 arasında ($\bar{X}=2,67$) arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=2,83$) ve arkadaş sayısı 26-100

($\bar{X}=2,92$) olanlara göre FB ile akademik iletişimlerinin daha fazla olduğu görülmektedir.

FB'den dolayı devamsızlık değişkeni için arkadaş sayısı 400'den fazla ($\bar{X}=1,97$) olan öğretmen adaylarının, arkadaş sayısı 101-200 ($\bar{X}=1,66$) olan öğretmen adaylarına göre FB'de olduklarından dolayı daha çok devamsızlık yaptığı görülmüştür.

FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi ($p=0,093$) ve FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi ($p=0,206$) değişkenlerinde arkadaş sayısına göre anlamlı fark bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının öğretim üeleriyle FB'de arkadaş olup olmamasına göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların öğretim üeleriyle FB'de arkadaş olup olmamasına göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacının farklılık gösterip göstermediğini incelemek için t-testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4. 5'te gösterilmiştir.

Tablo 4. 5 incelendiğinde öğretim üeleriyle FB'de arkadaş olma durumuna göre, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları ($t=3,586$, $p=0,002$), FB'nin eğitimdeki önemini algılanması ($t=3,177$, $p=0,001$), FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı ($t=5,773$, $p<0,001$), FB kullanım yoğunluğu ($t=3,531$, $p<0,001$), sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($t=3,349$, $p=0,001$), çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($t=4,187$, $p<0,001$), günlük FB kullanımı ($t=4,445$, $p<0,001$), iletişim ($t=2,327$, $p=0,020$), işbirliği ($t=2,656$, $p=0,008$) değişkenlerinde anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları değişkeni için öğretim üeleriyle FB'de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 8,72 iken öğretim üeleriyle arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 7,80'dir. Bu sonuç, FB'de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre eğitimde FB kullanımları daha fazla olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. 5. Ölçek Boyutlarına Göre Öğretim Üyeleri ile FB’de Arkadaş Olma Durumunun Karşılaştırılması

		Öğretim Üyeleri ile Arkadaş					
			N	\bar{X}	S	t	p
Eğitsel kullanım algıları	Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları	Evet	433	8,72	4,124	3,586	<0,001
		Hayır	633	7,80	4,098		
	FB’nin eğitimdeki öneminin algılanması	Evet	433	16,91	4,256	3,177	0,002
		Hayır	633	16,08	4,150		
FB’nin Tavsiye Edilen Kurumsal Kullanımı	Evet	433	8,60	2,865	5,773	<0,001	
	Hayır	633	7,56	2,885			
FB kullanım yoğunluğu		Evet	433	16,38	5,295	3,531	<0,001
		Hayır	633	15,15	5,772		
Kullanım amaçları	Sosyal ilişkiler için FB kullanımı	Evet	433	20,77	5,143	3,349	0,001
		Hayır	633	19,58	6,019		
	Çalışmalara ilişkin FB kullanımı	Evet	433	5,20	1,998	4,187	<0,001
		Hayır	633	4,68	2,023		
Günlük FB kullanımı	Evet	433	6,76	2,125	4,445	<0,001	
	Hayır	633	6,13	2,356			
Eğitsel kullanım amaçları	İletişim	Evet	433	31,99	14,506	2,327	0,020
		Hayır	633	29,88	14,605		
	İşbirliği	Evet	433	17,53	8,071	2,656	0,008
		Hayır	633	16,16	8,369		
Kaynak ve Materyal Paylaşımı	Evet	433	10,23	5,530	1,629	0,104	
	Hayır	633	9,67	5,517			
Akademik sürece etkisi	FB’den dolayı devamsızlık	Evet	433	1,76	,907	,806	0,421
		Hayır	633	1,71	,941		
	FB’nin notlara olumsuz etkisi	Evet	433	3,94	1,932	1,141	0,254
		Hayır	633	3,80	1,934		
	FB’nin çalışmalara olumsuz etkisi	Evet	433	12,46	3,547	-1,088	0,277
		Hayır	633	12,71	3,885		
	FB ile akademik iletişim	Evet	433	2,85	1,149	-,623	0,533
		Hayır	633	2,89	1,194		
FB’nin teknoloji merkezlerine etkisi	Evet	433	2,33	1,136	1,807	0,071	
	Hayır	633	2,20	1,136			

Tablodan görüldüğü gibi, FB’nin eğitimdeki öneminin algılanması değişkeni için öğretim üyeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 16,91 iken öğretim üyeleriyle arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 16,08’dir. Bu sonuç FB’de öğretim üyeleriyle arkadaş olan öğrencilerin arkadaş olmayan öğrencilere göre FB’nin eğitimdeki öneminin algılanmasının daha fazla olduğunu göstermektedir. FB’nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı değişkeni için öğretim üyeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 8,60 iken öğretim üyeleriyle arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 7,56’dır. Bu

sonuç FB’de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin arkadaş olmayan öğrencilere göre FB’nin kurumsal olarak kullanılabilmesine daha fazla inanmaktadır.

FB kullanım yoğunluğu değişkeni için öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 16,38 iken öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 15,15’dir. Bu sonuç, FB’de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin arkadaş olmayan öğrencilere göre FB kullanım yoğunluğunun daha fazla olduğunu göstermektedir. Sosyal ilişkiler için FB kullanımını değişkeni için öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 20,77 iken öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 19,58’dir. Bu sonuç, FB’de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin, arkadaş olmayan öğrencilere göre FB’yi sosyal ilişkiler için daha fazla kullandıklarını göstermektedir. Çalışmalarla ilişkin FB kullanımını değişkeni için öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 5,20 iken öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 4,68’dir. Bu sonuç, FB’de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin, arkadaş olmayan öğrencilere göre FB’yi çalışmalar için daha fazla kullandıklarını göstermektedir. Günlük FB kullanımını değişkeni için öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 6,76 iken öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 6,13’tür. Bu sonuç, FB’de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin, arkadaş olmayan öğrencilere göre günlük FB kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir. İletişim değişkeni için öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 31,99 iken öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 29,88’dir. Bu sonuç, FB’de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin arkadaş olmayan öğrencilere göre, eğitsel olarak FB’yi iletişim için kullanımlarının daha fazla olduğunu göstermektedir. İşbirliği değişkeni için, öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olan öğrencilerin toplam puan ortalaması 17,53 iken öğretim üeleriyle FB’de arkadaş olmayan öğrencilerin toplam puan ortalaması 16,16’dır. Bu sonuç, FB’de öğretim üeleriyle arkadaş olan öğrencilerin, arkadaş olmayan öğrencilere göre eğitsel olarak FB’yi işbirliği için kullanımlarının daha fazla

olduğunu göstermektedir. FB'den dolayı devamsızlık ($t=0,806$, $p=0,421$), kaynak ve materyal paylaşımı ($t=1,629$, $p=0,104$), FB'nin notlara olumsuz etkisi ($t=1,141$, $p=0,254$), FB'nin çalışmalarına olumsuz etkisi ($t=-1,088$, $p=0,277$), FB ile akademik iletişim ($t=-0,623$, $p=0,533$), FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi ($t=1,807$, $p=0,071$) değişkenleri arasında öğretim üyesiyle FB'de arkadaş olma durumuna göre anlamlı fark bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının kampüs yaşamına katılma durumlarına göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık göstermekte midir?

Katılımcıların kampüs yaşamına katılma durumlarına göre FB kullanım amaçları, FB eğitsel kullanım algıları, FB kullanım yoğunluğu, FB'nin akademik sürece etkisi ve FB'nin eğitsel kullanım amacı farklılık gösterip göstermediğini incelemek için one way ANOVA uygulanmıştır. Bulgular Tablo 4.6'da gösterilmiştir.

Tablo 4. 6. Ölçek Boyutlarına Göre Kampüs Yaşamına Katılma Durumunun Karşılaştırılması

Değişken	Grup	Anlamlı Fark olan Gruplar				F	p
		N	\bar{X}	S			
Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları	1	1-3,1-4	426	7,58	3,993	7,586	<0,001
	2		341	8,19	3,930		
	3		269	8,91	4,324		
	4		30	9,87	5,104		
FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması	1	1-4	426	16,00	4,014	3,801	0,010
	2		341	16,58	4,219		
	3		269	16,66	4,233		
	4		30	18,27	5,825		
FB'nin Tavsiye Edilen Kurumsal Kullanımı	1		426	7,78	2,921	2,452	0,062
	2		341	8,14	2,960		
	3		269	7,98	2,776		
	4		30	9,10	3,468		
FB kullanım yoğunluğu	1		426	15,24	5,762	1,680	0,170
	2		341	15,93	5,364		
	3		269	15,79	5,484		
	4		30	17,00	7,056		
Sosyal ilişkiler için FB kullanımı	1		426	19,41	5,828	3,452	0,016
	2		341	20,55	5,347		

		3	269	20,35	5,678			
		4	30	21,37	7,318			
Çalışmalara ilişkin FB kullanımı	1	1-2,1-4	426	4,61	2,062	6,144	<0,001	
	2		341	5,03	1,892			
	3		269	5,05	2,000			
	4		30	5,87	2,688			
Günlük FB kullanımı	1		426	6,28	2,349	1,055	0,367	
	2		341	6,42	2,076			
	3		269	6,45	2,358			
	4		30	6,97	2,906			
Eğitsel kullanım amaçları	İletişim		426	29,52	14,720	3,269	0,021	
			341	30,68	14,442			
			269	32,10	14,052			
			30	36,33	17,476			
İşbirliği	1		426	15,99	8,520	2,604	0,051	
	2		341	16,84	7,977			
	3		269	17,48	8,020			
	4		30	18,90	9,514			
Kaynak ve Materyal Paylaşımı	1	1-3,1-4	426	9,40	5,621	5,321	<0,001	
	2		341	9,67	5,239			
	3		269	10,70	5,478			
	4		30	12,40	6,553			
Akademik sürece etkisi	FB'den dolayı devamsızlık	1	426	1,69	,941	1,405	0,240	
		2	341	1,76	,934			
		3	269	1,72	,873			
		4	30	2,03	1,098			
	FB'nin notlara olumsuz etkisi	1		426	3,80	1,965	0,753	0,521
		2		341	3,88	1,913		
		3		269	3,86	1,854		
		4		30	4,33	2,397		
	FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi	1		426	12,65	3,861	0,844	0,470
		2		341	12,67	3,735		
		3		269	12,38	3,554		
		4		30	13,40	4,107		
FB ile akademik iletişim	1		426	2,95	1,196	2,354	0,071	
	2		341	2,80	1,168			
	3		269	2,80	1,133			
	4		30	3,23	1,278			
FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi	1		426	2,25	1,158	0,076	0,973	
	2		341	2,26	1,118			
	3		269	2,27	1,134			
	4		30	2,17	1,147			

1: Herhangi bir etkinliğe katılmıyorum, 2: Az sayıda etkinliklere katılıyorum, 3: Bazı etkinliklere katılıyorum, 4: Kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılıyorum

Tablo 4. 6'da belirtilen grup numaraları 1: Herhangi bir etkinliğe katılmıyorum, 2: Az sayıda etkinliklere katılıyorum, 3: Bazı etkinliklere katılıyorum, 4: Kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılıyorum. Tablo 4. 6. incelendiğinde, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları ($F= 7,586$, $p<0,001$), FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması ($F= 3,801$, $p=0,010$), sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($F= 3,452$, $p=0,016$), çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($F= 6,144$, $p<0,001$), iletişim ($F= 3,269$, $p=0,021$), kaynak ve materyal paylaşımı ($F= 5,321$, $p=0,001$), değişkenlerinde kampüs yaşamına katılma durumuna göre anlamlı fark bulunmuştur.

Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları ($F= 7,586$, $p<0,001$) değişkeninde, kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılanlar ($\bar{X}=9,87$) ve bazı etkinliklere katılanların ($\bar{X}=8,91$) , kampüs yaşamında herhangi bir etkinliğe katılmayanlara ($\bar{X}=7,58$) göre eğitimde FB kullanımlarının fazla olduğu anlaşılmaktadır. FB'nin eğitimdeki öneminin algılanması ($F= 3,801$, $p=0,010$), değişkeninde kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılanların ($\bar{X}=16,66$) , kampüs yaşamında herhangi bir etkinliğe katılmayanlara ($\bar{X}=16,00$) göre FB'nin eğitimdeki öneminin algılanmasının daha fazla olduğu görülmektedir. Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları ($F= 7,586$, $p<0,001$) değişkeninde, kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılanlar ($\bar{X}=9,87$) ve bazı etkinliklere katılanların ($\bar{X}=8,91$) , kampüs yaşamında herhangi bir etkinliğe katılmayanlara ($\bar{X}=7,58$) göre eğitimde FB kullanımlarının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($F= 3,452$, $p=0,016$) değişkeninde, kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılanların ($\bar{X}=21,37$) kampüs yaşamında herhangi bir etkinliğe katılmayanlara ($\bar{X}=19,41$) göre sosyal ilişkiler için FB kullanımlarının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($F= 6,144$, $p<0,001$) değişkeninde, kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılanlar ($\bar{X}=5,87$) ve az sayıda etkinliklere katılanların ($\bar{X}=5,05$) kampüs yaşamında herhangi bir etkinliğe katılmayanlara ($\bar{X}=4,61$) göre çalışmalara ilişkin FB kullanımlarının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

İletişim ($F= 3,269$, $p=0,021$) değişkeninde, kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılanların ($\bar{X}=36,33$) kampüs yaşamında herhangi bir etkinliğe katılmayanlara

($\bar{X}=29,52$) göre eğitsel olarak FB'yi iletişim için daha fazla kullandıkları anlaşılmaktadır. Kaynak ve materyal paylaşımı ($F= 5,321, p=0,001$) değişkeninde, kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılanlar ($\bar{X} = 12,40$) ve kampüs yaşamında bazı etkinliklere katılanların ($\bar{X} = 10,70$) kampüs yaşamında herhangi bir etkinliğe katılmayanlara ($\bar{X} = 9,40$) göre FB'yi kaynak ve materyal paylaşımı için daha çok kullandıkları görülmektedir.

FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı ($F=2,452, p=0,062$), FB kullanım yoğunluğu ($F=5,762, p=0,170$), günlük FB kullanımı ($F= 1,055, p=0,367$), işbirliği ($F= 2,604, p=0,51$), FB'den dolayı devamsızlık ($F=1,405, p=0,240$), FB'nin notlara olumsuz etkisi ($F= 0,753, p=0,521$), FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi ($F=0,844, p=0,470$), FB ile akademik iletişim ($F=2,354, p=0,071$), FB'nin teknoloji merkezlerine etkisi ($F=0,076, p=0,973$) değişkenlerinde ise kampüs yaşamına katılma durumuna göre anlamlı fark bulunmamıştır.

4.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

İkinci alt amaç doğrultusunda, FB kullanım yoğunluğu ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı ve FB arkadaş sayısı arasındaki ilişki incelenmiştir.

4.2.1. Facebook Kullanım Yoğunluğu Modeli

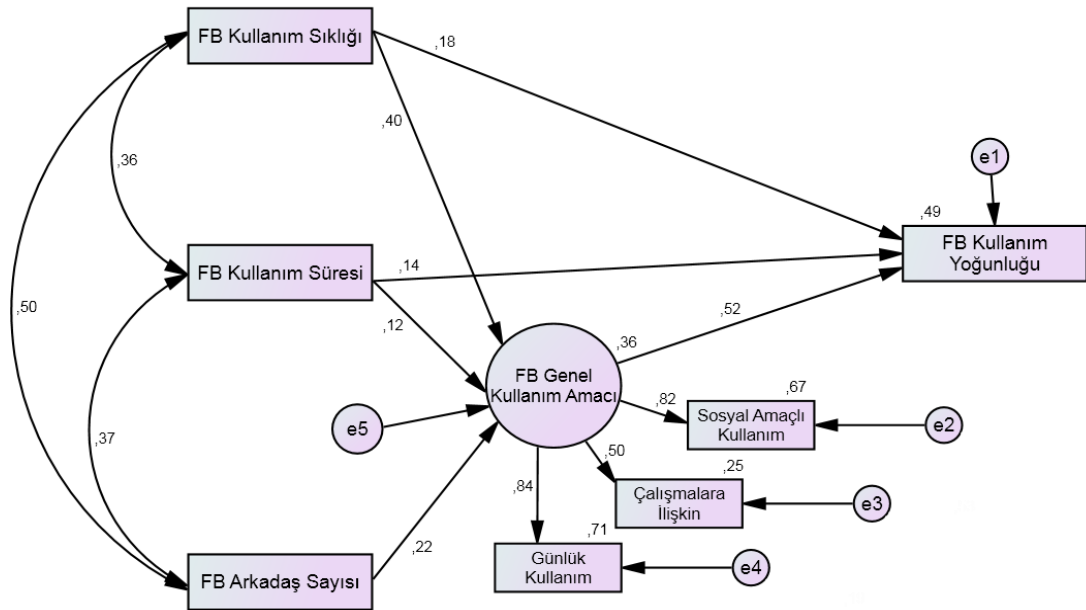
Araştırmada FB kullanım yoğunluğu modelini (Ek-3) test etmek için; FB arkadaş sayısı, FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi ve genel amaçlı FB kullanımı ve FB yoğun kullanımı arasındaki yordayıcı ilişkiler yapısal eşitlik modellemesi ortaya konulmuştur. Bu modelde üç dışsal (exogenous) ve iki içsel (endogenous) değişken yer almaktadır. Oluşturulan modele ilişkin uyum indeksleri Tablo 4. 7'de gösterilmiştir.

Tablo 4. 7. Yapısal Eşitlik Modeline İlişkin Uyum İndeksi Değerleri

Uyum İstatistiği	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	FB Kullanım Yoğunluğu Modeli İndeksleri
(χ^2/sd)	≤ 3	$\leq 4-5$	2,424
RMSEA	$\leq 0,05$	0,06-0,08	0,037
NFI	$\geq 0,95$	0,94-0,90	0,994
CFI	$\geq 0,97$	$\geq 0,95$	0,996
GFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85	0,995
AGFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85	0,982
TLI	$\geq 0,95$	0,94-0,90	0,989

Tablo 4. 7'den yola çıkılarak FB kullanım yoğunluğu modeli uyum indekslerinin mükemmel uyum aralığında yer aldığı söylenebilir (Hu and Bentler, 1999; Tanaka and Huba, 1985; Jöreskog and Sörbom, 1984). ($\chi^2 = 16,966$, $sd = 7$, $p < 0,018$; $GFI = 0,995$; $AGFI = 0,982$; $CFI = 0,996$; $TLI = 0,989$; $NFI = 0,994$; $RMSEA = 0,037$). Şekil 4.1.'de FB yoğun kullanım modeli gösterilmiştir. Modelde, istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler yer almıştır.

Şekil 4. 1. FB Kullanım Yoğunluğu Modeli

Şekil 4. 1'deki model incelendiğinde, FB genel kullanım amacını etkileyen en önemli bağımsız değişkenin FB kullanım aralığı olduğu görülmektedir ($\beta=0,396$, $p<0,001$). FB genel kullanım amacını etkileyen en önemli ikinci bağımsız değişkenin ise, FB'deki arkadaş sayısı olduğu görülmektedir ($\beta=0,217$, $p<0,001$). Son olarak, FB genel kullanım amacına etkisi görülen üçüncü bağımsız değişkenin FB'de geçirilen süre olduğu görülmüştür ($\beta=0,119$, $p<0,001$). Üniversite öğrencilerinin FB kullanım aralığı, FB'deki arkadaş sayısı ve FB'de geçirilen süre ile FB genel kullanım amaçları arasında pozitif yönlü doğrusal bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bağımsız değişkenler, FB genel kullanım amacına ilişkin varyansın %36'sını açıklamaktadır.

Şekil 4. 1'de FB kullanım yoğunluğu ile ilgili doğrudan ve dolaylı etkiler ortaya konmuştur. Bu etkiler Tablo 4. 8.'de sunulmuştur. Tabloda her yola ilişkin standart hata ve kritik oran değerleri verilmiştir.

Tablo 4. 8. FB Kullanım Yoğunluğu Modelinde Yer Alan Değişkenlere İlişkin Doğrudan ve Dolaylı Etki Değerleri

Yordayıcı Değişken	Bağımlı Değişken	Toplam Etki ^a	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki	Standart Hata	Kritik Oran (t)
FB Kullanım Süresi	FB Genel Kullanım Amacı	0,119	0,119	0	0,131	3,827**
FB Kullanım Sıklığı	FB Genel Kullanım Amacı	0,396	0,396	0	0,164	11,493**
FB Arkadaş Sayısı	FB Genel Kullanım Amacı	0,217	0,217	0	0,145	6,496**
FB Kullanım Süresi	FB Kullanım Yoğunluğu	0,201	0,139	0,062	0,128	5,484**
FB Kullanım Sıklığı	FB Kullanım Yoğunluğu	0,383	0,178	0,205	0,17	5,994**
FB Genel Kullanım Amacı	FB Kullanım Yoğunluğu	0,516	0,516	0	0,042	14,760**

^a:Toplam Etki = Doğrudan etki +Dolaylı etki, **p <0,001

Tablo 4. 8'de FB kullanım yoğunluğunu doğrudan etkileyen değişkenler incelendiğinde, FB genel kullanım amacının FB kullanım yoğunluğunu etkileyen en önemli bağımsız ve gizil değişken olduğu görülmüştür ($\beta=0,516$, $p<0,001$). FB genel kullanım amacı toplam üç alt boyuttan oluşmaktadır ve etki büyüklüğüne göre bu değişkenler sırasıyla şu şekildedir: günlük kullanım ($\beta=0,845$, $p<0,001$), sosyal ilişkiler için ($\beta=0,820$, $p<0,001$) ve çalışmalara ilişkin FB kullanımının ($\beta=0,496$,

$p<0,001$). FB kullanım yoğunluğuna etki eden en önemli ikinci bağımsız değişken ise, FB kullanım aralığı olarak belirlenmiştir ($\beta=0,178$, $p<0,001$). Son olarak, modelde FB kullanım yoğunluğunu etkileyen bir diğer değişkenin FB’de geçirilen süre olduğu görülmüştür ($\beta=0,139$, $p<0,001$). FB kullanım yoğunluğuna etki eden dolaylı bağımsız değişkenler incelendiğinde, FB’deki arkadaş sayısının FB kullanım yoğunluğuna dolaylı etkisinin olduğu görülmüştür ($\beta=0,112$, $p<0,001$). Üniversite öğrencilerinin FB genel kullanım amacı, FB kullanım aralığı, FB’de geçirilen süre ve FB’deki arkadaş sayısı ile FB kullanım yoğunluğu arasında pozitif yönlü doğrusal bir ilişki olduğu belirlenmiştir. FB kullanım yoğunluğuna dolaylı ve doğrudan etki eden bağımsız değişkenler incelendiğinde, bu değişkenlerin FB kullanım yoğunluğuna ilişkin varyansın %49’unu açıkladığı görülmüştür.

4.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Üçüncü alt amaç doğrultusunda FB eğitsel kullanım amacı ile FB genel kullanım amacı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı, FB arkadaş sayısı ve not ortalaması arasında nasıl bir ilişki olduğu incelenmeye çalışılmıştır.

4.3.1. Eğitsel Facebook Kullanım Modeli

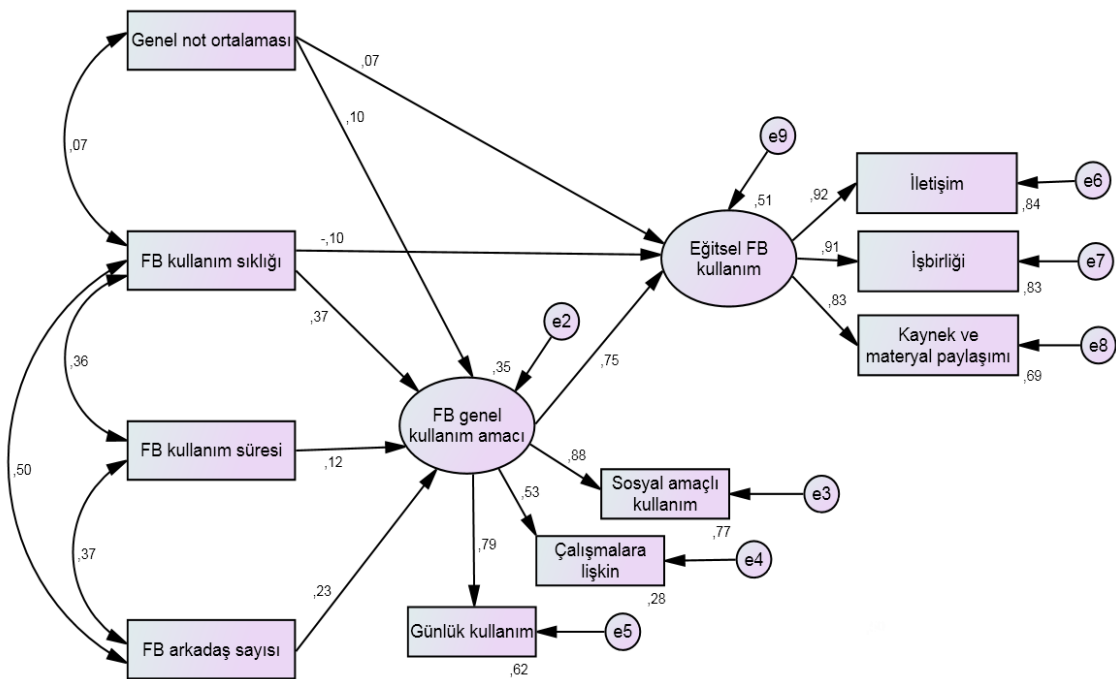
Araştırmada eğitsel FB kullanım modelini (Ek-2) test etmek için; FB arkadaş sayısı, FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi, akademik ortalama, genel amaçlı FB kullanımı ve eğitsel amaçlı FB kullanımı arasındaki yordayıcı ilişkiler yapısal eşitlik modellemesi ortaya konulmuştur. Oluşturulan modelde dört dışsal (exogen) ve iki içsel (endojen) değişken yer almaktadır. Oluşturulan modele ilişkin uyum indeksleri Tablo 4. 9’da gösterilmiştir.

Tablo 4. 9. Eğitsel FB Kullanım Modeline İlişkin Uyum İndeksi Değerleri

Kriter	Mükemmel Uyum Aralığı	Kabul Edilebilir Uyum Aralığı	Eğitsel FB kullanım Modeline İlişkin Uyum Değerleri
χ^2/sd	≤ 3	$\leq 4-5$	3,348
RMSEA	$\leq 0,05$	0,06-0,08	0,047
NFI	$\geq 0,95$	0,94-0,90	0,986
CFI	$\geq 0,97$	$\geq 0,95$	0,990
GFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85	0,987
AGFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85	0,967
TLI	$\geq 0,95$	0,94-0,90	0,979

Tablo 4. 9'de görüldüğü gibi, eğitsel FB kullanım modelinin uyum indeksinin mükemmel uyum aralığında yer aldığı söylenebilir. (Hu & Bentler, 1999; Tanaka & Huba, 1985; Jöreskog & Sörbom, 1984) . $\chi^2 = 73,658$, $sd = 22$, $p < 0,000$; GFI = 0,987; AGFI = 0,967; CFI = 0,990; TLI = 0,979; NFI = 0,986; RMSEA = 0,047). Şekil 4.2.'de eğitsel FB kullanım modeli gösterilmiştir. Modelde, yer alan tüm yollar istatistiksel olarak anlamlıdır.

Şekil 4. 2. Eğitsel Facebook Kullanım Modeli

Tablo 4. 10 ‘da eğitsel FB kullanımına yönelik doğrudan ve dolaylı etkiler yer almaktadır.

Tablo 4. 10 Eğitsel FB Kullanımına Yönelik Doğrudan ve Dolaylı Etkiler

Yordayıcı değişken	Bağımsız değişken	Toplam Etki ^a	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki	Standart Hata	Kritik Oran (t)
Genel not ortalaması	FB Genel Kullanım Amacı	0,103	0,103	0	0,144	3,674**
FB Kullanım Sıklığı	FB Genel Kullanım Amacı	0,368	0,368	0	0,169	11,075**
FB Kullanım Süresi	FB Genel Kullanım Amacı	0,117	0,117	0	0,134	3,898**
FB Arkadaş Sayısı	FB Genel Kullanım Amacı	0,226	0,226	0	0,151	6,955**
Genel Not Ortalaması	Eğitsel FB Kullanımı	0,144	0,067	0,077	0,341	2,69*
FB Genel Kullanım Amacı	Eğitsel FB Kullanımı	0,748	0,748	0	0,108	18,512**
FB Kullanım Sıklığı	Eğitsel FB Kullanımı	0,177	-0,098	0,275	0,429	-3,093*

^a:Toplam Etki = Doğrudan etki +Dolaylı etki, **p <0.001

Şekil 4. 2’deki model incelendiğinde FB’nin genel kullanım amacını etkileyen en önemli bağımsız değişkenin FB’yi kullanım aralığı olduğu görülmektedir ($\beta=0,368$, $p<0.001$). FB kullanım amacını etkileyen en önemli ikinci bağımsız değişkenin ise, FB’deki arkadaş sayısı olduğu görülmektedir ($\beta=0,226$, $p<0,001$). FB kullanım amacına etkisi görülen üçüncü bağımsız değişkenin FB’de geçirilen süre olduğu görülmüştür ($\beta=0,117$, $p<0,001$). Son olarak FB kullanımına etki eden değişkenin öğrencilerin genel not ortalaması olduğu görülmüştür ($\beta=0,103$, $p<0,001$). Üniversite öğrencilerinin FB kullanım aralığı, FB’deki arkadaş sayısı, FB’de geçirdikleri süre ve genel not ortalamaları ile FB kullanım amaçları arasında pozitif yönlü doğrusal bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bağımsız değişkenler, FB kullanım amacına ilişkin varyansın %35’ini açıklamaktadır.

Modelde yer alan eğitsel FB kullanımı etkileyen değişkenler incelendiğinde, eğitsel FB kullanımı etkileyen en önemli bağımsız ve gizil değişkenin FB genel kullanım amacı olduğu görülmüştür ($\beta=0,788$, $p<0,001$). FB genel kullanım amacı toplam üç alt boyuttan oluşmaktadır ve etki büyüklüğüne göre bu değişkenler sırasıyla şu şekildedir: sosyal ilişkiler için FB kullanımı ($\beta=0,88$, $p<0,001$), günlük

FB kullanımı ($\beta=0,788$, $p<0,001$), çalışmalara ilişkin FB kullanımı ($\beta=0,532$, $p<0,001$). FB'nin eğitsel kullanımını etkileyen bir diğer değişkenin FB kullanım sıklığı olduğu görülmüştür ($\beta=-10$, $p<0,01$). Modelde FB'nin eğitsel kullanımını etkileyen son değişkenin ise genel not ortalaması olduğu görülmüştür ($\beta=0,07$, $p<0,01$). Eğitsel FB kullanımına etki eden dolaylı bağımsız değişkenler incelendiğinde, FB'deki arkadaş sayısı ($\beta=0,169$, $p<0,001$) ve FB kullanım süresi ($\beta=0,087$, $p<0,001$) değişkenlerinin dolaylı etkisinin olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin genel not ortalaması, FB genel kullanım amacı ve FB kullanım sıklığı ile eğitsel FB kullanımı arasında pozitif yönlü doğrusal bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bağımsız değişkenler, eğitsel FB kullanımına ilişkin varyansın %51'ini açıklamaktadır.

4.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Dördüncü alt amaç altında öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanımına yönelik görüşleri yer almaktadır. Sosyal ağların kullanımına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve 6 adet soruyla bu konuyla ilgili görüşler incelenmek istenmiştir. Sorulara verilen cevapların içerik analizi NVivo8.0 programıyla yapılmıştır

Facebook, Twitter gibi sosyal ağ sitelerini kullanım amacınız nedir?

Verilen cevaplara göre 5 adet tema oluşmuş, bu temalara ilişkin yüzde ve frekans dağılımları Tablo 4. 11'de gösterilmiştir.

Tablo 4.11. Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağları Kullanım Amaçları

Temalar	f	%
İletişim	335	53
Gündem Takibi	162	25,6
Vakit geçirmek ve Eğlence	58	9,1
Bilgi Paylaşımı	47	7,4
Sosyalleşmek	30	4,7
Toplam	632	100

Tablo 4. 11 incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanma amaçları sırasıyla iletişim (%53), gündem takibi (%25,6), vakit geçirmek ve eğlence (%9,1), bilgi paylaşımı (%7,4) ve sosyalleşmek (%4,7) olduğu söylenebilir. Bu

bulgulara göre öğretmen adayları sosyal ağları en çok iletişim için kullanmakta ve gündem takibi kullanım amaçlarında önemli bir yer tutmaktadır.

Bir öğretmen (ya da öğretmen adayı) olarak sosyal ağ sitelerini kullanmanın size nasıl yardımcı olacağını düşünüyorsunuz?

Verilen cevaplara göre 5 adet tema oluşmuş, bu temalara ilişkin yüzde ve frekans dağılımları Tablo 4. 12’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 12. Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağları Kullanmalarının Faydaları

Temalar	f	%
İletişim	169	32,6
Alanla ilgili bilgi paylaşımı	131	24,6
Alanla ilgili yenilik takibi	74	13,9
Öğrencileri tanıma	62	11,6
Yardımcı olmaz	82	15,4
Toplam	518	100

Tablo 4. 12 incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanmalarının faydaları hakkında düşünceleri sırasıyla iletişim 169, alanla ilgili bilgi paylaşımı 131, alanla ilgili yenilik takibi 74, öğrencileri tanıma 62 ve yardımcı olmaz 82 temaları altında toplanabilir. Öğretmen adaylarına göre sosyal ağları kullanmalarının onlara sağlayacağı en büyük katkı öğrenci, veli ve meslektaşlarıyla iletişimdir.

Sosyal ağ sitelerini kullanmanızın öğrencilerinize ne gibi yararları olabilir?

Verilen cevaplara göre 6 adet tema oluşmuş, bu temalara ilişkin yüzde ve frekans dağılımları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. 13. Öğrencilerin Sosyal Ağları Kullanmalarının Faydaları

Temalar	f	%
İletişim	148	30,7
Gündem Takibi/Bilgiye kolay ulaşma	112	23,2
Bilgi Paylaşımı	77	15,9
Sosyalleşme	64	13,2
Yardımcı olmaz	60	12,4
İşbirliği	21	4,3
Toplam	482	100

Tablo 4. 13 incelendiğinde öğretmen adaylarının, sosyal ağları kullanımlarının öğrencilere faydaları hakkında düşünceleri sırasıyla iletişim (%30,7), gündem takibi/bilgiye kolay ulaşma (%23,2), bilgi paylaşımı (%15,9), sosyalleşme (%13,2), yardımcı olmaz (%12,4) ve işbirliği (%4,3) temaları altında toplanabilir. Öğretmen adaylarına göre sosyal ağları kullanmalarının öğrencilere sağlayacağı en büyük katkı, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle olan iletişimidir.

Bir öğretmenin eğitim-öğretim sürecini sosyal ağ siteleri nasıl değiştirebilir?

Verilen cevaplara göre 6 adet tema oluşmuş, bu temalara ilişkin yüzde ve frekans dağılımları Tablo 4.14’te gösterilmiştir.

Tablo 4.14. Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitim-Öğretim Sürecine Etkileri

Temalar	f	%
Değiştiremez	144	37,9
Bilgiye hızlı ulaşım	66	17,4
Fikrim yok	55	14,5
Öğrencilerle iletişim	53	13,9
Öğrencileri tanıma	35	9,2
Dersle ilgili materyal paylaşımı	26	6,8
Toplam	379	100

Tablo 4. 14 incelendiğinde öğretmen adaylarına göre , sosyal ağların eğitim-öğretim sürecinin nasıl değiştireceği hakkında düşünceleri sırasıyla değiştiremez 144, bilgiye hızlı ulaşım 66, fikrim yok 55, öğrencilerle iletişim 53, öğrencileri tanıma 35 ve derslerle ilgili materyal paylaşımı 26 temaları altında toplanabilir. Öğretmen adaylarının yaklaşık yüzde 38’i sosyal ağların eğitim-öğretim sürecini değiştirebileceğini düşünmemektedir.

Ders işlerken online sosyal ağları kullanmak isteyen yeni bir öğretmene bu sitelerin faydalarıyla ilgili ne söylemek isterdiniz?

Verilen cevaplara göre 6 adet tema oluşmuş, bu temalara ilişkin yüzde ve frekans dağılımları Tablo 4.15’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 15. Sosyal Ağ Sitelerinin Öğrenme Ortamına Katkıları

Temalar	f	%
Faydalı bulmuyorum	98	27,5
Bilgiye hızlı ulaşım	97	27,2
İletişim	73	20,5
Öğrencilerin ilgisine göre materyal paylaşımı	40	11,2
Alanla ilgili yenilikler	27	7,5
İşbirliği	21	5,8
Toplam	356	100

Tablo incelendiğinde, öğretmen adaylarının ders işlerken sosyal ağları kullanmak isteyen yeni bir öğretmene bu sitelerin faydaları hakkında görüşleri sırasıyla faydalı bulmuyorum (%27,5), bilgiye hızlı ulaşım (%27,2), iletişim (%20,5), öğrencilerin ilgisine göre materyal paylaşımı (%11,2), alanla ilgili yenilikler (%7,5) ve işbirliği (%5,8) temaları altında toplanabilir. Öğretmen adaylarının yaklaşık % 28'i ders işlerken sosyal ağların kullanımlarını faydalı bulmazken, buna eşit oranda öğretmen adayı da ders sürecinde sosyal ağların faydasını bilgiye hızlı ulaşım olarak düşünmemektedir.

Sosyal ağ siteleri kullanılarak hangi konuların öğretilmesini istersiniz?

Verilen cevaplara göre 7 adet tema oluşmuş, bu temalara ilişkin yüzde ve frekans dağılımları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4.16. Sosyal Ağlar Kullanılarak Öğretilbileceği İfade Edilen Konular

Temalar	f	%
Eğitsel-sosyal konular	102	27,2
Genel kültür	86	22,9
Her türlü konu	46	12,2
Kendi branşıyla ilgili konular	43	11,4
Güncel konular	42	11,2
Hiçbir konu	41	10,9
Fikrim yok	15	4
Toplam	375	100

Tablo 4. 16 incelendiğinde öğretmen adaylarına göre sosyal ağlar kullanılarak öğretilcek konular sırasıyla eğitsel-sosyal konular 102, genel kültür 86, her türlü konu 46, kendi branşıyla ilgili konular 43, güncel konular 42, hiçbir konu 41 ve fikrim yok 15 temaları altında toplanabilir. Öğretmen adaylarının yaklaşık %27'si sosyal ağlar kullanılarak eğitsel-sosyal konuların öğretilmesini istemektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Yapılan çalışmada öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanımlarının daha detaylı olarak incelenmesi amaçlanmış ve öğretmen adaylarına 5 adet ölçeğin yanında yapılandırılmış görüşme formuyla açık uçlu 6 soru yöneltilmiştir. FB ile yapılan çalışmalarda kullanılan 5 ölçeğin toplam 15 alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeklere ait alt faktörler çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Ölçme araçlarından elde edilen bulgular, bu bölümde ilgili literatür kullanılarak tartışılmıştır. Uygulamaya ve araştırmaya yönelik öneriler sunulmuştur.

5.1. Tartışma ve Sonuçlar

Öztürk (2011) yaptığı araştırmada kız öğrencilerin sosyal ilişkiler için FB kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşmasına rağmen bu çalışmada ise erkek öğrencilerin aynı amaçla FB kullanımları daha fazla bulunmuştur. Öztürk (2011) aynı çalışmasında öğretmen adaylarının FB'deki arkadaş sayısına göre sosyal ilişkiler için FB kullanma düzeylerini incelemiş ve arkadaş sayısı azaldıkça sosyal ilişkiler için FB kullanımlarının fazla olduğu bulgularına ulaşmıştır. Ancak bu çalışmada ise, öğretmen adayının arkadaş sayısı arttıkça sosyal ilişkiler için FB kullanımlarının da arttığı görülmektedir. Öztürk (2011) çalışmalara ilişkin FB kullanımlarının erkek öğretmen adaylarının kızlara göre daha fazla olduğu bu bulgularına ulaşmıştır. Yapılan bu araştırmada ise çalışmalara ilişkin FB kullanımlarında cinsiyetlere göre anlamlı düzeyde fark bulunmamıştır. Öztürk (2011) ve yapılan bu çalışmada öğretmen adaylarının günlük FB kullanımlarında cinsiyetlerine göre anlamlı fark bulunmamıştır.

Öğrencilerin eğitimde FB kullanımları, FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı, sosyal ilişkiler için FB kullanımı, FB'den dolayı devamsızlık ve FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı fark bulunmuştur. Cohen (2011), yaptığı araştırmada erkek üniversite öğrencilerinin kızlara göre FB'yi daha eğitsel kullandığı bulgularına ulaşmıştır ancak yapılan bu araştırmada ise kız öğretmen adaylarının eğitimde FB kullanımları erkeklere göre daha fazladır. Bu sonucu destekleyen başka bir bulguda açık uçlu sorulara verilen yanıtlardan çıkabilir.

Bir öğretmen (yada öğretmen adayı) olarak sosyal ağ sitelerini kullanmanın size nasıl yardımcı olacağını düşünüyorsunuz? sorusuna cinsiyeti kız olan bir katılımcı *“Alanla ilgili çeşitli bilgilere, etkinliklere katılabilme imkanını sağlar. Her gün değişen sınav sistemi nedeniyle iki yıl sonra gireceğimiz kpss ile ilgili değişikliklerden haberdar olabilmek için yardımcı olur.”* cevabını verirken erkek olan bir katılımcı ise *“bence bir yararı yoktur. zamanın boşa kaybı olarak görüyorum .”* cevabını vermiştir. Erkek öğrenciler resmi kurumların FB'yi daha çok kullanmalarını istemektedir. Bu bulguyla FB'den dolayı devamsızlık alt boyutu paralel olarak düşünülebilir. FB'den dolayı devamsızlık yapan öğretmen adaylarının eğitsel ve resmi işler dahil yapacakları birçok etkinliği FB kullanarak ya da FB'den haber alarak yapmak istemesi erkek öğretmen adaylarının kızlara göre kullanımlarındaki farklılığı açıklayabilir. Aynı şekilde erkek öğrencilerin sosyalleşmek için FB kullanımları daha fazla ve kız öğretmen adaylarına göre FB kullanımlarından dolayı FB'nin notlara olumsuz etkisi daha fazladır. Kızlar erkeklere göre FB'nin eğitsel yönünü daha fazla kullanmakta ve bu kullanımdan notları olumsuz bir şekilde etkilenmemektedir. FB'nin eğitsel yönünün akademik başarıyı olumlu etkilediği söylenebilir. Bu bulguya benzer şekilde Junco (2012), yaptığı araştırmada derse hazırlık aşamasında FB'de bilgi paylaşımı ve bilgi toplama akademik süreci olumlu etkilerken, sosyalleşme amacıyla FB kullanımının akademik sürece olumsuz etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Bulgulara göre, kişisel bilgisayarları olan öğretmen adaylarının eğitimde FB kullanımları, çalışmalara ilişkin FB kullanımları, FB ile akademik iletişim, FB'yi eğitsel işbirliği için kullanımları daha fazla olmaktadır. Öğretmenlerin FB'yi eğitsel olarak kullanması isteniyorsa kişisel bilgisayara sahip olması gerektiği düşünülebilir. Kişisel bir bilgisayarları olan öğretmen adayı, olmayana göre FB'yi diğer amaçlarının yanında çalışmalara ilişkin ve gündemdeki yenilikleri takip amaçlı daha çok kullanacaktır.

Kişisel bilgisayar alt boyutuna benzer şekilde, internet sahipliğine göre FB kullanım amaçlarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği internet bağlantısı olan öğretmen adaylarının çalışmalara ilişkin ve günlük FB kullanımı daha fazla olmaktadır. Eğer FB'nin çalışmalara ilişkin kullanılması isteniyorsa kişinin internete kolay ulaşabilir olması önemlidir. İnternet bağlantısına sahip olmayan öğretmen adaylarının FB'yi çalışmalara ilişkin kullanma fırsatının az olduğu söylenebilir. İnternet bağlantısına sahip katılımcıların, günlük FB kullanımıyla ilgili günlük yaşamdan haberdar olmak ve gündemdeki yenilikleri takip amaçlı FB kullanımlarının daha fazla olduğu yorumu yapılabilir. Bir öğretmen adayının gündemdeki yenilikleri FB aracılığıyla takip etmesi için internete kolay ulaşılabilir olmalıdır. Aynı şekilde evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği internet bağlantısı olan öğretmen adaylarının, dersleriyle ilgili FB kullanarak kaynak ve materyal paylaşımı fazla olmaktadır. İnternete evinden ya da yurdundan farklı bir yerde bağlanan öğretmen adayının FB'de kaldığı sürede eğitsel olarak kullanımının az olduğu söylenebilir. İnternet bağlantısına kolay ulaşan katılımcıların FB'deki öncelikli amacı eğitsel olmasa bile, arkadaşlarıyla dersler hakkında iletişim, kaynak materyal paylaşımı, çalışmalara ilişkin ve eğitsel FB kullanımları için fırsatları olacağı düşünülebilir.

Bulgulara göre internet sahibi olan öğretmen adaylarının FB'yi yoğun olarak kullanımları da artmaktadır. İnternete kolay ulaşabilmesiyle FB bağımlılığına bir yönelim söz konusudur. İnternete evinden ya da yurdundan bağlanmayan

katılımcıların, internet sahibi olanlara göre yoğun FB kullanım durumu görülmemiştir. İnternete kolay erişebilir olmak, FB bağımlılığını da etkileyen bir durumdur.

Bulgulara göre FB'nin eğitsel olarak kullanılmasında en önemli değişkenlerden birisi de FB'deki arkadaş sayısıdır. Yapılan çalışmada FB'deki arkadaş sayısı azdan çoğa doğru olacak şekilde gruplandırılmış ve ölçeklerin alt boyutlarına gruplara göre değerlendirilmiştir. FB'deki arkadaş sayısı arttıkça, öğrencilerin eğitimde FB kullanımları, FB'nin eğitimdeki önemini algılanması, FB'nin tavsiye edilen kurumsal kullanımı, FB kullanım yoğunluğu, sosyal ilişkiler için FB kullanımı, çalışmalara ilişkin FB kullanımı, günlük FB kullanımı, iletişim, işbirliği, kaynak ve materyal paylaşımı, FB'nin notlara olumsuz etkisi, FB'nin çalışmalara olumsuz etkisi artarken, arkadaş sayısı azaldıkça FB ile akademik iletişim artmaktadır. Arkadaş sayısının FB'nin eğitsel kullanımına hem olumlu hem olumsuz etkisi vardır. FB'de arkadaş sayısının çok olması notlara ve çalışmalara olumsuz etkisi söz konusuysen, iletişim, işbirliği, kaynak materyal paylaşımı gibi konularda olumlu etkisi vardır. Grosbeck ve ark. (2011), öğrencilerin FB'yi ödevleri hakkında tartışma ve kaynak araştırması gibi akademik amaçlı kullandığı sonucuna ulaşmıştır. Arkadaş sayısının fazla olması, FB'yi dersleri hakkında iletişim, işbirliği ve kaynak materyal paylaşımı amacıyla kullanan öğrenci için avantaj sağladığı söylenebilir. Bulgulara göre, sosyal ilişkiler için FB kullananların arkadaş sayısı artmaktadır. Facebook, Twitter gibi sosyal ağ sitelerini kullanım amacınız nedir? sorusuna bir katılımcı *“yurt dışında doğup büyüdüm. Türkiye'ye taşındıktan sonra ister istemez oradaki arkadaşlarımla aramda bir kopukluk oldu. Bu kopukluğu en aza indirmek ve onlarla eskisi gibi sıkı dost olabilmek için kullanıyorum”* cevabının da gösterdiği gibi sosyal ilişkiler için FB kullananların arkadaş sayısı artmaktadır. İnternet bağlantısına kolay erişilebilir olma gibi arkadaş sayısının çok olması FB'nin yoğun kullanımına yol açmaktadır. Öğretmen adayı FB'deki arkadaş sayısına paralel olarak FB'de daha uzun süre kalmakta ve FB onun için olmazsa olmaz yapılardan biri haline gelmektedir.

Öğretim üyeleriyle FB’de arkadaş olma durumu, FB kullanım amaçları ve FB’nin eğitsel kullanımı için önemli bir değişkendir. Öğretim üyesiyle FB’de arkadaş olan bir öğretmen adayının arkadaş olmayan öğretmen adayına göre, eğitimde FB kullanımı, FB’nin eğitimdeki önemini algılaması, FB’nin tavsiye edilen kurumsal kullanımına yönelik algısı, FB kullanım yoğunluğu, sosyal ilişkiler için FB kullanımı, çalışmalara ilişkin FB kullanımı, günlük FB kullanımı, eğitsel iletişim için FB kullanımı ve eğitsel işbirliği için FB kullanımı daha fazla olmaktadır. Cohen (2011) öğrencilerin öğretim üyesiyle arkadaş olmasının onların derslerine katkı sağlayacağını düşünmemektedir. Yapılan bu çalışmada, Cohen (2011)’nin çalışmasından farklı bulgulara ulaşılmıştır.

Öğretim üyesiyle arkadaş olan bir katılımcı yapılandırılmış görüşme formundaki bazı sorulara aşağıdaki cevapları vermiştir. Facebook, Twitter gibi sosyal ağ sitelerini kullanım amacınız nedir? sorusuna *“gündemden haberdar olmak, ulaşmam gereken kaynaklara ulaşmak”*; sosyal ağ sitelerini kullanmanızın öğrencilerinize ne gibi yararları olabilir? sorusuna *“öğrenciler bilgilere daha kolay ulaşabilir”*; Sosyal ağ siteleri kullanılarak hangi konuların öğretilmesini istersiniz? sorusuna ise *“kendi alanımla ilgili olarak psikoloji dalında üstünlük sağlamış insanların seminerleri, makaleleri hakkında bilgi sahibi olmak isterdim”* cevabını verdiği görülmüştür. Öğretim üyesiyle FB’de arkadaş olmayan bir katılımcı ise aynı sorulara şu şekilde cevaplar vermiştir. Facebook, Twitter gibi sosyal ağ sitelerini kullanım amacınız nedir? sorusuna *“vakit geçirmek”*; sosyal ağ sitelerini kullanmanızın öğrencilerinize ne gibi yararları olabilir? sorusuna *“hiç bir yararı olamaz”*; Sosyal ağ siteleri kullanılarak hangi konuların öğretilmesini istersiniz? sorusuna ise *“kendi bölümümle ilgili konular olabilir, günlük yaşantıdan sergilerden etkinliklerden haberdar olmak isterim”* cevaplarını vermiştir. Öğretim üyesiyle arkadaş olan öğretmen adayı, öğretim üyesinin duvarını takip ederek derslerle ilgili duyurulara ulaşabilir ve ders için kaynak materyaller için fikre sahip olabilir. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlara paralel olarak, FB’de öğretim üyesiyle arkadaş olan öğretmen adayının FB’nin eğitsel kullanımına ilişkin algıları FB’de arkadaş olmayanlara göre daha fazladır. Öğretmen adayı öğretim üyesinin duvarını takip

ederek sınıf arkadaşlarıyla daha kolay iletişime geçebilmekte, öğretim üyesinin derslerle ilgili yaptığı paylaşımlara yorumlar yapabilmekte, ders dışı aktivitelerden haberdar olmakta dolayısıyla öğrencinin çalışmalara ilişkin ve sosyalleşmek için FB kullanımları artmaktadır. Öğretim üyesiyle FB’de arkadaş olan bir öğretmen adayının FB kullanım yoğunluğu da fazla olmaktadır. İnternete kolay ulaşım ve sosyalleşme için FB kullanımlarının da etkisiyle FB kullanım yoğunluğunun fazla olduğu söylenebilir.

Bulgulara göre, kampüs yaşamına katılma durumu FB kullanımlarına yönelik algıları değiştirmektedir. Örneğin, kampüs yaşamında bazı etkinliklere ve birçok etkinliğe katılan öğretmen adaylarının, hiçbir etkinliğe katılmayanlara göre eğitimde FB kullanımları daha fazla olmaktadır. Daha sosyal olan öğretmen adayları okulla ilgili duyuruları takip etmek, arkadaşlarıyla dersler hakkında iletişime geçmek ve kaynak/materyal paylaşımı amacıyla FB’yi daha çok kullandığı görülmektedir. Aynı şekilde kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılan öğretmen adaylarının, FB’nin eğitimdeki önemini algılanması daha fazladır. Birçok etkinliğe katılan öğretmen adayları FB’yi okulla kendileri için bir araç olduğunu düşünebilirler ve okulla ilgili gündemi FB’den takip edebilirler. Kampüs yaşamında birçok etkinliğe katılan bir öğretmen adayı, bir öğretmen (yada öğretmen adayı) olarak sosyal ağ sitelerini kullanmanın size nasıl yardımcı olacağını düşünüyorsunuz? sorusuna *“hızlı bilgi paylaşımı dünya ve güncel olaylardan hızlı bir şekilde haberdar olmayı sağlar”* cevabını vermiş da FB’nin eğitsel bir araç olarak düşündüğünü ifade etmiştir.

İnternetin yaygınlaşmasından sonra başta FB olmak üzere sosyal ağların da giderek yaygınlaştığı ve bireylerin hayatında önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Kullanımı en yaygın olması nedeniyle yapılan çalışmaların FB üzerinde yoğunlaştığı açıkça ortadadır. FB’nin de internet gibi; kullanımının yaygınlaşması sonucu bireylerin bağımlılık derecesine varan bir şekilde kullandıkları, bu nedenle de yoğun kullanımının da araştırmalara konu edinildiği görülmektedir (Ellison ve ark., 2007;

Steinfeld, Ellison& Lampe 2008; Valenzuela, Park, Kee; 2009). Bu çalışmaların özellikle yoğun FB kullanımının bireye etkileri üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Geliştirilen FB yoğun kullanım modelinden elde edilen bulguların ise FB yoğun kullanımını anlamayı daha da kolaylaştıracağı söylenebilir. Modelde aralarında pozitif ilişki olduğu görülen FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi ve FB arkadaş sayısı değişkenlerinin FB kullanım yoğunluğuna doğrudan veya dolaylı etkileri olduğu görülmektedir. FB kullanım sıklığı değişkeninin FB yoğun kullanımına hem doğrudan, hem de genel FB kullanımı üzerinden dolaylı etkisi olduğu görülmüştür. Kayri ve Çakir (2010)'da yaptıkları çalışmada FB kullanım sıklığı ve FB kullanım yoğunluğu arasında pozitif anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada olduğu gibi FB kullanım sıklığı arttıkça yoğun FB kullanımının da arttığı görülmüştür.

Benzer şekilde FB yoğun kullanım modelinde FB kullanım süresi değişkeninin FB yoğun kullanımına hem doğrudan hem de FB genel kullanımı üzerinden dolaylı etkisi vardır. Ellison ve ark. (2007) da FB kullanım yoğunluğunun kavramının FB kullanım süresi ve FB arkadaş sayısı ile ilişkili olduğunu belirtmektedir. Kayri and Çakir (2010) yaptıkları çalışmada FB kullanım süresi ve FB kullanım yoğunluğu arasında pozitif anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Dolayısıyla bireylerin FB'de daha uzun süre vakit geçirmeleri bireylerin yoğun FB kullanmalarına neden olmaktadır denilebilir.

Bu modelde, FB yoğun kullanımı yaklaşık %50 oranında yordandadır. Bu sonuç göstermektedir ki FB arkadaş sayısı, FB kullanım süresi, FB kullanım sıklığı ve genel FB kullanım amaçları hakkında bilgi sahibi olduğunda bireylerin FB yoğun kullanımı büyük ölçüde anlaşılabilir. Fakat yapılan çalışmalar incelendiğinde, sosyal ağlardan yaklaşık 800 milyon kullanıcısı (Facebook,2012) ile en yaygın olarak kullanılan FB'nin yoğun kullanımı ve buna etki eden değişkenler kapsamlı bir şekilde incelenmemiştir. Daha çok FB'nin yoğun kullanımının başka değişkenlere

olan etkisi araştırılmıştır. Bu çalışmada ise, FB yoğun kullanımı ve buna doğrudan veya dolaylı etki eden değişkenler bir bütün olarak ele alınmış ve bu ilişkileri ortaya koyan somut bir model sunulmuştur.

Bu araştırmada eğitsel FB kullanım modelini test etmek için; FB arkadaş sayısı, FB kullanım sıklığı, FB kullanım süresi, akademik ortalama, genel amaçlı FB kullanımı ve eğitsel amaçlı FB kullanımı arasındaki yordayıcı ilişkiler yapısal eşitlik modellemesi ortaya konulmuştur. Son yıllarda gençler arasında kullanımı yaygınlaşan ve gençlerin hayatlarının bir parçası haline gelen FB hakkında yapılan araştırmalar önem kazanmıştır. Özellikle FB kullanımı ile akademik ortalama arasındaki ilişki en çok merak edilen ve araştırılan konuların başında gelmektedir. Bu nedenle, literatürde FB kullanımı ile akademik ortalama arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışma mevcuttur (Kirschner & Karpinski, 2010; Karpinski, & Duberstein, 2009, Pasek, More, & Hargittai, 2009; Kolek & Saunders 2008). Bu araştırmaların bir kısmında, sosyal ağların kaynak ve materyal paylaşımı için kullanılabileceği belirtilmiştir (Selwyn, 2007; Bosch, 2009; Yuen ve Yuen 2008; Özmen, Aküzüm, Sünkür & Baysal, 2011; Estus, 2010; Mazman, 2009; Ractham, & Firpo 2011; Albion 2008). Sadece iki çalışmada (Mazman & Usluel, 2010; Kayri & Çakır, 2010) şu değişkenler ile eğitsel FB kullanım incelenmiştir: FB benimsenmesi, FB genel kullanım amacı, FB kullanım sıklığı, kaç yıldır internet kullandığı, FB kullanım süresi. Fakat literatürde, FB eğitsel amaçlı kullanımı ile akademik ortalama (GPA) arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada ortaya konan modelde GPA'nın FB eğitsel kullanımına doğrudan ve dolaylı etkilerinin olduğu görülmektedir. GPA ile FB eğitsel kullanım arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu da öğrenci başarısı arttıkça FB'nin eğitsel amaçlı kullanımının da arttığını göstermektedir. Yani, daha başarılı öğrenciler eğitsel işbirliği, iletişim ve materyal paylaşımı için FB'yi daha fazla kullanmaktadır. Kolek ve Saunders (2008) FB kullanımı ile GPA arasında önemli bir ilişki olmadığı bulgularına ulaşırken, başka bir araştırmada da yoğun FB kullanımının GPA'yı olumsuz etkilediği belirtilmiştir (Robert & Boogart, 2006).

Bu çalışmadaki eğitsel FB kullanım modelinde GPA ile FB genel kullanım amacı arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu da görülmüştür. Bu ilişki daha başarılı öğrencilerin FB'yi amacına daha uygun kullandığını göstermektedir. Örneğin, modele göre, daha başarılı öğrenciler çalışmalara ilişkin daha fazla FB kullanmaktadır. Bu bulgular, en yaygın sosyal ağlardan biri olan FB'nin eğitsel olarak kullanılabilmesini ve bu kullanımın akademik ortalama ile pozitif bir ilişkiye sahip olabileceğini göstermektedir. Eğitsel FB kullanım modelinde GPA ile FB kullanım sıklığı arasında pozitif anlamlı bir ilişkinin olduğu, GPA ile FB'de geçirilen süre ve FB'deki arkadaş sayısı arasında anlamlı olmasa da negatif bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu bulgular, daha başarılı öğrencilerin FB'yi daha sık kullandıklarını, FB'de daha az süre geçirdiklerini ve FB de daha az arkadaşlarının olduğunu göstermektedir. Literatürdeki bir çalışmada, FB'de geçirilen sürenin GPA'yı olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Ayrıca arkadaşların neler yaptığını görmek ve paylaşım yapmak için FB kullanım sıklığı artıkça, GPA'nın olumlu etkilendiği bulgularına ulaşılmıştır (Junco, 2010).

Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde kişi başına düşen FB arkadaş sayısının her geçen gün arttığı görülmektedir. 150-200 (Ellison, Steinfield, & Lampe, 2007), 179 (Golder, Wilkinson, & Huberman, 2007), 217 (Acar, 2008), 246 (Walther ve ark., 2008), 200-350 (Shrldon, 2008), 297 (Christofides, Muise, & Desmarais 2009). Bu araştırmada da öğrencilerin FB arkadaş sayılarının literatürdeki bulgulara paralel olarak 201-300 aralığında olduğu bulunmuştur. Araştırmada ortaya konan model, FB arkadaş sayısının FB genel kullanım amacı ile pozitif yönlü bir ilişkisinin olduğunu göstermektedir. Bu ilişki FB'deki arkadaş sayısının artması ile FB genel kullanımının (günlük, sosyal, çalışmalara ilişkin kullanım) arttığını göstermektedir. Ayrıca FB arkadaş sayısının FB eğitsel kullanımına dolaylı etkisi vardır.

Bu araştırmada, katılımcılara FB okuldaki arkadaş sayısı da sorulmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerin FB okuldaki arkadaş sayısı ile FB eğitsel kullanım arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = 0.197, p < 0.001$). FB arkadaş sayısı ve özellikle FB okuldaki arkadaş sayısı ile ilgili bulgular göstermektedir ki, öğrencilerin FB'deki okul arkadaşlarının sayısının artması, FB eğitsel kullanımlarını

da artırmaktadır. Öğrencilerin okul arkadaşlarını daha çok okul ile ilgili paylaşım (materyal, ödev, duyuru, işbirliği, proje, vb.) amacı ile FB'ye ekledikleri düşünülebilir. Bu nedenle, FB okuldaki arkadaş sayısı arttıkça, eğitsel paylaşımın artacağı ve bunun da öğrenci başarısına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Literatürde FB'yi konu alan çalışmalar incelendiğinde, FB kullanımını etkileyen en önemli değişkenlerin FB kullanım süresinin, FB arkadaş sayısının ve FB kullanım sıklığının olduğu görülmektedir (Acar, 2008; Christofides, Muise, & Desmarais 2009; Ellison, Steinfield, & Lampe, 2007; Christofides et al.2009; Muise, Christofides, & Desmarais, 2009; O'Brien, 2011). Araştırmada ortaya konan modelde, FB kullanım süresinin, FB arkadaş sayısının ve FB kullanım sıklığının birbiri ile pozitif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Literatürde bu değişkenler arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalarda farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Moore ve McElroy (2012) çalışmalarında FB kullanım süresi ile FB arkadaş sayısı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulurken, FB kullanım süresi ile FB kullanım sıklığı ve FB kullanım süresi ile FB arkadaş sayısı arasında negatif yönlü bir ilişki bulmuştur. Junco (2012) ise FB kullanım süresi ile FB kullanım sıklığı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulmuştur.

Eğitsel FB kullanım modelinde FB kullanım süresinin, FB arkadaş sayısının ve FB kullanım sıklığının FB eğitsel kullanıma etkisi incelendiğinde, FB kullanım sıklığının eğitsel amaçlı FB kullanımına hem doğrudan hem de dolaylı etkisi varken, FB kullanım süresinin ve FB arkadaş sayısının eğitsel amaçlı FB kullanımına etkisi genel amaçlı FB kullanımının üzerinden olup dolaylıdır. Kayri ve Çakır, (2010) araştırmalarında FB kullanım sıklığı ile FB eğitsel kullanım arasında anlamsız ve negatif yönlü bir ilişki, FB kullanım süresi ile FB eğitsel kullanım arasında ise anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki bulmuştur. Özetle, araştırma bulguları göstermektedir ki not ortalaması ve FB kullanım sıklığının doğrudan ve genel amaçlı FB kullanımı üzerinden dolaylı olarak eğitsel amaçlı FB kullanımına etkisi vardır. FB kullanım süresi ve FB arkadaş sayısının ise genel amaçlı FB kullanımı üzerinden dolaylı olarak eğitsel amaçlı FB kullanımına etkisi vardır. Sonuç olarak literatürdeki çalışmalar da dikkate alındığında, FB'nin eğitmen gözetiminde (Kayri ve Çakır,

2010) ve amacına uygun bir şekilde kullanıldığında (Mazman & Usluel, 2010) FB'nin eğitsel amaçlı kullanımını artırılabilir.

5.2. Öneriler

Öğretmenler sınıflarına ait bir grup oluşturarak derslerle ilgili duyuruları, kaynak ve materyal paylaşımlarını FB'deki gruplar yardımıyla yapabilirler. Okul dışı etkinlikler düzenlendiğinde FB'nin sunduğu olanaklar sayesinde etkinliklerin takibini (takvim, katılımcılar ve etkinlikleri ilgili diğer detaylar) FB üzerinden yapabilirler. Öğrenci velileri için ayrıca grup açılabilir ve sınıfın genel atmosferi, öğrencilerin durumu, sınıfla ilgili haberler FB üzerinden duyurulabilir. Okullara ait bir FB sayfası açılarak okul hakkında bilgi verilmesi sağlanıp örneğin yeni atanan bir öğretmen için oryantasyon hizmeti verilebilir. Aynı şekilde okullara ait sayfadan mezun öğrencilerden okulun uygulamalarına yönelik dönütler alınıp her hangi bir eksiklik varsa düzeltme yoluna gidilebilir. Örneğin bir matematik öğretmeni, yapmış olduğu sınavın çözümlerini kendi duvarında ya da sınıflara ait gruplarda paylaşarak öğrencilere anında geribildirim sağlamış olur. Öğretmenler eğer ki öğrencisi ile FB'de arkadaşsa yaptığı paylaşımlardan, yazmış olduğu bildirimlerden ve haberlerden öğrencisinin durumu hakkında bilgi sahibi olarak derse hazırlıklarını ona göre yapabilir. Ders sırasında öğretmen bir konuya yönelik materyal ya da video sunmak istiyorsa, FB'de üye olduğu eğitsel gruplar sayesinde istediği materyale internette vakit kaybetmeden ulaşma imkanı olabilir. Okul idarecileri de FB'deki öğretmenlere ait grup oluşturarak okulla ilgili haber ve duyuruları FB'den yapabilirler.

Üniversitedeki öğretim üyeleri derslerini karma öğretim yöntemine göre yürütmek istiyorsa, FB ve buna benzer sosyal ağlar onlar için bulunmaz bir fırsattır. Özellikle web 2.0 teknolojisiyle FB karma öğretim için uygun bir platformdur. Hazırlanan dersle ilgili bir video, slayt ya da buna benzer bir materyal FB den

yayımlanarak öğrencilerin konuyla ilgili soruları videoya ait yorum kısmından cevaplanabilir.

Araştırmada birçok öğrencinin isteği FB'nin kurumsal kullanımının artırılması yönündedir. Özellikle yüksek öğretim kurumları kendilerine ait bir FB sayfası oluşturmalı ve ilgili duyuru, haber vs. FB sayfalarından yapabilmelidir. Yukarıda da bahsedildiği gibi mezun öğrenciler kuruma ait öğretim programının değerlendirmesinde geribildirim sağlayabilirler. FB'den sağlanan geribildirimler sayesinde öğretim programı daha işlevsel hale getirilebilir veya kuruma ait bir eksiklik giderilebilir.

Özellikle yüksek lisans ve doktora öğrencileri için öğretim üyeleri derslerle ilgili paylaşımlarını ve haberlerini sosyal ağlar üzerinden yapabilirler. FB derse yardımcı olacak şekilde çevrimiçi olarak kullanılabilir.

Evinde ya da yurdunda rahatça kullanabileceği interneti olan, sosyal ilişkiler ve günlük işler için FB kullanan katılımcıların FB bağımlılığına yönelik bir yoğun FB kullanımı söz konusudur. Bu yoğun kullanım nedeniyle katılımcıların çalışmaları ve notları olumsuz etkilenmektedir. Bu bağlamda uzman kişiler sosyal ağların işlevsel kullanımlarına yönelik seminerler düzenleyebilirler. Özellikle ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin internetin en çok kullanılan araçlarından birisi olan sosyal ağların bağımlısı olmamaları için bu gibi önlemler alınabilir. Bilgi teknolojileri derslerinde sosyal ağların işlevsel kullanımına yönelik kazanımlar yer alabilir.

Sosyal ağların eğitsel kullanımlarına yönelik daha detayları bilgi sahibi olmak için nitel veya deneysel yöntemlerle araştırmalar yapılabilir. İlköğretim ve ortaöğretimde çalışan öğretmenlerden idarecilerden görüş alınarak FB'nin eğitsel

kullanımlarına yönelik algıları belirlenebilir. Deneysel yöntemlerle FB'nin eğitimde kullanılmasıyla motivasyon, tutum başarı düzeyleri gibi değişkenlere bakılabilir.

Yapılan araştırmada FB eğitsel kullanımı ve FB yoğun kullanımı yordayan değişkenler birer modelle ortaya konmuştur. FB kullanım amacına yönelik farklı değişkenler kullanılarak bir yapısal eşitlik modeli geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

Abate, L. M. (Eylül 2004). *Blended model in the elementary classroom*. www.techlearning.com/story/showArticle.jhtml?articleID=45200032, (03.05.2012).

Acar, A. (2008). Antecedents and consequences of online social networking behavior: The case of Facebook. *Journal of Website Promotion*, 3, 62–83.

Açıkgöz, K. Ü. (2006). Aktif Öğrenme Uygulamaları. *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, 2, 21-35.

Ajjan, H. & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: Theory & empirical tests, *Internet & Higher Education* 11, 71–80.

Akkoyunlu, B. & Yılmaz-Soylu, M. (2008). Development of a scale on learners' views on blended learning and its implementation process. *Internet and Higher Education*, 11 (1), 26–32.

Akyıldız, H. (1994). *Öğrenme Sürecine İlişkin Kuramsal Açıklamalar*. Neşa Ofset, İzmir, 50-62.

Albion, P. R. (2007). *Web 2.0 in Teacher Education: Two Imperatives for Action*. http://eprints.usq.edu.au/4553/1/Albion_Web_2.0_in_teacher_education.pdf (10.03.2012)

Alexa (2012). <http://www.alexa.com/siteinfo/wikipedia.org#> (14.04.2012)

Allan, B. (2007). *Blending Learning Tools for teaching and training* (1th Edition). London: Facet Publishing.

Atam, O. (2006). *Oluşturmacı Yaklaşımına Dayalı Olarak Fen ve Teknoloji Dersi Isı - Sıcaklık Konusunda Hazırlanan Yazılımın ilköğretim 5.Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Kalıcılığa Etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Attwell, G. (2006). Social Software, Personal Learning Environments and Lifelong Competence Development. http://www.knownet.com/writing/weblogs/Graham_Attwell/entries/6665854266/LLLandple.rtf/attach/LLLandple.rtf

Bandura, A. (1995). *Self-efficacy in changing societies*. Newyork: Cambridge University Press.

Bartlett-Bragg, A. (2006). Reflections on pedagogy: Reframing practice to foster informal learning with social software. <http://www.dream.sdu.dk/uploads/files/Anne%20Bartlett-Bragg.pdf>

Beard, K. W., & Wolf, E. M. (2001). Modification in the proposed diagnostic criteria for Internet addiction. *Cyber Psychology & Behavior*, 4(3), 377-383.

Bosch, T. E., (2009). Using online social networking for teaching & learning: Facebook use at the University of Cape Town, *Communication*, 35 (2), 185-200.

Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). 'Social network sites: Definition, history, and scholarship', *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13, 1, 11.

Brannigen, G. G., (1985). The research interview. A. Tolor (Ed.) Effective interviewing. Springfield, IL: Charles C. Thomas Pub.

Bryne, B.M., (2010), Structural Equation Modelling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming, *Routledge Taylor & Francis Group*, 2nd ed., New York.

Büyükaslan, A. (2002). Edebiyat araştırmalarında internet. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, 67-86.

Büyükkaragöz, S. & Çivi, C. (1996). *Genel Öğretim Metotları*. İstanbul: Öz Eğitim Yayınları.

Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, (12. Baskı) Ankara:PegemA.

Büyüköztürk, S., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, S. & Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (6. Baskı) Ankara: PegemA.

Byrne, B. M. (2006). *Structural equation modeling with EQS and EQS/Windows: Basic concepts, applications, and programming*. Thousand Oaks, CA: Sage

Cassidy, J. (2006). Me Media: How hanging out on the Internet became bigbusiness. *The New Yorker*, 82(13), 50.

Cain, J. (2008). Online Social Networking Issues within Academia & Pharmacy Education, *American Journal of Pharmaceutical Education*, 72(1), 10.

Carliner, S., (2004). *An Overview of Online Learning*, Amherst: HRD Pres., USA.

Christofides, E., Muise, A., & Desmarais, S. (2009). Information disclosure and control on Facebook: Are they two sides of the same coin or two different processes? *Cyber Psychology & Behavior*, 12(3), 341-345.

Clare M., Julia M., Jane W., & Tristram H. (2009). Facebook, social integration and informal learning at university: 'It is more for socializing and talking to friends about work than for actually doing work', *Learning, Media and Technology*, 34(2), 141-155.

Cohen, A. (2011). Higher Education Students' Perspectives of the Relevance of the Online Social Networking Site FB to Education, *Ph D, Walden University, College of Social and Behavioral Science*.

Cohen, G. H. (1986). *Designing Groupwork: Strategies for Heterogeneous Classroom*. New York: Teachers College, Columbia University.

Colis, B. & Moonen, J., (2001). *Flexible learning in a digital world: Experiences and expectations*, Kogan Page, London.

Conole, G., & Culver J. (2010). 'The design of Cloudworks: Applying social networking practice to foster the exchange of learning and teaching ideas and designs'. *Computers & Education*, 54, 679–692.

Cross, J. (2007). *Designing a web-based learning ecology*. <http://informl.com/?p=697#more-697> (17.04.2012)

D'souza, Q. (2006). *Web 2.0 Ideas For Educators*. <http://www.teachinghacks.com/audio/100ideasWeb2educators.pdf> (29.04.2012)

DeSchryver, M., Mishra, P., Koehler, M., & Francis, A. (2009). Moodle vs. Facebook: Does using Facebook for discussions in an online course enhance perceived social presence and student interaction? Proceedings of society for information technology & teacher education international conference

Donath, J. & Boyd, D. (2004). Public displays of connection. *BT Technology Journal*, 22(4), 71–82.

Driscoll, M. (2002). "Blended learning: Let's get beyond the hype.", *Learning and Training Innovations Newslines*. http://www.07.ibm.com/services/pdf/blended_learning.pdf (25.04.2012)

Ellison, N. B., Steinfield, C. & Lampe, C. (2007). The Benefits of FB "Friends:" Social Capital and College Students' Use of Online Social Network Sites. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12, 1143–1168.

Ellison, N., Steinfeld, C., & Lampe C. (2006). Spatially bounded online social networks & social capital: The role of Facebook. Paper presented at: *Annual Conference of the International Communication Association*, Germany.

Estus, E., L. (2010). Teachers' topics Using Facebook Within a Geriatric Pharmacotherapy Course, *American Journal of Pharmaceutical Education*, 74(8), 145.

Facebook (2012). G. Marshall, Sosyoloji Sözlüğü, Çev.: O. Akınhay, & D. Kömürcü, İstanbul: *Bilim ve Sanat Yayınları*, 1999.

Forkosh-Baruch, A., & Hershkovitz, A. (2011). A case study of Israeli higher-education institutes sharing scholarly information with the community via social networks, *Internet and Higher Education Internet and Higher Education*, 15, 58–68.

Gillet, D., El Helou, S., Chiu Man, Y., & Salzman, C. (2008). Turning Web 2.0 Social Software into Versatile Collaborative Learning Solutions. *Paper presented at the Advances in Computer-Human Interaction*, 2008 First International Conference on.

Golder, S. A., Wilkinson, D., & Huberman, B. A. (2007). Rhythms of social interaction: Messaging within a massive online network. *Communities and technologies Proceedings of the third communities and technologies conference*, 41–66, London: Springer-Verlag Limited.

Graham, C. R. (2006). Blended Learning Systems: Definition, Current Trends, ve Future Directions. (Ed: C. J. Bonk; C. R. Graham). *The Handbook of Blended Learning Global Perspectives, Local Designs*. San Francisco : Pfeiffer, 3-21.

Graham, C.R., Allen, S. ve Ure, D. (2003) *Blending learning environments: A review of the research literature*. Unpublished manuscript, Prove, UT.

Grant, N. (2008). On the Usage of Social Networking Software Technologies in Distance Learning Education. In K. McFerrin et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education. International Conference 2008*. 3755-3759. Chesapeake, VA: AACE.

Grosbeck, G., Branb ,R., & Laurentiu T.(2011). Dear teacher, what should I write on my wall? A case study on academic uses of FB. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 1425–1430.

Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., Madran, O. (2010). *Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı*, XV. Türkiye'de İnternet Konferansında sunulan bildiri, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Hacettepe (2008)
http://bote.hacettepe.edu.tr/wiki/index.php/Uzaktan_E%C4%9Fitim_Modelleri
 Uzaktan Eğitim Modelleri. 20 Kasım 2008.

Hamid, S., Chang, S., Kurnia, S. (2009) 'Identifying the use of online social networking in higher education. In Same places, different spaces', Proceedings ascilite Auckland.

Harrington D., (2009), *Confirmatory Factor Analysis*, Oxford University Press, New York.

Horton, W. (2000). *Designing web based training* (1th Edition). NY, Chichester, Weinheim, Brisbane, Singapore, Toronto: John Wiley.

Horzum, M.B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 Araçlarından Haberdarlığı, Kullanım Sıklıkları ve Amaçlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslar arası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 603-634.

İçten, T. (2006). *Uzaktan Eğitim Örgencileri İçin Web Tabanlı Çevrimiçi Sınav Sistemi Uygulaması Geliştirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İşman, A. (2008). *Uzaktan Eğitim*. Pegem Akademi: Ankara.

Jones, J., Gaffney-Rhys, R., & Jones, E. (2011). Social network sites and student-lecturer communication: an academic voice. *Journal of Further and Higher Education*, 35(2), 201-219.

Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K., & Chew, E.(2010) 'Get out of MySpace!' *Computers&Education*, 54, 776-782.

Joseph P. Mazer, Richard E. Murphy, & Cheri J. Simonds (2009): The effects of teacher self-disclosure via FB on teacher credibility, *Learning, Media and Technology*, 34(2), 175-183.

Junco, R. (2012). The relationship between frequency of Facebook use, participation in Facebook activities, & student engagement, *Computers & Education*, 58, 162-171.

Junco, R. (2012). Too much face and not enough books: The relationship between multiple indices of FB use and academic performance ,*Computers in Human Behavior* , 28, 187-198.

Kabilan, M. K., Norlida, A., & Abidin, M. J. Z. (2010). FB: An online environment for learning of English in institutions of higher education? , *Internet and Higher Education*, 13,179-187.

Karaman, S., Yıldırım, S., & Kaban, A. (2008). *Öğrenme 2.0 Yaygınlaşıyor: Web 2.0 Uygulamalarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Araştırmalar ve Sonuçları*. XIII.

Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri 22-23 Aralık 2008 Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara

Karpinski, A. C. & Duberstein, A. (2009). A Description of Facebook Use & Academic Performance Among Undergraduate & Graduate Students, *American Educational Research Association Annual Meeting*.

Kayri, M. & Çakır, Ö. (2010). An applied study on educational use of Facebook as a web 2.0 tool: the sample lesson of computer networks and communication, *International journal of computer science & information Technology (IJCSIT)*, 2(4), 48-59.

Kirschner, P. A., (2001). Using integrated electronic environments for collaborative teaching/learning. *Research Dialogue in Learning and Instruction*, 2, 1-9.

Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C. (2010). Facebook and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 26, 1237–1245.

Kline B. R., (2005). *Principles and Practice of Structional Equation Modeling*, The Guilford Press, 2nd ed., New York.

Koç, C. (2007). *Aktif Öğrenmenin Okuduğunu Anlama, Eleştirel Düşünme ve Sınıf içi Etkileşim Üzerindeki Etkileri. Doktora Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2-24.

Kolek, E., A., & Saunders, D. (2008). Online Disclosure: An Empirical Examination of Undergraduate Facebook Profiles, *NASPA Journal*, 45,1

Kuzu, A., Çuhadar, C., & Akbulut, Y. (2007). Reflections of undergraduate students regarding PDA use for instructional purposes. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, 359-366.

Kwon, O. & Y. Wen, “An empirical study of the factors affecting social network service use”, *Computers in Human Behavior*, 26 (2), 254-263.

Kyriacou, C., Sutcliffe, J. (1977). Teacher stress; A review. *Educational Review*, 29, 299-306.

Schmucki, L. & Meel, S. K. (2010). “Social Networking in Education: Practices, Policies, and Realities in 2010,” <http://www.mmseducation.com/register2010>

Lampe, C., Ellison, N., & Steinfield, C. (2006). A face(book) in the crowd: Social searching vs. social browsing. In Proceedings of the 2006 20th anniversary conference on computer supported cooperative work, 167–170. New York: ACM.

- Lawson, J. T., Kleinholz, & S. A., Bodle, J. H. (2011). Using FB to Connect Alumni, Current Students, and Faculty : A How-to Guide. *Teaching of Psychology*, 38, 265.
- Lewis, J., & West, A. (2009). 'Friending': London-based undergraduates' experience of Facebook. *New Media & Society*, 11(7), 1209–1229.
- Lockyer, L., & Patterson, J. (2008). *Integrating Social Networking Technologies in Education: A Case Study of a Formal Learning Environment. Paper presented at the Advanced Learning Technologies, 2008. ICAIT '08. Eighth IEEE International Conference on.*
- Macmillan, K., & Koenig, T. (2004). The wow factor: preconceptions and expectations for data analysis software in qualitative research. *Social Science Computer Review*, 22, 179-186.
- Mahajan, P. (2009). Use of social networking in a linguistically and culturally rich India. *The International Information & Library Review*, 41, 129-136.
- Mason, R., & Rennie, F. (2007). Using Web 2.0 for Learning in the Community. *The Internet and Higher Education*. 10(3), 196-203.
- Mazer, J., Murphy, R. E., & Simonds, C., J. (2009). The effects of teacher self-disclosure via FB on teacher credibility. *Learning, Media and Technology*, 34(2), 175–183.
- Mazman, S., G. (2009). *Sosyal ağların benimsenme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.*
- Mazman, S. G., & Usluel, Y., K. (2010). Modeling educational usage of Facebook, *Computers & Education* 55, 444-453.
- McLoughlin, C., & Lee, M.J.W. (2007). Social Software and Participatory Learning: Pedagogical Choices with Technology Affordances in the Web 2.0 Era. *Paper presented at the Ascilite, Singapore.*
- Muise, A., Christofides, E., & Desmarais, S. (2009). More information than you ever wanted: Does Facebook bring out the green-eyed monster of jealousy? *Cyber Psychology & Behavior*, 12(4), 441-444.
- Muñoz, C., L., & Towner, T., L. (2009). Opening Facebook: How to Use Facebook in the College Classroom, prepared for presentation at the Society for Information Technology and Teacher Education conference in Charleston, South Carolina.
- O'Brien, S. J. (2011). *FB and other internet use and the academic performance of college students , Ph.D., Temple University*

- Ophus, J., D., & Abbitt, J., T. (2009). Exploring the Potential Perceptions of Social Networking Systems in University Courses, *Journal of Online Learning & Teaching*, 5, 4.
- Ormrod, J. E. (1999). *Human learning*. NJ: Prentice-Hall.
- Orr, E. S., Sisic, M., Ross, C., Simmering, M. G., Arseneault, J. M., & Orr, R. R. (2009). The influence of shyness on the use of Facebook in an undergraduate sample. *Cyber Psychology & Behavior*, 12, 337–340.
- Osguthorpe R. T., & Graham, C. R. (2003). Blended Learning Environments Definitions and Directions. *The Quarterly Review of Distance Education*. 4(3), 227-233.
- Ozkan, B. & McKenzie, B. (2008). Social Networking Tools for Teacher Education. In K. McFerrin et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference*. 2772-2776. Chesapeake, VA: AACE.
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M., & Baysal, N. (2011). Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği, *6th International Advanced Technologies Symposium (IATS'11)*, 16-18, Elazığ, Turkey.
- Öztürk, M. (2011). *Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve eğitimde kullanımıyla ilgili görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Pasek, J., More, E. & Hargittai, E. (2009). Facebook & academic performance: Reconciling a media sensation with data, *14*, 5-4
- Patton, M.Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA:Sage
- Paul, A., & Karpinski, A. C. (2010). Facebook & academic performance, *Computers in Human Behavior* 26, 1237–1245.
- Pempek, T. A., Yermolayeva, Y. A., & Calvert, S. (2009). College students' social networking experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(3), 227–238.
- Peter R. Albion (2008): Web 2.0 in Teacher Education: Two Imperatives for Action, *Computers in the Schools*, 25(4), 181-198.
- Pettenati, M. C., & Ranieri, M. (2006). *Informal learning theories and tools to support knowledge management in distributed CoPs*. Paper presented at the *Innovative Approaches for Learning and Knowledge Sharing, EC-TEL*. Workshop Proceeding.

- Petter, C., Reich, K., & Scheuermann, F. (2005). Analysis of Tools Supporting Communities of Practice. *Work & Learn Together*, 1-14.
- Racham, P., & Firpo, D. (2011). Proceedings of the 44th Hawaii International Conference on System Sciences.
- Rasmussen, R., (2003). The Quantity and Quality of Human Interaction In a Synchronous Blended Learning Environment, Brigham Young University: Department of Instructional Psychology and Technology, Provo.
- Ross, C., Orr, E. S., Sisic, M., Arseneault, J. M., Simmering, M. G., & Orr, R. R. (2009). Personality and motivations associated with Facebook use. *Computers in Human Behavior*, 25(2), 578–586.
- Saban, A. (2000). *Öğrenme ve Öğretme Süreci*. Nobel Yay.Dağıtım, Ankara,27-33.
- Saillard, E.K. (2009). *Nvivo8 ile Nitel Araştırma Projeleri*, Ankara:Anı Yayıncılık.
- Saunders, S. (2008). The Role of Social Networking Sites in Teacher Education Programs: A Qualitative Exploration. In K. McFerrin et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference*. 2223-2228. Chesapeake, VA: AACE.
- Schermelleh-Engel, K. and Moosbrugger, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*. 8(2). 23-74. University of Koblenz-Landau.
- Schugurensky, D. (2000). *The Forms Of Informal Learning: Towards A Conceptualization Of The Field*. Unpublished NALL Working Paper. Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto.
- Selwyn, N. (2007). Web 2.0 Applications As Alternative Environments For Informal Learning - A Critical Review. *Alternative Learning Environments Inpractice: Using Ict To Change impact And Outcomes*. Institute of Education, University of London, UK.
- Selwyn, N. (2007). Web 2.0 applications as alternative environments for informal learning - a critical review. Paper presented at the OECD-KERIS expert meeting. Alternative learning environments in practice: Using ICT to change impact and outcomes.
- Selwyn, N. (2009). Faceworking: exploring students' education- related use of Facebook, *Learning, Media and Technology*, 34:2, 157-174

Sheldon, P. (2008). Student favourite: Facebook and motives for its use. *Southwestern Mass Communication Journal*, 23(2), 39–53.

Shelton, K. (2009). Using FB following tragedies: A lesson for community colleges. *Community & Junior College Libraries*, 15(4), 195 - 203

Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş: Temel İlkeler ve Lisrel Uygulamaları*. Ekinoks Yayınları. Ankara

Singh, H. & Reed, C. (2001). *A white paper: Achieving success with blended learning*. Los Angeles: Centra Software

Slavin, R. E., (1991). Synthesis of Research on Cooperative Learning. *Educational Leadership*: 48, 5.

Socialbaker, (2012). <http://www.socialbakers.com/FB-statistics/turkey> (20.03.2012)

Socialbaker, (2012).<http://www.socialbakers.com/FB-statistics/?interval=last-6-months#chart-intervals> (20.03.2012)

Steinfeld, C., Ellison, N. & Lampe, C. (2008). Social capital, self-esteem, and use of online social network sites: *A longitudinal analysis*. *Journal of Applied Developmental Psychology* 29 (6). 434-445.

Stern D., Huber G.L. (Eds.) (1997). *Active Learning for Students and Teachers: Reports from Eight Countries*. Frankfurt am Main: Peter Lang.

Stern, L. A., & Taylor, K. (2007). Social networking on Facebook. *Journal of the Communication, Speech & Theatre Association of North Dakota*, 20, 9–20.

Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel Kavramlar ve Örnek Uygulamalar, *Türk Psikoloji Yazıları*. 3(6). 49-74.

Toker Gökçe, A., 2008. Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim, D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 11, 1-12.

Tonta, Y. (2009). Dijital Yerliler, Sosyal Ağlar ve Kütüphanelerin Geleceği. *Türk kütüphaneciliği*, 23, 742-768.

Tredinnick, L. (2006). Web2.0 and business: A pointer to the intranet soft the future. *Business Information Review*, 23(4), 228–234

Valenzuela, S. (2009). Is There Social Capital in a Social Network Site?: Facebook Use and College Students' Life Satisfaction, Trust, and Participation, *Journal of Computer-Mediated Communication*. 14, 4.

- Valiathan, P. (2002). *Blended Learning Models*. http://www.astd.org/LC/2002/0802_valiathan.htm, (11.03.2009).
- Vitale, D.C.; Armenakis, A.A. ve Feild, H.S. (2008). Integrating Qualitative and Quantitative Methods for Organizational Diagnosis. *Journal of Mixed Methods Research*, 2 (1), 87- 105
- Vygotsky, L. (1994) The development of thinking and concept formation in adolescence. R. Van der Veer & J. Valsiner (Ed.), *The Vykotsky Reader*,185-265. Oxford: Blackwell Publishing.
- Walther, J. B., Van Der Heide, B., Kim, S.-Y., Westerman, D., & Tong, S. T. (2008). The role of friends' appearance and behavior on evaluations of individuals on Facebook: Are we known by the company we keep? *Human Communication Research*, 34(1), 28–49.
- Waters, R. D., Burnett, E., Lamm, A. & Lucas, J. (2009). Engaging stake holders through social networking: How nonprofit organizations are using FB. *Public Relations Review*. 35, 102–106
- West, A., Lewis, J. & Currie, P. (2009). Students' FB 'friends' :Public and private spheres. *Journal of Youth Studies*, 12(6), 615-627.
- Wodzicki, K. Schwämmlein, E., & Moskaliuk, J.(2011). “Actually, I Wanted to Learn”: Study-related knowledge exchange on social networking sites, *Internet and Higher Education*, 15, 9–14.
- Yıldırım, A & Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (5. Baskı) Ankara: Seçkin.
- Yuen, S. & Yuen, P. (2008). Social Networks in Education. In G. Richards (Ed.), *Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education*. 1408-1412. Chesapeake, VA: AACE.

EK-1. ARAŞTIRMADA KULLANILAN VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

PROFİL SORULARI

Cinsiyetiniz: Erkek Kadın Yaşınız:
Bölümünüz:

- Facebook'u hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?
Her gün
Haftada birkaç defa,
Ayda birkaç defa
Yılda birkaç defa
 - Facebook'a girdiğinizde ne kadar süre kalıyorsunuz?
15 dk'dan az
Yaklaşık yarım saat
Yaklaşık 1 saat
1 -3 saat
3 saatten fazla

- Facebook'ta üyesi olduğunuz gruplar var mı? Hayır Evet
Hangi gruplara üyesiniz? Lütfen işaretleyiniz.

Öğrenci Grupları (Üniversite, bölüm, fakülte, öğrenci toplulukları)

Ortak İlgi Grupları (Hobi, spor, müzik, politika, din, dil, sağlık)

İnternet ve Teknoloji (Bilgisayar, donanım, yazılımlar, sanal ortamlar, yeni teknolojiler, mobil araçlar, oyun)

Organizasyon ve Kuruluş (Sosyal kulüpler, eğitim kulüpleri, gönüllü yardım kuruluşları, ticari amaç gütmeyen kuruluşlar)

Babanızın eğitim durumu?

Annenizin eğitim durumu?

Facebook'ta yaklaşık olarak kaç arkadaşınız vardır?

25 yada daha az 26-100 101-200 200-400 400 yada fazla

Üniversitenizden Facebook'ta arkadaş olduğunuz öğretim elemanı var mı? Varsa kaç tanedir?

Facebook'taki arkadaşlarınızın yaklaşık olarak kaç tanesi

Ailenizden Öğretim Üyesi Okulunuzdan(yada önceki mezun olduğunuz okullardan)

Facebook'tan başka kullandığınız sosyal ağlar varsa lütfen belirtiniz.
(Twitter, MySpace, LinkedIn, Friendster, vb.)
.....

Not ortalamanız nedir?
.....

Evinizde ya da yurduunuzda rahatça kullanabileceğiniz internet bağlantısı var mıdır?

Evet Hayır

Kişisel bilgisayarınız var mıdır?

Evet Hayır

Facebook Kullanım Amacı Ölçeği

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
1. Facebook'u eski arkadaşlarımı bulmak için kullanıyorum.					
2. Facebook'u yeni arkadaşlıklar kurmak için kullanıyorum.					
3. Facebook'u arkadaşlarımla iletişim kurmak için kullanıyorum.					
4. Facebook'u arkadaşlarımla çeşitli bilgi ve kaynak paylaşımında bulunmak için kullanıyorum.					
5. Facebook'u benimle ortak ilgi ve gereksinimlere sahip bireyleri bulmak ve gruplara katılmak için kullanıyorum.					
6. Facebook'u okulumla (sınıf, üniversite, bölüm,) ilgili gruplara katılarak iletişimimi sürdürmek için kullanıyorum.					
7. Facebook'u sınıf arkadaşlarımla ödev ve proje çalışmalarımı paylaşmak için kullanıyorum.					
8. Facebook'u okul ve okul arkadaşlarımla ilgili gelişmeleri takip etmek için kullanıyorum.					
9. Facebook'u akademik (derslerimle ilgili) çalışmalarına destek olması için kullanıyorum.					
10. Facebook'u günlük yaşamla ilgili gelişmelerden haberdar olmak için kullanıyorum.					
11. Facebook'u gündemdeki yenilikleri takip etmek için kullanıyorum.					
Başka lütfen yazınız.....					

Facebook Eğitsel Kullanım Ölçeği

Aşağıdaki Facebook'un eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin ifadeler yer almaktadır. Bu ifadelere katılıp katılmadığınızı belirtiniz. 1-Hiç katılmıyorum 10-Tamamen katılıyorum anlamına gelmektedir.

Eğitsel bağlamda FACEBOOK kullanılması,	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Sınıf arkadaşları arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.										
2. Öğretmen-öğrenci arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar										
3. Sınıf içi tartışmaların yürütülmesi.										
4. Ders materyallerinin ve kaynaklarının iletilmesi										
5. Okul, sınıf ya da derslerle ilgili duyuruların yapılması										
6. Ödevlerin ya da ders ile ilgili görevlerin verilmesi.										
7. Ortak ilgi ve gereksinimler doğrultusunda akademik gruplar (topluluklar) oluşturulması										
8. Derslerle ya da diğer eğitsel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulması.										
9. Grup çalışmalarının yürütülmesi.										
10. Öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim.										
11. Öğretim esnasında zengin çoklu ortam desteğinin sağlanması (video, animasyon, ses...)										
Başka lütfen yazınız.....										

Facebook'un Akademik Sürece Etki Ölçeği

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Facebook beni ders çalışmaktan uzaklaştırır.					
Ödevlerimi yapmam gerekirken Facebook'ta oyalanır , ödevlerimi ertelerim.					
Facebook'ta geçirdiğim süre aslında ödevlerimi yapmak için kullanacağıım süredir.					
Facebook olmasaydı daha çok çalışır , ödev yapardım.					
Bir derse Facebook'la meşgul olduğum için katılamadım.					
Facebook'ta daha az süre kalsaydım , notlarım daha yüksek olurdu.					
Notlarım Facebook kullandığıım için düşüktür.					
Okulla ilgili işlerimi etkilememesi için Facebook kullanımımı sınırlayabilirim.					
Diğer öğrenciler Facebook'ta olduğü için bilgisayar merkezinde veya kütüphanede boş bir bilgisayar beklemek durumunda kaldığıım zamanlar olur.					
Facebook'u derslerim hakkında sınıf arkadaşlarımla görüşmek için kullanırım.					

Yüksek Öğretim Öğrencilerinin Facebook'un Eğitsel Kullanımına İlişkin Algıları Ölçeği

	Hiç	Ayda bir defa	Ayda iki defa	Haftada bir defa	Haftada birkaç defa	Günde bir defa	Günde birkaç defa
Üniversitenizdeki diğer bölümlerden öğrencilerle Facebook kullanarak ne sıklıkla iletişime geçersiniz?							
Facebook'u diğer öğrencilerden ödevlerinize yardım almak amacıyla ne sıklıkla kullanırsınız?							
Bölümünüze kaydolmadan önce ne sıklıkla Facebook'u (yada diğer sosyal ağları) sınıf arkadaşlarınızla iletişime geçmek için kullandınız?							
Üniversiteden hocalarınızla ne sıklıkla sosyal ağlarda (facebook, twitter vb.) iletişime geçmek istersiniz?							

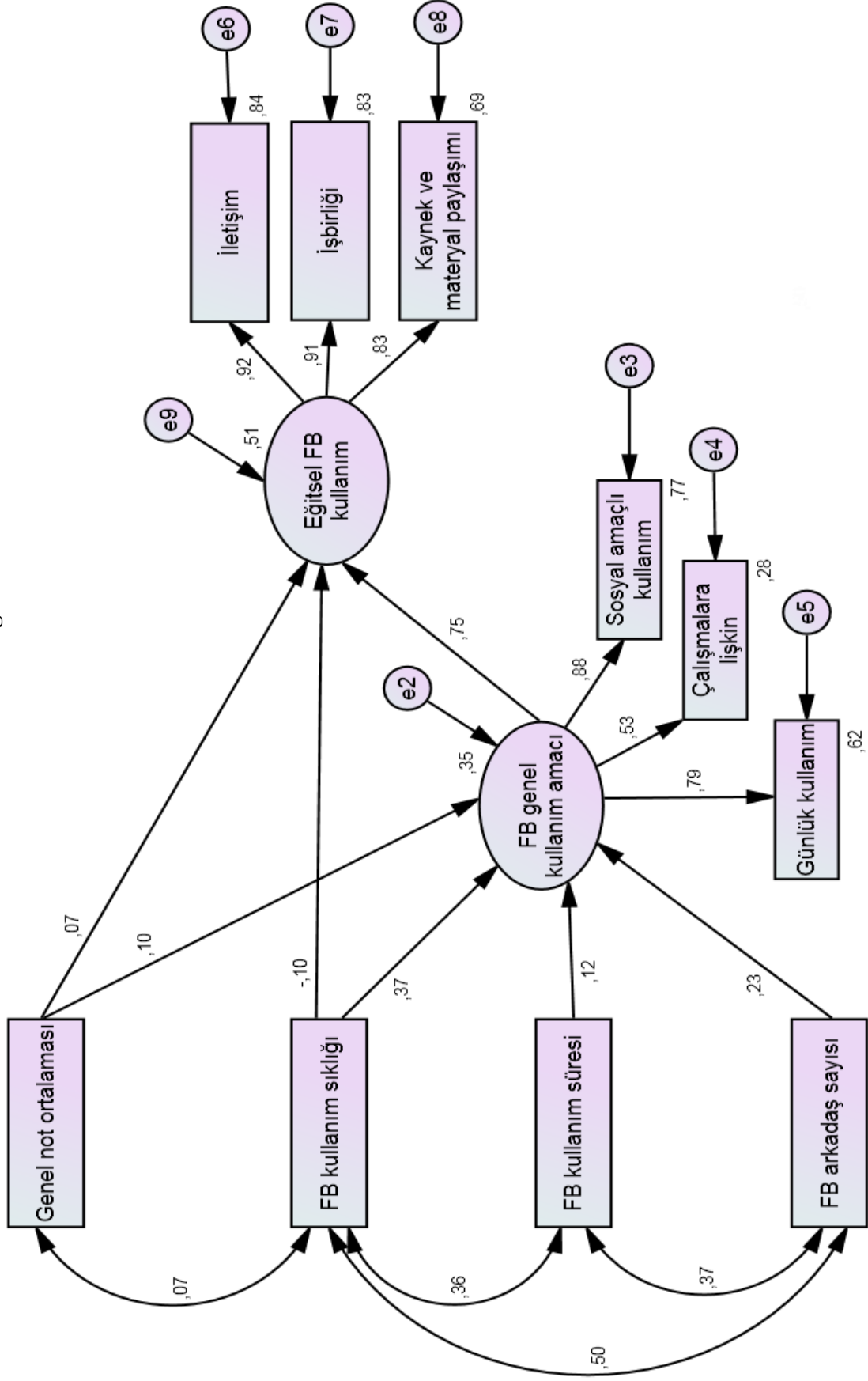
	Kararsızım	Hiç önemli değil	Biraz önemli	Çok önemli	Oldukça önemli
Eğitsel başarınızda Facebook sizce ne kadar önemlidir?					
Okul yaşamınız için online sosyal ağlara (Facebook ,twitter) ve online topluluklara üye olmak sizin için ne kadar önemlidir?					
Öğretim elemanlarının öğrencileriyle iletişime geçmek için online sosyal ağları kullanması sizce ne kadar önemlidir?					
Sınıf arkadaşlarınızla Facebook kullanarak iletişime geçmek sizin için ne kadar önemlidir?					

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Facebook gibi sosyal ağların kullanımı yüksek öğretim sürecinde zorunlu olarak yer almalıdır.					
Facebook öğrencilerin eğitsel hedeflere ulaşmasına katkı sağlar.					
Facebook'un yüksek öğretime olumlu bir etkisi vardır.					
Fakülte'deki tüm hocalarınızla Facebook'tan iletişime geçmeniz sizin açınızdan yararlı olacaktır.					

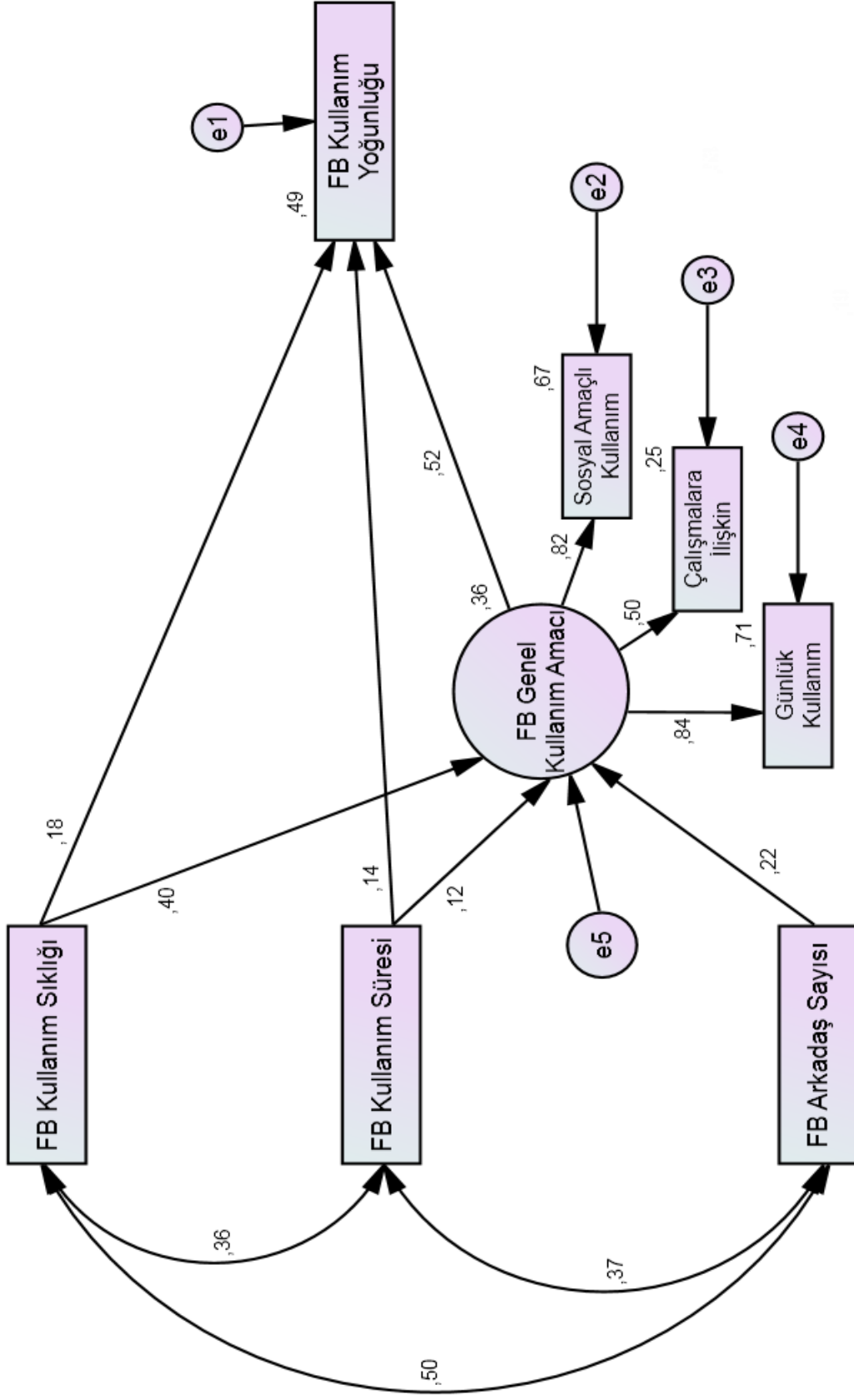
Facebook Yoğun Kullanım Ölçeği

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Facebook günlük yaşamımın bir parçasıdır.					
Facebook'un üyesi olduğumu insanlara anlatmaktan çekinmem.					
Facebook üzerinde geçirdiğim zaman okulla ilgili işlerimi yapacağım zamandan çalar					
Kısa süre de olsa Facebook'a giremediğim zaman kendimi dünyadan kopmuş gibi hissedirim.					
Facebook alıştığım günlük yaşamımın bir parçası haline gelmiştir.					
Kendimi Facebook topluluğunun bir parçası gibi hissediyorum.					
Facebook kapatılsaydı üzülürdüm.					

EK -2. Eğitsel Facebook Kullanım Modeli

EK -3. Facebook Kullanım Yoğunluğu Modeli

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	İsmail ÇELİK	İmza:	
Doğum Yeri:	Çumra		
Doğum Tarihi:	20-02-1986		
Medeni Durumu:	BEKAR		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Merkez Atatürk İ.Ö.O.		Çumra	2000
Ortaöğretim	Çumra Anadolu Lisesi		Çumra	2004
Lisans	Selçuk Üniversitesi	Bilgisayar ve Öğr. Tek. Öğretmenliği	Konya	2009
Yüksek Lisans	N. E. Üniversitesi	Bilgisayar ve Öğr. Tek. Eğitimi	Konya	2012

Becerileri:	Orta derecede Delphi, PHP, ASP, Javascript, Flash, Photoshop programlarını kullanabilmektedir
İlgi Alanları:	Web 2.0 ve Sosyal Ağlar, Çoklu Zeka, Öğretim Teknolojileri, Uzaktan Eğitim
İş Deneyimi:	Eylül 2009-Eylül 2011 İzmir-Ödemiş 50. Yıl İlköğretim Okulu/ Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Eylül 2011- Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü - Araştırma Görevlisi
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Doç.Dr. İsmail ŞAHİN, BÖTE Bölümü, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi. Yrd.Doç.Dr. A. Oğuz AKTÜRK, BÖTE Bölümü, Ereğli Eğitim Fakültesi, Selçuk Üniversitesi.
Tel:	(535) 646 4402
Adres	N.E. Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Meram / KONYA